



# Tilinpäätös 2023

Pohjanmaan hyvinvointialue

# Sisältö

1 Johdanto .....	1
2 Tilinpäätös hyvinvointialuelain ja kirjanpitolain mukaan .....	2
2.1 Tilinpäätös ja sen sisältöä koskevat säännökset .....	2
2.2 Toimintakertomusta koskevat säännökset .....	3
3 Toimintakertomus .....	4
3.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa .....	4
3.1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus .....	4
3.1.2 Sektoreiden katsaus .....	5
3.1.3 Resurssilinjojen katsaus .....	7
3.1.4 Strategiset tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet .....	10
3.1.5 Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....	13
3.1.6 Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa .....	14
3.1.7 Hyvinvointialueen henkilöstö .....	15
3.1.8 Ympäristöasiat .....	16
3.1.9 Muut ei-taloudelliset asiat .....	16
3.1.10 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	17
3.1.11 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista .....	18
3.2 Selonteko hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä .....	18
3.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus .....	20
3.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen .....	20
3.3.2 Toiminnan rahoitus .....	21
3.4 Rahoitusasema ja sen muutokset .....	22
3.5 Kokonaistulot ja –menot .....	23
3.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet .....	24
3.6.1 Tilikauden tuloksen käsittely .....	24
3.6.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet .....	24
4 Talousarvion toteutuminen .....	25
4.1 Tavoitteiden ja käyttötalouden toteuttaminen .....	25
4.1.1 Asiakas- ja resurssikeskus .....	25
4.1.2 Koti- ja asumispalvelut .....	29
4.1.3 Psykososiaaliset palvelut .....	34
4.1.4 Kuntoutus .....	39
4.1.5 Sosiaali- ja terveyskeskus .....	43
4.1.6 Sairaalapalvelut .....	49
4.1.7 Aluehallinto .....	55
4.1.8 Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus .....	59
4.1.9 Pelastuslaitos .....	64
4.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu .....	68
4.3 Investointiosan toteuma .....	71
4.4 Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen .....	76
4.5 Rahoitusosan toteuma .....	76

4.6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutumisvertailu .....	77
<b>5. Tilinpäätöslaskelmat .....</b>	<b>78</b>
5.1 Tuloslaskelma .....	78
5.2 Rahoituslaskelma .....	79
5.3 Tase .....	80
<b>6. Tilinpäätöksen liitetiedot .....</b>	<b>81</b>
6.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät .....	81
6.2 Tuloslaskelman liitteet .....	81
6.2.1 Toiminnan tuotot .....	81
6.2.2 Valtion rahoitus .....	82
6.2.3 Palveluiden ostot .....	82
6.2.4 Valtuustoryhmille annetut tuet .....	82
6.2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista .....	83
6.2.6 Varausten muutokset .....	84
6.2.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot .....	84
6.2.8 Osinkotuottojen erittely .....	84
<b>6.3 Taseen liitetiedot .....</b>	<b>85</b>
6.3.1 Pysyvät vastaavat .....	85
6.3.2 Omistus muissa yhteisössä .....	86
6.3.3 Saamiset tytäryhteisöltä sekä muista omistusyhteisyhteisöiltä .....	86
6.3.4 Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät .....	87
6.3.5 Oman pääoman erittely .....	87
6.3.6 Velat jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua .....	87
6.3.7 Pakolliset varaukset .....	87
6.3.8 Velat tytäryhteisöille ja muille omistusyhteisöille .....	88
6.3.9 Sekkitililimiitti .....	88
6.3.10 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät .....	88
<b>6.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot .....</b>	<b>89</b>
6.4.1 Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta .....	89
6.4.2 Huostassa olevat varat .....	89
6.4.3 Vuokravastuu .....	89
6.4.4 Takaisinmaksuvastuu .....	89
6.4.5 Johdannaissopimukset .....	90
<b>6.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot .....</b>	<b>91</b>
6.5.1 Henkilöstön määrä .....	91
6.5.2 Henkilöstökulut .....	91
6.5.3 Tilintarkastajan palkkiot .....	91
6.5.4 Intressitahotapahtumia .....	92
<b>7. Käytetyt kirjanpitokirjat .....</b>	<b>93</b>
<b>8. Käytetyt tositelajit .....</b>	<b>93</b>
<b>9. Tilinpäätöksen allekirjoitus .....</b>	<b>94</b>
<b>10. Tilinpäätösmerkintä .....</b>	<b>95</b>

# 1 Johdanto

---

Pohjanmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023.

Hyvinvointialuelain mukaisesti hyvinvointialue laatii tilinpäätöksen kalenterivuositain. Tilinpäätös noudattaa liiketoiminta- ja taloussuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Liiketoiminta alueiden, tulosalueiden ja yksiköiden taloutta ja suorituskykyä on seurattu vuoden aikana jatkuvasti asetettujen kustannuskehysten ja tulostavoitteiden mukaisesti. Jaksottamista on tehty jatkuvasti, jotta seuranta vastaa mahdollisimman paljon todellista tilannetta ja jotta kaikki vastuuhenkilöt voivat muodostaa realistisen käsityksen tilanteesta. Vuoden 2023 aikana osavuosikatsaukset on laadittu ja raportoitu hallitukselle, ts. 31.3, 30.6 ja 30.9.

Hyvinvointialueen talousnäkömät muuttuivat useaan otteeseen vuoden aikana rahoituslaskelmien muuttuessa. Jo kun ensimmäinen budjetti vuodelle 2023 laadittiin, tajuttiin, että sitä on tarkistettava. Budjettityössä syksyllä 2022 käytettävissä olevilla tiedoilla laadittiin budjetti 23,3 miljoonan euron alijäämällä. Vuoden alussa hyväksyttiin uudet keskeiset palkkasopimukset lisäpalkkatarkistuksineen 1.6 alkaen ja kun hyvinvointialueen tilinpäätös vuodelle 2022 saatiin valmiiksi, selvisi että palveluja ostettiin 32 miljoonaa budjetoitua enemmän. Koska vuoden 2023 budjetti perustui suurelta osin samaan budjettipohjaan kuin vuodelle 2022, voitiin päätellä, että varat puuttuivat myös vuoden 2023 alkuperäisestä talousarviosta. Valtuusto hyväksyi 2.10.2023 budjettimuutoksen, jossa sekä palkkatarkistukset että ostopalveluiden lisäykset, mutta myös muut korjaukset jotka ilmenivät alkuvuoden toteutumisen myötä, otettiin huomioon. Vuoden 2023 lisätalousarviossa oli näiden toimenpiteiden jälkeen 62 miljoonan euron alijäämä.

Hyvinvointialueen alijäämä on lopulta 38 020 528,09 euroa.

## 2 Tilinpäätös hyvinvointialuelain ja kirjanpitolain mukaan

### 2.1 Tilinpäätös ja sen sisältöä koskevat säännökset

#### Tilinpäätöksen sisältö

Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueen tilinpäätökseen kuuluu tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto. Nämä ohjeet kuuluvat kirjanpitolain edellyttämän hyvän kirjanpitotavan lähteisiin.

Tasekirja ja muu tilinpäätösaineisto muodostavat seuraavan kokonaisuuden:

#### Tasekirja

- Toimintakertomus
- Toteutumisvertailu
- Tilinpäätöslaskelmat
  - tuloslaskelma
  - rahoituslaskelma
  - tase
- Liitetiedot
- Allekirjoitukset ja merkinnät
  - tilinpäätöksen allekirjoitukset
  - tilinpäätösmerkinnät
  
- Luettelot ja selvitykset
  - luettelo kirjanpitokirjoista
  - luettelo tositelajeista
  - selvitys kirjanpidon säilytyksestä
  
- Varmentavat asiakirjat
  - tase-erittelyt
  - liitetietojen erittelyt
  - tilinpäätöksen tarkastusasiakirjat
  - tilintarkastuskertomus
  - arviointikertomus

#### Tilinpäätöksen laatimisen ajankohta

Tilinpäätös on saatettava valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat hyvinvointialueen hallitus ja hyvinvointialueen johtaja.

#### Julkinen käsittely

Hyvinvointialueen tilinpäätös on julkinen asiakirja, johon sovelletaan kirjanpitolain julkistamissäännösten sijasta lakia yleisten asiakirjain julkisuudesta. Tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi julkisia ovat myös tase-erittelyt ja liitetiedot niiltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja.

#### Arkistointisäännöt

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitokirjat on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Hyvinvointialueen tasekirja on kuitenkin valtion arkiston ohjeen mukaan säilytettävä pysyvästi, arkistointi sidotussa muodossa ja elektronisessa arkistoinnissa. Tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto ja koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset on säilytettävä vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymisen jälkeen. Arkistointi tapahtuu elektronisessa muodossa.

#### Yleiset kirjanpitoperiaatteet

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Tilinpäätöstä laadittaessa ja tilinavausta tehtäessä on noudatettava seuraavia periaatteita:

- oletus toiminnan jatkuvuudesta
- johdonmukaisuus menettelytavoissa tilikaudesta toiseen

- sisältöpainotteisuus
- varovaisuuden periaate
- tasejatkuvuuden periaate
- suoriteperusteisuus
- erillisarvostusta koskeva periaate

### **Tilinpäätöksen tarkistaminen ja hyväksyminen**

Hallituksen on saatettava tilinpäätös siihen liittyvine asiakirjoinaan ja allekirjoituksineen tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava päätyneen tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös ja luovutettava tilintarkastuskertomus.

## **2.2 Toimintakertomusta koskevat säännökset**

Hyvinvointialuelain mukaan toimintakertomus on osa hyvinvointialueen virallista tilinpäätöstä. Hallitus ja hyvinvointialueen johtaja vastaavat toimintakertomuksen antamisesta. Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää hyvinvointialueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista olennaisista asioista, jotka liittyvät hyvinvointialueen talouteen ja joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Hyvinvointialuelain mukaan hallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

## 3 Toimintakertomus

---

### 3.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

#### 3.1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Ensimmäinen toimintavuotemme Pohjanmaan hyvinvointialueella on takana. Olemme pystyneet kantamaan lainsäädännön tuoman järjestämisvastuun. Olemme turvanneet alueemme väestölle sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut. Asiakastytyväisyytemme on ollut koko vuoden hyvällä tasolla. Suositelumittarin (NPS) keskiarvo on 60. Muutosten keskellä henkilökuntamme on pystynyt tarjoamaan laadukasta palvelua.

Hyvinvointialueuudistus uudisti alueen päätöksentekomallin. Uusi malli on toiminut ja valtuusto, hallitus, jaostot ja lautakunnat ovat suoriutuneet tehtävästään. Jo valmisteluvaiheessa vuonna 2022 oli selvää, että hyvinvointialueiden rahoitusmalli aiheuttaa suuria haasteita Pohjanmaalle. Aloimme heti vuoden 2023 alussa strategiaan pohjautuen suunnitella tulevaisuus- ja sopeuttamishjelmaa, jonka aluevaltuusto hyväksyi kehittämisen rungoksi. Ohjelma sisältää ne muutokset, jotka tekemällä varmistamme palvelut väestölle ja tasapainotamme taloutemme. Ohjelman päätoimenpiteet ovat: Pidämme huolta itsestämme ja toisistamme, kehitämme henkilöstömme työskentelyolosuhteita ja vaikuttamismahdollisuuksia rohkeasti, helppokäyttöiset digitaaliset palvelut tarjolle kaikille, ennaltaehkäisevät palvelut yhdessä kumppaneiden kanssa, arvoa tuottava palvelu ja hoito kaiken ikäisille sekä painopisteen muuttaminen raskaista palveluista kevyempiin. Näiden muutosten avulla vaikutetaan pitkällä tähtäimellä siihen, että saamme henkilöstön riittämään, talouden tasapainoon ja siten turvattua palvelut Pohjanmaan hyvinvointialueen väestölle.

Väestön luottamus hyvinvointialueen palveluihin on ollut vuoden varrella koetuksella suuresta uudistuksesta ja säästötoimenpiteistä johtuen. Sama ilmiö on ollut nähtävillä koko Suomessa kansallisen kansalaispulssimittauksen mukaan. Säästöjen lisäksi olemme pystyneet kehittämään toimintaamme, vaikka se ei ole saanut yhtä suurta huomiota julkisuudessa. Olemme avanneet uusia puhelinpalveluita ja digitaalisia palvelukanavia, sekä vahvistaneet kotiin annettavia palveluita. Olemme tehneet päätöksen uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinnasta ja aloittaneet sen käyttöönoton valmistelun. Tällä on erittäin suuri merkitys tulevaisuudessa palveluiden yhdenvertaisuudelle ja ammattilaistemme työn sujuvuudelle.

Valtuuston hyväksymä visiomme on, että meillä on Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö. Lähtötilanne on hyvä, sillä ikävakioidun sairastavuusindeksin mukaan Suomen tervein väestö asuu Pohjanmaalla. Tehtävämme on ylläpitää ja vahvistaa väestömme hyvinvointia ja varmistaa, että tehtävät muutokset edistävät tämän vision toteutumista.

Arvoamme *toimimme yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti* on edistetty vuoden aikana nostamalla teemaa säännöllisesti keskusteluun, kiinnittämällä huomiota ihmisten kohteluun ja kehittämällä työkaluja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi. Tuloksena on syntynyt esimerkiksi toimintaohje siihen, miten epäasialliseen kohteluun puututaan.

Strategisten tavoitteidemme edistäminen on ollut systemaattista läpi vuoden. Turvallisuuden ja laadun kehittämiseksi koko organisaatio on käynyt läpi ulkoisen auditoinnin ja koko organisaation toiminnalle on myönnetty SHQS-laatu sertifikaatti helmikuun 2024 lopussa. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus on työskennellyt aktiivisesti valtakunnallisella tasolla ja saanut merkittävän kansallisen roolin turvallisuuden kehittämisen koordinoijana. Olemme kehittäneet toimintaamme asiakkailtamme saadun palautteen perusteella. Yksi strategisista tavoitteistamme on Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät. Olemme vuoden aikana rakentaneet hyvinvointialueen tapaa tehdä asiat. Tässä kehittämistyössä on ensiarvoisen tärkeää aidosti kuunnella työntekijöitä. Etsimme toimenpiteitä, joilla tuemme henkilöstömme osaamisen kehittymistä ja mahdollisuuksia tehdä työ laadukkaasti. Vuoden aikana on ollut käynnissä Turvallinen työpaikka –projekti, jossa luodaan toimintamalli, joka turvaa asiakas- ja potilasturvalliset työskentelyolosuhteet henkilöstölle. Mallissa henkilökunta tietää aina, miten pitää toimia, jos työvuoron henkilöstömäärä ei riitä tai vuorossa olevan henkilöstön osaaminen ei ole sovitua tai laissa määriteltyä. Hankkeeseen on osallistunut useita yksiköitä. Koko organisaatiolle tehtävät yhteiset toimintamallit ovat kehitteillä. Panostusten ja kehittämisen myötä haluamme olla työpaikka, johon työntekijä haluaa sitoutua.



Strategista tavoitetta, että resurssit käytetään vaikuttavasti, olemme edistäneet osana tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa. Asiakaslupausten suhteen olemme onnistuneet päivittäin, mutta myös kehitettävää on paljon. Esimerkiksi tavoitettavuus puhelimitse on kohdannut voimakasta kritiikkiä. Olemme tehneet parannuksia pitkin vuotta ja ottaneet käyttöön esimerkiksi seniorilinjan ja sosiaalihuollon palveluohjauksen. Hoidon tarpeen arvioinnin takaisinsoittoaika on ollut pisimmillään useita päiviä, mutta loppuvuodesta takaisinsoitto tehtiin jo saman päivän aikana. Työ asiakaslupauksissa onnistumiseksi jatkuu.

Pohjanmaan hyvinvointialueella oli yksi vuosi taustaa kuntayhtymänä, mikä on auttanut erityisesti hallinnollisten palveluiden onnistumisessa. Vuoden aikana merkittävänä muutoksena oli palkanmaksupalveluiden siirto takaisin omaksi toiminnaksi, mikä onnistui hyvin, mutta on vaatinut ja vaatii edelleen paljon työtä. Samoin suurena asiana vuoden aikana oli asiakas- ja potilastietojärjestelmän valinta. Käyttöönotto aloitetaan vuoden 2024 aikana.

Pelastuslaitoksen toimialalla aloitettiin merkittävä uudistus, kun rakensimme henkilöstön kanssa suunnitelman Pohjanmaan pelastuslaitos 2.0. Se on toimenpideohjelma, jolla korjataan toimialalla havaittuja ongelmia. Vuoden aikana päätettiin myös uuden pääpaloaseman rakentamisesta Vaasaan.

Yksi suurimmista käytännön muutoksista on vuoden aikana ollut Vaasan H-talon käyttöönotto. Uusiin tiloihin muutti suuri määrä palveluitamme. Uusittuja toimitiloja otettiin käyttöön myös esimerkiksi Närpiössä, jossa valmistui sosiaali- ja terveyskeskuksen remontti sekä Pietarsaareissa, jossa Malmin sairaalan kiinteistössä on valmistunut remonteja.

Hyvinvointialue uutena toimijana on ollut muutos myös alueen muille toimijoille. Vuoden aikana olemme luoneet rakenteita uudentilaiselle yhteistyölle alueemme kuntien, yhdistysten ja järjestöjen ja yritysten välille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, palvelun tuotanto ja toiminnan rajat vaativat vielä selkeyttämistä. Voimme sanoa, että selvisimme historiallisesta vuodesta suuressa kuvassa hyvin, sillä ihmisille on voitu tarjota palvelut ja niistä saatu palaute on hyvää. Siitä suuri kiitos kuuluu koko hyvinvointialueen henkilöstölle.

Samalla haluan muistuttaa, että vuosi on lyhyt aika käynnistää uusi organisaatio ja arvioida organisaatiomuutoksen tuloksia. Hyvinvointialueeseemme on yhdistetty 8000 työntekijää useista eri taustoista. Uuden organisaation käynnistämisen rinnalla olemme etsineet mittavia säästöjä toiminnastamme. Tässä ympäristössä olemme onnistuneet tekemään uskottavan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman yhdessä henkilöstömme, asukkaidemme ja hyvinvointialueen päätöksentekijöiden kanssa. Olemme siis hyvällä tiellä kohti vielä parempia sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluita Pohjanmaalla.

### 3.1.2 Sektoreiden katsaus

#### Lapset, nuoret ja perheet

Hyvinvointialueen ensimmäisenä vuonna on jatkettu Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä aloitettua työtä. Useita tärkeitä kokonaisuuksia, jotka parantavat lasten, nuorten ja perheiden palveluja, on edistetty kansallisissa hankkeissa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ja Prima Botnia. Hankkeissa on luotu perhekeskuksille konsepti. Joitakin digitaalisia palveluja on jo otettu käyttöön. Hankkeessa laaditaan malli nuorten psykososiaalisten palvelujen työnjaolle: oppilas- ja opiskelijahuolto, palveluohjaus sekä mielenterveyspalvelut perus- ja erityistasolla. Myös näiden osalta otetaan digitaaliset palvelut käyttöön ensimmäisen linjan terapioiden toimintamallin mukaisesti. Hankkeessa on myös kartoitettu nuorten päihdepalveluja. Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille pilotoitiin vuoden aikana, ja hallitus on päättänyt vakinaistaa toiminnan vuonna 2024.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman yhtenä painopisteenä ovat ehkäisevät palvelut. Valtuusto on myöntänyt resurssit, joita tarvitaan psykiatristen sairaanhoitajien rekrytoimiseen yläkouluille ja toisen asteen oppilaitoksiin, perheneuvonnan kehittämiseen sekä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen lasten ja nuorten sosiaalihuollon palveluissa. Resurssit tukevat tulevia perhekeskuksia. Asiakasohjausta, työmenetelmiä ja toimintojen välistä yhteistyötä kehitetään tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimenpidekokonaisuuksien avulla. Valtuusto on hyväksynyt ensimmäisen alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman, jonka on laatinut opiskeluhoollon yhteistyöryhmä. Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset on analysoitu. Tulosten perusteella suunnitellaan ensimmäisessä vaiheessa toimenpiteitä, joilla ehkäistään ja vähennetään perheväkivaltaa. Painopiste on strategian mukaisesti avoimissa ja puoliavoimissa hoitomuodoissa, miksi lasten ja nuorten ympärivuorokautinen sairaanhoito järjestetään vuoden 2023 lopusta lähtien Vaasan keskussairaalaissa.



Sektorin toimintasuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet seuraavasti:

- Perhekeskusmallille kokoontumispaikkoineen on laadittu konsepti, ja digitaalisen perhekeskuksen käyttöönotto ja kehittäminen jatkuu 2024 DigiFinlandin aikataulun mukaisesti. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tärkeä osa, ja sitä kehitetään Prima Botnia -hankkeessa.
- Oman perheneuvolatoiminnan kehittämiseksi saatiin tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman myötä henkilöstöresursseja. Henkilöstön rekrytointi ja toiminnan konseptin laatiminen on aloitettu.
- Psykiatristen sairaanhoitajien rekrytointi on aloitettu: päämääränä on tukea lasten ja nuorten psyykkistä hyvinvointia ja toimia välitasona opiskeluhoitoon ja erikoissairaanhoidon välillä. He täydentävät ensi vaiheessa yläasteiden oppilashuoltoa niillä paikkakunnilla, joissa ei ole nuorisotasemaa tai psykososiaalista keskustaa.
- Osana organisaation prosessityötä laaditaan rakenteet tulevalle palveluketjutyölle, jossa on mukana toimintoja sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolelta. Sivistystoimen ja varhaiskasvatuksen edustajien kanssa on ollut useita tapaamisia.
- Ankkuritoiminta yhteistyössä poliisin ja kuntien kanssa on aloitettu, ja kokemukset ovat olleet myönteisiä. Ensimmäisen tiimin asemapaikka on Vaasassa, mutta tiimi palvelee koko aluetta. Parhailaan suunnitellaan toisen tiimin perustamista Pietarsaareen.
- Lastensuojelussa käydään työprosessit läpi sekä sosiaalityössä että asumistoinnissa. Tavoitteena on lisätä omien lastensuojeluyksiköiden toiminnan volyyymiä, jotta järjestämisvastuuseen saataisiin tarpeeksi volyyymiä ja osaamista. Ennen kaikkea halutaan nostaa perhehoitoon sijoitettujen lasten ja nuorten osuutta. Työn alla on yhteinen prosessi asiakkaille, jotka tarvitsevat sekä lastensuojelun että lasten- ja nuorisopsykiatrisia palveluja.

## Työikäiset

Työikäisten osuus Pohjanmaan hyvinvointialueen väestöstä on pysynyt vuosina 2020-2022 tasaisena 56 prosentissa. Huoltosuhdetta (kuvaava indeksi kuinka monta alle 15-vuotiasta ja yli 65-vuotta täyttänyttä on saraa työikäistä kohden) on myös sama 67. Työllisyystilanne on jonkin verran heikentynyt. Työttömiä oli Pohjanmaan ELY-keskuksen tietojen mukaan 11/2023 edellisvuoteen verrattuna 16,3 % enemmän. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on edelleen Manner-Suomen alhaisin 6,6 %. Nuorten työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrät kasvoivat. Pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi kuudella prosentilla vuoteen 2022 verrattuna. Ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste on hyvinvointialueista Pohjanmaalla paras (62 %) v 2021 tietojen perusteella.

Työikäisten sektorin osalta on toimintavuoden aikana edistetty moniammatillista palvelutarpeen arviointia ja palvelujen integrointia eri hankkeissa ja toimialojen omana kehittämistyönä. Digitaalisista palveluista otettiin pilottikäyttöön terapianavigaattori. Sosiaali- ja terveyskeskuksessa otettiin käyttöön uutena palveluna Pohjanmaalla sosiaalinen luototus, johon on saatiin sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionapu luototuksen pääomaksi. Alueen asukkaiden osallisuutta tuettiin aktiivisten asiakasraatien ja vammaisneuvoston toiminnalla. Uutena asiakasraatina aloitti toimintansa monikulttuurisuusasiakasraati.

Yksityisten yrittäjien ja kolmannen sektorin palveluntuottajien yhteistyöryhmässä on tiedotettu hyvinvointialueen tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmasta sekä keskustelu aktiivisesti mm. palvelustrategiasta ja monituottajuusmallin toimivuudesta. Joulukuussa järjestettiin keskustelutilaisuus, johon osallistui noin 80 eri palveluntuottajaa. Yksityiset palveluntuottajat odottavat, että hyvinvointialueen toiminta on enemmän ennakoitavaa ja tiedonkulku sujuvampaa sekä oikea-aikaista. Muuttuneista palvelukäytännöistä vaadittiin tiedottamaan ajoissa. Palveluntuottajat ovat kokeneet, että yhteyden saaminen hyvinvointialueen toimijoihin on ollut epäselvää.

Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet, hengityselinten sairauden ja mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt ovat kolme yleisintä työikäisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta selittävä tekijä. Erityisesti nuorten aikuisten työssäjaksamiseen ja opiskelijoiden psykososiaaliseen hyvinvointiin liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet. Odotusajat eri palveluissa vaihtelevat. Alueen vaikea henkilöstöpula on vaikeuttanut palvelujen järjestämistä ja lisännyt vaikeuksia palveluun pääsyyn.

Terve Suomi-kyselyn mukaan psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on Pohjanmaalla 20-64 vuotiaiden osalta kasvanut 16,5 %sta 20 %:iin. Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (52 %) on myös laskenut. Yhdeksän prosenttia pohjanmaalaisista työikäisistä kokee elämänlaatunsa erittäin heikoksi. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on kasvanut yhdellä prosentilla 12,6 prosenttiin. Oman asuinalueensa olosuhteisiin on 20-64-vuotiasta 81 prosenttia. Itsensä onnelliseksi kokeneiden osuus on 41 prosenttia.

Huolestuttavin tilastotieto on alokkaiden ylipanon ja huonokuntoisten alokkaiden osuuksien kasvu. Pohjanmaan maakunnan alueella ylipainoisten alokkaiden osuus on 2017-2021 yli 36 % ja huonokuntoisten osuus 17-20 % alokkaista.

Kahdeksan kaksikielistä hyvinvointialuetta valmisteli yhteistyösopimusta palvelujen järjestämisestä. Sopimuksen lopullinen hyväksyminen siirtyi vuoden 2024 puolelle. Hyvinvointialueen ja työterveyspalvelujen yhdyspintatyön kehittämistä on jatkettu Työ ote –hankkeessa. Hankkeen jälkeen palveluprosessit mallinnetaan erikoisaloittain. Prima Botnia hankkeessa on valmisteltu mm. Arkeen voimaa –toimintamallin käyttöä vuoden sekä työikäisten ennaltaehkäisevien ja hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimenpiteitä ja työnjakoa kuntien kanssa. Kuljetuspalvelujen kehittämiseksi on valmisteltu kutsukydytystä koskevaa pilotointia.

## **Ikäihmiset**

Ikäihmisten palvelustrategiset tavoitteet vuosille 2022-2023 ovat seuraavat: (1) lisätä kotona asumista, (2) edistää liikkumista ja vähentää ylipainoa sekä (3) parantaa palveluihin ohjautumisen tarkoituksenmukaisuutta. Pitkän aikavälin tavoitteena on tukea palvelurakenteen muutosta ennaltaehkäisevämpään suuntaan.

Korona pandemia on lisännyt hoito- ja palveluvelkaa (Hoito- ja palveluvelan analyysi, NHG 2022). Se on vaikeuttanut ikäihmisten palvelujen piiriin pääsyä. Myös ikäihmisten palvelujen kysyntä on laskenut. Toisaalta kuntayhtymän käynnistymisvaihe aiheutti ikäihmisille yhteydenottoon liittyviä haasteita. Viestintään panostaminen ja erityisesti puhelinnumeroihin liittyvän tiedottamisen kehittäminen vähensi kyseisiä haasteita kevään aikana.

TulKoti-hankkeen resurssein on tuettu ikäihmisten kotona asumista edistämällä ikäihmisten digitaalisten työvälineiden käyttöönottoa. Toisaalta kotihoidon henkilöstöpula on aiheuttanut haasteita kotona asumisen näkökulmasta. Hankeresursseja on hyödynnetty ikäihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja kuntoutumisen tukemisessa esimerkiksi pilotoimalla elintapaohjauksen toimintamallia, kehittämällä ikäneuvola mallia ja kotikuntoutusta. Ikäihmisten palveluihin ohjautumisen kuntakohtaisia käytäntöjä on yhtenäistetty ottamalla käyttöön alueelliset palvelukriteerit sekä kotiin annettavien palveluiden, että tehostetun palveluasumisen osalta. Hankeresursseja on käytetty myös palveluohjauksen alueellisen toimintamallin ja prosessien kehittämistyössä.

Ikäihmisten palvelujen saatavuudessa on ollut alueellisesti suuria eroja. Tilanne on ollut haastavin Vaasan alueella. Tehostetun palveluasumisen paikkoja on ajoittain ja vaihtelevasti pidetty suljettuina henkilöstöresurssipulan takia. Tilanne on ollut haasteellinen sekä kuntayhtymän oman tuotannon, että ostopalvelujen osalta. Tehostetun palveluasumisen jonotusajat ovat kuitenkin pääosin pysyneet lain sallimien rajojen sisällä.

Vanhusneuvosto ja ikäihmisten asiakasraati ovat kokoontuneet ja nostaneet esille asiakasnäkökulmaa. NHG sparrausta on syksyllä hyödynnetty työpajatyöskentelyissä, joiden avulla pyrittiin kehittämään ikäihmisten ennaltaehkäiseviä palvelutuotteita. Keskeisinä kehittämisen kohteina nousivat esille ikäneuvola ja yhteisöllisen asumisen toimintamallit. Ikäihmisten palvelukokonaisuuden näkökulmasta on tärkeä edelleen kiinnittää huomiota liikkumiseen, kaatumisen ennaltaehkäisyyn ja monilääkitykseen (RAI tieto 2022/www.thl.fi)

### **3.1.3 Resurssilinjojen katsaus**

#### **Johtajaylilääkärin katsaus**

Resurssilinjaan kuuluvat kaikki alueen lääkärit ja hammaslääkärit, ja psykologit, jotka myös muodostavat oman tulosalueensa muista resurssilinjoista poiketen. Kaikissa linjoissa on päätavoitteena ollut rekrytointien onnistuminen ja ostopalvelujen vähentäminen, ja varsinkin psykologilinjassa on tapahtunut edistymistä (+ 5 uutta psykologia), joskaan kasvatusalalla edelleen on vajausta lakisääteiseen 780/oppilasta/psykologi pääsemiseksi. Muita ammattiryhmiä, lähinnä kehityspsykologian maistereita on käytetty apuna sijaisina. Samoin loppuvaiheen pakollinen harjoittelu psykologian koulutuksessa on Pohjanmaalla palkallinen rekrytointia silmällä pitäen.

Suun terveydenhuollossa on niin ikään onnistuneita rekrytointeja, jopa Ruotsista, minne on tehty rekrytointimatkoja, joskin poistumista on tapahtunut kokonaistilanteen pysyessä entisellään. Suun terveydenhuollossa tyhjiä toimia ei montaa ole, poislukien Kruunupyy, minne on kaikissa linjoissa vaikea

rekrytoida tekijöitä, mikä on pakottanut aika runsaaseen ostopalvelujen käyttöön. Isompi ongelma lienee hammaslääkärien kohdalla toimipohjien vähyys, sillä hyvin kattavista tehostamistoimista huolimatta ei lain edellyttämä 4 kk hoitotakuuraja toteudu kuin kahden kunnan alueella.

Ruotsin kanssa tehtävä AT-yhteistyö oli vuoden aikana kokea kolauksen, sillä Valvira teki päätöksen, että Ruotsissa opiskelleet lääkärit voivat hakea täyslaillistuksen ilman, että heidän tarvitsee tehdä pakollista 1,5 AT (allmän tjänstgöring) jaksoa. Viime vuosina AT on tuottanut meille runsaasti nuorta lääkäryövoimaa Ruotsista, ja aina joku heistä jää alueelle. Suurimmat murheet taitavat silti olla selätettyjä, sillä AT:hen on vielä silti suurta kysyntää, koska laillistusta ei saa Ruotsista ilman sitä, eikä myöskään Norjasta.

Nuorten lääkäreiden suuri läpivirtaus on myös haaste, sillä tarve ohjaukselle ja koulutukselle on suuri, mikä vastuu kohdistuu alati vähenevälle joukolle kokeneita yleislääkäreitä. Tänä vuonna alkoi kuitenkin pitkästä aikaa peräti kolme uutta lääkäriä erikoistumaan yleislääketieteeseen.

Koulutuksen merkitystä veto- ja pitovoimatekijänä on entisestään korostettu 2023, mm. siten, että koulutukseen ja perehdytykseen liittyvät tehtävät ja henkilöt ovat muodostaneet oman tulosityksikön, resurssijohtajien alaisuudessa. Pohjanmaa on vahvasti esillä vuosittaisissa koulutuspaikkakyselyissä ns. viiden tähden paikkana, mikä on ehdottoman tärkeä mainevaltti. Aiemmin olleiden koulutussopimusten Helsingin ja Turun yliopiston rinnalle tuli sopimus Oulun yliopiston kanssa (lääketieteen opiskelijat).

Kaikissa linjoissa on jouduttu turvautumaan ostopalveluihin pyrittäessä toteuttamaan lain vaatimukset. Kroonisin ongelma on psykiatriassa, missä valtaosa erikoislääkäripalveluista tuotetaan ostopalveluilla, joskin syksyllä saatiin toinen psykiatri aikuispsykiatrian virkaan. Silmätaudeilla on menty aika vahvasti ostopalvelujen varassa niinkään, ja ihan perusterveydenhuollonkin palveluja ostettiin keväällä kriittisessä lääkäritilanteessa tavanomaista enemmän. Kaikissa tilanteissa tehdään arvio, miten tilanteessa voitaisiin pärjätä ilman ostopalvelua. Vaikka ostopalvelut tai vuokratyövoima ja sen korkea hinta on ollut runsaasti julkisuudessa koko syksyn, ei nopeaa korjausta ole näköpiirissä ilman valtiovallan voimakasta ohjausta. Kaikkia sopimuksia silti käydään läpi ja kilpailutetaan uudelleen, ja toiveena on kuten ikäihmisten palvelutalojen etälääkärisopimuksen kanssa kävi, että hintoja saadaan reilusti alaspäin.

## **Johtajalihoitajan katsaus**

Hoitotyön linjassa työskentelee useita eri ammattiryhmiä kaikilta koulutusasteilta. Siirtyminen kuntayhtymästä hyvinvointialueelle näkyi myös linjan henkilöstön arkityössä, erityisesti tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimeenpanoon liittyvissä toimenpiteissä. Kuluneen vuoden keskeisiä teemoja olivat henkilöstön saatavuuteen ja pitovoimaan sekä tarkoituksenmukaiseen henkilöstörakenteeseen liittyvät kysymykset. Hoitotyön linjan henkilöstö on suuri ja siinä tapahtuvat muutokset ovat myös lukumäärällisesti suuria. Ajalle on tyypillistä, että työntekijät vaihtavat työpaikkaa aikaisempaa useammin sekä organisaation sisällä, että sen ulkopuolella. Avoimia, täyttämättömiä vakansseja oli käytännössä kaikilla toimialoilla ja lähes kaikissa hoitotyön linjan ammattiryhmissä. Lukumäärällisesti haastavinta rekrytointi oli kotihoitoon ja tehostettuun palveluasumiseen, mutta merkittävää on myös se, että erikoissairaanhoidon tehtäviinkään ei aina riittänyt hakijoita. Veto- ja pitovoiman parantamiseksi toteutettiin erilaisia, yleisiä ja kohdennettuja, toimenpiteitä. Esimerkiksi yhteispäivystyksen tilannetta saatiin rauhoitettua ja tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimenpiteiden seurauksena on henkilöstömitoitusta voitu korjata osassa toimintoja.

Lakisääteiset henkilöstömitoitukset pääsääntöisesti toteutuivat, tosin erilaisten tilapäisjärjestelyiden turvin. Henkilöstövajetta paikataan myös varahenkilöstöllä, mikä näkyi kasvavana varahenkilöstötarpeena. Näillä toimenpiteillä ei ole voitu vastata röntgenhoitajien ja suuhygienistien saatavuuteen. Hoitotyön linjassa vuokratyövoiman käyttö on pysynyt maltillisena. Kansainvälisen rekrytointin kokeilu vietiin loppuun Vamian kanssa. Uuteen rekrytointihankkeeseen ei lähdetty, vaan kuluneena vuonna keskityttiin alueella jo opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden työelämää siirtymisen tukemiseen.

Tietopohjan rakentaminen ennakoivan henkilöstösuunnittelun edistämiseksi on käynnistetty. Samanaikaisesti etenee vaiheittain toimintayksiköiden optimaalisen henkilöstörakenteen arviointi, ammattinimikkeiden harmonisointi ja tulevaisuussuunnittelu. Tueksi tarvitaan tietopohjaa ja mm. vakanssirekisteriä, työ tulee jatkumaan vielä tulevina vuosina. Tarkoituksenmukaisen, osaamista hyödyntävän työnjaon tueksi on valmistunut kansalliseen ja kansainväliseen asiantuntijuusrakenteeseen sovitettu urapolkumalli, ja osaamisen kartoittaminen on osittain käynnistynyt. Hoitoisuusmittari (Rafaela) on käytössä kaikilla somaattisilla hoito-osastoilla ja sen mukaan kuormittumista on nähtävissä hyvin usealla yleislääketieteen osastolla

säännönmukaisesti yli optimin, erikoissairaanhoidossa kuormitus oli sisätautiosastolla muita suurempi. Turvallinen työpaikka-projekti, operatiiviset ratkaisukokoukset ja koordinaatikeskuksen käynnistäminen tukevat osaltaan myös kuormituksen tasaamista.

Hyvinvointialueen osaamisen kehittämisen ja perehdytyksen struktuurille on rakennettu sähköinen alusta, jonka käyttöönotto tapahtuu vuonna 2024. Esihenkilöiden perehdytykseen panostettiin edelleen kuluneen vuoden aikana ja lisäksi toteutettiin menestyksekkäästi ensimmäinen hyvinvointialueen yhteinen esihenkilövalmennuskokonaisuus.

Hoitotyön linjassa työstettiin keskeisiä hoitotyön kehittämialueita strategiseksi toimeenpanosuunnitelmaksi ja osana sitä jatkui muun muassa työ kansallisessa hoitotyön vertaiskehittämisen verkostossa (HoiVerke), verkoston toiminta laajenee pikkuhiljaa myös erikoissairaanhoidon ulkopuolelle.

Alueen koulutustarjoajien kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä sekä perustutkinto-opiskelijoiden harjoittelupaikkojen tarjoamiseksi että täydennyskoulutuksen ja kehittämisen merkeissä. Hyvinvointialueella oli sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto-opiskelijoiden harjoittelujaksoja yhteensä 2300 harjoittelujaksoa. Jakson pituus vaihtelee 1 – 6 viikkoon. Lisäksi palkallisessa työharjoittelussa oli jonkin verran opiskelijoita. Oppisopimusopiskelijoita oli yhteensä 196. Opiskelijaohjauksen kokonaisuuden yhtenäisyys, laadunhallinta ja kehittäminen on vasta hyvinvointialueen mittakaavassa muototutumassa.

Rekrytoinnin, työnantajaimagon sekä työkyvyn ylläpitämisen edistämiseksi tehtiin yhteistyötä yli toimialojen ja resurssilinjojen. Ohjaavina dokumentteina toimivat vastavalmistunut henkilöstöstrategia ja erilaiset hyvinvointia tukevat ohjelmat.

## **Sosiaalijohtajan katsaus**

Sosiaalihuollon resurssilinjalla työskentelee pääasiassa henkilöstöä, jolla on sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutus, mutta edustettuna on myös muita ammattiryhmiä, joilla on eritasoisia koulutuksia. Kun kuntayhtymästä siirryttiin hyvinvointialueelle, sosiaalihuollon resurssilinjaan liittyi henkilöstöä Korsnäsin sosiaalihuollosta sekä kuntoutuksen toimialan osallisuuden tuen tulosalueelta, koska Kårkullan ja Eskoon kuntayhtymät lakkautettiin ja niiden toiminta Pohjanmaalla siirtyi hyvinvointialueelle.

Sosiaalihuollon resurssilinjan painopiste oli menneenä vuonna pätevän ja osaavan henkilöstön saatavuus sekä henkilöstön tarkoituksenmukainen käyttö. Järjestäjävastuussa oleville sosiaalityöntekijöille alettiin laatia uutta palkkarakennetta rinnakkain ammattiryhmien profiilien selkeyttämistyön kanssa. Työn painopiste oli ensisijaisesti sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien välisessä työn- ja roolijaossa. Resurssilinjaa vahvistettiin vuoden aikana kehittämissosionomilla. Henkilöstö- ja johtamisrakenteen harmonisointi- ja optimointityö on jatkunut koko vuoden ajan, myös osana tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toteutusta. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman mukaisesti panostettiin sosiaalihuollon resurssilinjan henkilöstöresursseihin, pääasiassa lapsille ja lapsiperheille suunnattuihin ehkäiseviin palveluihin.

Henkilöstöpulaa on ollut suhteellisen pysyvästi sen jälkeen, kun siirryttiin hyvinvointialueeseen, ja henkilöstön liikkuvuus organisaation sisällä on ollut suhteellisen suurta suhteessa resurssilinjan kokoon. Henkilöstöpulaa on ollut sosiaalihuollon kaikissa palvelutehtävissä, mutta eniten pulaa on ollut laillistetuista sosiaalityöntekijöistä ja lähihoitajista. Lastensuojelun asiakasmitoitus ylittyi loppuvuodesta siinä määrin, että siitä tehtiin ilmoitus aluehallintovirastolle. Oppilashuollon kuraattorimitoituksessa alueen koulurakenne monine pienine kouluineen muodostaa isomman haasteen kuin kuraattorikohtainen oppilasmäärä.

Resurssilinja osallistui työhön, joka koskee uuden organisaation tekemistä vetovoimaiseksi työpaikaksi. Määriteltiin yhtenäiset tavoitteet, joilla asiakkaat, potilaat ja henkilöstö asetetaan keskiöön. Lisäksi aloitettiin yhteistyö ja kehittämistyö eri koulutuksen järjestäjien kanssa yhteistyössä muiden resurssilinjojen kanssa. Vuoden aikana painotettiin esihenkilöiden tukemista ja kouluttamista.

### 3.1.4 Strategiset tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoitteet		
Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö		
Mittarit	Mittaritoteuma	
Yli 75-v kotona asuvat asukkaat	91,70 %	●
Sairastavuus sektoreittain	84,60 %	●
Sosiaali- ja terveyspalveluitten käyttö sektoreittain	3988,2 €/asukas	●
Työttömät asukkaat	5,50 %	●
Etä- ja digipalveluiden määrä	77,20 %	●
Toimenpiteet	Arvio: Vihreä=valmis/ etenee suunnitellusti, Keltainen=kesken, Punainen=aloittamatta	
Ennaltaehkäisyä tukevien menetelmien kehittäminen	Ennaltaehkäisyä tukevinä menetelminä on käyttöön otettu seniorilinja, seniorineuvola, sosiaalihuollon asiakasohjauslinja omaoloa on laajennettu. Puheterapiassa on käyttöön otettu nettimateriaali äännevirheisiin, kuntoutussuunnitelmiin liittyen on pilotoitu neuvolatiimejä ja perhekeskustoiminnassa on käynnistetty menetelmäkoulutuksia. Pilotoitu maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille. Koti-tv-kanavan käynnistäminen, joka lähettää kaikille Pohjanmaalle ohjelmia mm. fyysisen toimintakyvyn edistämiseksi. Yhdessä Pohjanmaan kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on rakennettu FINGER-verkosto rakentaminen elämäntapaneuvontaa	●
Työ- ja toimintakyvyn arvioinnin osaamisen kehittäminen	Työote- toimintamallia on laajennettu uusiin toimintoihin	●
Toimintakykyä, voimavaroja ja omahoitoa vahvistavien ja edistävien palveluiden ja menetelmien kehittäminen	Toimintakykyä, voimavaroja ja omahoitoa vahvistavat pääosin samat menetelmät kuin ennaltaehkäisyssä. Näiden lisäksi perhekeskustoiminnassa on käynnistetty menetelmäkoulutuksia, mm. lapsi puheeksi menetelmä terveydenhoitajille. Käyttöön otettu videoauttaminen ja lyhyet videofotot nuorille ja vanhemmille. Lisätty resursseja perheneuvolatoiminnan kehittämiseen ja sosiaalihuollon lapsi- ja perhepalveluiden kehittämiseen. Tehty päätös psykiatristen sairaanhoitajien resurssien lisäämiseksi kouluille. Käyttöön otettu terapianavigaattori sekä ohjattu omahoitomalli.	●
Etä- ja liikkuvien palveluiden kehittäminen	Digitaalisia palveluita on käyttöön otettu, mm sähköinen ajanvaraus, terapianavigaattori sekä etävastaanotto toimintaa käynnistetty. Palveluiden kehittäminen jatkuu intensiivisesti vuoden 2024 aikana. Liikkuvia palveluita on pilotoitu mm hammashuollossa.	●
Vaikuttavuuden ja vaikuttavuuden mittaroinnin kehittäminen	Seuraamme vaikuttavuusmittaroinnin kansallista kehitystä	●

Tavoitteet	
Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua	
Mittarit	Mittaritoteuma
TEAS-korkein taso	Ei olla tavoitteessa
Sertifioitu organisaatio	Kyllä
Turvallinen työpaikkamittari (kehityksessä)	Mittari on työn alla
<b>Hoidon ja palvelun tarpeen arvioinnin ja hoitoon ja palveluun pääsyn odotusajat</b>	
Erikoissairaanhoido VKS	Hoitoa odottavat: mediaani 67 vrk
	Arviointia odottavat: mediaani 49 vrk
	Lähetteen käsittelyajat: mediaani 1 vrk
Erikoissairaanhoido Pietarsaari	Hoitoa odottavat: mediaani 52 vrk
	Arviointia odottavat: mediaani 27 vrk
	Lähetteen käsittelyajat: mediaani 1 vrk
Perusterveydenhuolto % 14 vuorokauden hoitotakuuajan sisällä	Vaasa: 24 %
	Laihia: 74 %
	Pietarsaari: 65 %
	Uusikaarlepyy: 82 %
	Kruunupyö: 100 %
	Mustasaari: 17 %
	Vöyri: 100 %
	Maalahti: 38 %
	Kristiinankaupunki: 100 %
	Kaskinen: 46 %
	Närpiö: 100 %
Suun terveydenhuolto	Odotusaika on keskimäärin 9 kuukautta
Sosiaalihoito	1.10-31.3. aikana lakisäateisen 3 kk:n kuluessa vallmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, % 2023: 66,3 %
	Hyvintointialueille osoitettujen toimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista (lokakuu 2023)
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	Jonotusaika kuukausina: 2,77
<b>Suositteluindeksi palveluittain</b>	1
Toimenpiteet	Arvio: Vihreä=valmis/ etenee suunnitellusti, Keltainen=kesken, Punainen=aloittamatta
<b>Ydin- ja erityisosaamisen kartoitus ja kehittäminen</b>	Etenee hitaasti. Strukturoitu sähköinen alusta otetaan käyttöön 2024. Osa-alueita on jonkin verran tunnistettu toimialoilla ja yksiköissä
<b>Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian implementointi</b>	Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen koulutusilaisuuksiin on osallistuttu, riskienarviointeja ja tarkastuslistoja on käyttöönotettu monissa toiminnoissa
<b>Turvallisuusprotokollan kehittäminen osana päivittäistoimintaa</b>	Kuormitustilanteiden toimintamalli on luotu ja yksiköt laativat omia suunnitelmia. Seuraavassa vaiheessa toimintamallia kehitetään tulos- ja toimialoilla
<b>Koko organisaation auditointi</b>	Laaduntunnustuksen ylläpitoauditoinnit on tehty ja laaduntunnustuksen piiriin on tullut myös 2023 vuoden alusta liittyneet yksiköt. Lisänäyttöpyyntöihin on annettu pyydetyt selvitykset ja vastaukset. Laaduntunnustuksen laajennuksen päätös saadaan helmikuun 2024 mennessä.
<b>Turvallinen työpaikka-hanke</b>	Toimintamallia asiakas- ja potilasturvallisen työyksikön osalta on edistetty työstämällä ruuhkatilanteiden toimintamallin pohja jokaiselle yksikölle, jossa yksikön henkilöstö osallistuu toimintamallin suunnitteluun. Näiden pohjalta rakennetaan koko organisaatiota koskeva toimintamalli



Tavoitteet		
Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät		
Mittarit	Mittaritoteuma	
Henkilöstön vaihtuvuus kokonaisuutena ja palveluittain	6,70 %	●
Sairauspoissaolot	6,00 %	●
Innovaatio- ja tutkimusmäärä * Ei ole olemassa liikennevaloja vuonna 2023	100	
Työhyvinvointikysely	Kaikilla työterveyslaitoksen hyvinvointikyselyn osa-alueilla kansallisesti keskitasoa parempi	●
Toimenpiteet	Arvio: Vihreä=valmis/ etenee suunnitellusti, Keltainen=kesken, Punainen=aloittamatta	
Henkilöstön osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia tukeva henkilöstö- ja rekrytointistrategia	Strategia on laadittu ja yhteistoiminta toimii monella tasolla. Paljon toimenpiteitä jo tehty.	●
Jokaiselle uudelle työntekijälle mentori - ohjelma	Strukturoitu malli on tarkoitus rakentaa 2024, mentor-toimintaa on ollut jo nyt, mutta sille ei ole yhtenäisiä periaatteita	●
Innovaatiotoiminnan kehittäminen: Monitieteellisen sosiaali- ja terveystutkimushubin käynnistäminen	SoteInnoHubin toiminta on käynnistetty, tutkijoille on järjestetty tapaamisia, sisäinen tohtorikoulu on käynnistetty	●
Valmentavan, osallistavan johtamisen kehittäminen	Hyvinvointialueen sisäinen esihenkilövalmennus aloitettu, pilotiryhmissä yhteensä 80 esihenkilöä suoritti valmennuksen vuonna 2023	●
Henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelma	Henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelma on tehty. Suunnitelmaa päivitetään ja kehitetään vuonna 2024	●

Tavoitteet		
Resurssit käytetään vaikuttavasti		
Mittarit	Mittaritoteuma	
Vuokriin käytettävä % osuus toimintakuluista	6,00 %	●
Henkilöstökuluihin käytettävä % osuus toimintakuluista	48,30 %	●
Lainanottovaltuus +50milj€	53,4 milj. €	●
Palvelulle kohdistetut asiakaskohtaiset kokonaiskustannukset, €/asiakas		
Palvelulle kohdistetut asukaskohtaiset nettokustannukset, €/asukas	4 369,31 €/asukas	●
Toimenpiteet	Arvio: Vihreä=valmis/ etenee suunnitellusti, Keltainen=kesken, Punainen=aloittamatta	
Tilalahokkuuteen panostaminen	Tilalahokkuuteen on panostettu. Luovuttu tarpeettomista tiloista, mm.... Työ jatkuu vuonna 2024	●
Varhaisen puuttumisen toimintamallin vahvistaminen	Toimintamalli on tehty ja koulutus toimintamallin käyttöön otosta on järjestetty esihenkilöille. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa näissä asioissa tärkeä.	●
Välittömään asiakastyöhön käytetyn ajan turvaaminen/lisääminen	Hyvinvointiteknologiaa on lisätty turvaamaan välittömään asiakastyöhön käytettyä aikaa, mm lääkerobotteja ja etäkäyntimahdollisuuksia laajennettiin useille uusille alueille. Hoidon porrastuksen selkeyttäminen ja yhteistyön lisääminen perustason ja erikoissairaanhoidon välillä. prosessien läpikäynti, kirjaamiseen panostaminen, esim. icf-koulutukset, alueellisesti prosessien ja työtapojen tarkastelu niin, että on vaikuttavat ja tehokkaat toimintamallit ja menetelmät käytössä	●
Arvoa tuottava henkilöstön liikkuvuus ja työnjako	Työnjakomalleja ja siihen tähtääviä prosessien kehittämistä painotetaan vuodelle 2024. Ammatillaiset liikkuvat lähelle asiakasta (lähipalvelut) niissä toiminnoissa missä se on tarkoituksenmukaista. Henkilöstön liikuttaminen esimerkiksi ruuhkahuipissa tai muissa kuormitus tilanteissa edellyttää vielä myös taloushallinnon toimintamalleja.	●



### 3.1.5 Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hyvinvointialueen ylin päättävä elin on aluevaltuusto, joka valitaan aluevaaleilla. Hyvinvointialuevaltuustossa on 59 jäsentä.

Hyvinvointialuevaltuuston poliittiset voimasuhteet ilmenevät alla olevasta taulukosta:

<b>Puolue</b>	<b>Valtuutettujen määrä</b>
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue	32
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	8
Kansallinen Kokoomus	6
Perussuomalaiset	5
Suomen Kristillisdemokraatit	4
Suomen keskusta	2
Vihreä liitto	1
Vasemmistoliitto	1
<b>yhteensä</b>	<b>59</b>

Aluevaltuusto nimittää aluehallituksen, joka johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Valmisteluun ja päätöksentekoon osallistuu kuusi aluehallituksen nimeämää jaostoa. Aluehallituksen on asettanut hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet, jotka ovat nuorisovaltuusto, vammais- ja vanhusneuvosto.

Hyvinvointialuehallituksen poliittiset voimasuhteet ilmenevät alla olevasta taulukosta:

<b>Puolue</b>	<b>Valtuutettujen määrä</b>
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue	8
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	2
Kansallinen Kokoomus	1
Perussuomalaiset	1
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Suomen keskusta	-
Vihreä liitto	-
Vasemmistoliitto	-
<b>yhteensä</b>	<b>13</b>

Tilivelvolliset toimielimet sekä tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat vuodeksi 2023 on nimetty aluevaltuuston kokouksessa 22.04.2024 § 20.

Tilivelvolliset toimielinten jäsenet, varajäsenet ja esittelijät:

- Aluehallitus
- Yksilöasioiden jaosto
- Henkilöstöjaosto
- Omistajaohjausjaosto
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto
- Pelastustoimen jaosto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto
- Tarkastuslautakunta
- Kansalliskielilautakunta
- Aluevaalilautakunta

Tilivelvolliset viranhaltijat:

- Hyvinvointialuejohtaja
  
- Sektorijohto
  - o Lapset, nuoret ja perheet, sektorijohtaja
  - o Työikäiset, sektorijohtaja
  - o Ikäihmiset, sektorijohtaja
  
- Resurssijohto
  - o Johtajylilääkäri
  - o Johtajylihoitaja
  - o Sosiaalijohtaja
  - o Hallintojohtaja
  - o Pelastusjohtaja
  
- Toimialajohto
  - o Hallinto, toimialajohtaja
  - o Asiakas- ja resurssijohto, toimialajohtaja
  - o Koti- ja asumispalvelut, toimialajohtaja
  - o Psykososiaaliset palvelut, toimialajohtaja
  - o Kuntoutus, toimialajohtaja
  - o Kuntoutus, johtava lääkäri (2023)
  - o Sosiaali- ja terveystakeskus, toimialajohtaja
  - o Sairaalapalvelut, toimialajohtaja
  - o Pohjanmaan pelastuslaitos, pelastusjohtaja
  - o Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, toimialajohtaja
  
- Hyvinvointialuehallinnon johtavat viranhaltijat
  - o Hallintojohtaja
  - o Strategia- ja kehittämisjohtaja
  - o Laatujohtaja
  - o Talousjohtaja
  - o HR-johtaja
  - o Viestintäjohtaja
  - o Hallintoylilääkäri

### 3.1.6 Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialueen talousnäkymät muuttuivat useaan kertaan vuoden aikana rahoituslaskelmien muuttuessa. Jo vuoden 2023 ensimmäistä talousarviota vahvistettaessa huomattiin, että sitä jouduttaisiin tarkistamaan. Syksyn 2022 talousarviotyön aikana käytettävissä olleilla taustatiedoilla laadittiin 23,3 miljoonaa euroa alijäämäinen talousarvio. Vuoden alussa hyväksyttiin uusia keskitettyjä palkkasopimuksia, joihin sisältyi lisää palkankorotuksia 1.6. alkaen, ja hyvinvointialueen kuntayhtymän tilinpäätöksen 2022 valmistuessa ostopalvelut olivat 32 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat. Koska vuoden 2023 talousarvio perustui suurelta osin samaan talousarviopohjaan kuin vuonna 2022, voitiin todeta, että myös vuoden 2023 alkuperäisestä talousarviosta puuttui varoja. Valtuusto hyväksyi 2.10.2023 talousarviomuutoksen, jossa huomioitiin sekä palkankorotukset että ostopalvelujen täydennys, mutta myös muita korjauksia, joille oli ilmennyt tarve vuoden ensimmäisen puoliskon toteutuksen perusteella. Lisäksi talousarviomuutos sisälsi tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman ensimmäiseen osaan kuuluneet supistukset. Toisin sanoen kyseessä oli lisätalousarvio, mutta samalla toimenpideohjelma, jossa määrärahoja supistettiin 10 miljoonalla eurolla. Samalla otettiin huomioon valtiolta tulevan tulorahoituksen muutokset. Näiden toimenpiteiden jälkeen vuoden 2023 muutettu talousarvio osoitti 62 miljoonan euron alijäämää.

Tämän jälkeen valtion rahoituksessa on kuitenkin tapahtunut kaksi muutosta, joiden vuoksi lopullinen rahoitus jäi 3,5 miljoonaa euroa budjetoitua pienemmäksi. Tulevaisuus- ja sopeuttamistoimenpiteiden mukaiset säästöt

voitiin toteuttaa suurelta osin, ja lopputuloksena oli vain 38 miljoonan euron alijäämä.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman arvioidaan kestävän vuoteen 2026 saakka, jolloin kertyneen alijäämän täytyy olla katettu ja talouden täytyy olla tasapainossa. Vuosien 2023-2026 taloussuunnitelmaan on laskettu tarvittavan 80 miljoonan euron sopeuttamistoimenpiteet. Toimenpidetarvetta tarkistetaan jatkuvasti sitä mukaa kuin toimintaan tai rahoitukseen tulee muutoksia. Vuonna 2023 suunniteltiin säästöjä digitalisaation, etävastanoton suunnittelun, robotiikan ja hyvinvointiteknologian, diagnostiikan ja tilojen käytön tehostamisen, kaikkien toimintamuotojen ostopalvelujen vähentämisen ja oman toiminnan lisäämisen sekä lapsiin ja nuoriin ja ikäihmisten kotikuntoutukseen panostamisen avulla. Lisäksi sopimuksia tarkasteltiin kriittisesti ja aloitettiin hallinnon prosessien tehostaminen ja koko hyvinvointialueen henkilöstörakenteen läpikäynti. Loppuvuodesta toiminnassa määrättiin ostoposki tuotteille, jotka eivät ole ehdottoman tarpeellisia, ja myös in-house-yhtiöihin kohdistui säästövaatimuksia. Ohjelman puitteissa käytiin yhteistoimintaneuvottelut, ja toteutettavat toimenpiteet vaikuttavat toimintaan vuodesta 2024 alkaen.

Sopeuttamistoimenpiteet aloitettiin vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä ja vuodeksi 2024 suunniteltiin uusia toimenpiteitä, minkä vuoksi kaikki laskennalliset säästöt eivät ole tuottaneet tulosta vuonna 2023, vaan ne alkavat vaikuttaa tulevana vuonna.

Koska suuri osa vakansseista oli vuoden aikana täyttämättä, olivat henkilöstökustannukset huomattavasti budjetoitua pienemmät. Vuoden 2023 suurin säästö syntyi tästä käyttämättömästä henkilöstöbudjetista, mutta myös materiaalisäästöt ja ostoposki tuottivat hyvää tulosta.

Lisäksi Pohjanmaan hyvinvointialue sai 12 miljoonaa euron valtionavustuksen toiminnan vakauttamiseen ja kehittämiseen vuosien 2023-2025 aikana. Vuonna 2023 käytettiin 2,2 miljoonaa euroa.

Keväällä valittiin Tietoevry Oy uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimittajaksi. Käyttöönottotyö aloitettiin tosissaan syksyllä 2023 ja jatkuu vuoteen 2025.

Vuodeksi 2023 saatiin lainanottovaltuudet eri perustein kuin tulevina vuosina, ja ne myönnettiin kaikille hyvinvointialueille. Pohjanmaan osalta summa oli 53,4 miljoonaa euroa ja se voidaan käyttää vuoden 2023 investointitalousarvioon sisältyviin investointeihin. Vuoden aikana lainaa nostettiin 16 miljoonaa euroa.

### 3.1.7 Hyvinvointialueen henkilöstö

#### Henkilöstöresurssit

Vuoden 2023 henkilöstötilaston mukaan henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 8 520 henkeä. Heistä 6 744 (79 %) oli toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa ja 1 776 (21 %) määräaikaisessa palvelussuhteessa. Henkilötyövuosien määrä oli kaiken kaikkiaan 7 198.

Henkilöstöstä 1 923:lla (23 %) oli osa-aikatyo (31.12.2023). Tarkemmat henkilöstötilastot löydet henkilöstöraportista 2023.

#### Henkilöstötilastot 2023 - tilanne 31.12.2023

	Määrä	
Toistaiseksi voimassa olevat	6 744	79 %
Määrä-aikaiset palvelussuhte	1 776	21 %
<b>Yhteensä</b>	<b>8 520</b>	
Virkasuhte	1 265	15 %
Työsopimussuhte	7 255	85 %
<b>Yhteensä</b>	<b>8 520</b>	

## Henkilöstömäärä - koko/osa-aika

Toimiala	Osa-aikavirka/ toimi	Koko-aikavirka/ toimi	Yhteensä	%
Aluehallinto	26	459	485	0,05
Koti- ja asumispalvelut	790	1 369	2 159	0,37
Asiakas- ja potilasturvallisuus	8	12	20	0,40
Pelastustoiminta	4	149	153	0,03
Psykososiaaliset palvelut	49	332	381	0,13
Kuntoutus	316	712	1 028	0,31
Asiakas- ja resurssikeskus	349	1 360	1 709	0,20
Sairaalapalvelut	224	1 222	1 446	0,15
Sosiaali- ja terveyskeskus	159	989	1 148	0,14
<b>Yhteensä</b>	<b>1 923</b>	<b>6 599</b>	<b>8 520</b>	<b>0,23</b>

## Henkilötyövuosi

Toimiala	Vakinainen	Määrä-aikainen	VOV	Yhteensä	Sairaus- poissaolo/htv
Aluehallinto	320,82	57,41	54,96	433,19	13,4
Koti- ja asumispalvelut	1 275,09	294,64	105,99	1 675,71	29,3
Asiakas- ja potilasturvallisuus	6,34	6,01	0,26	12,61	6,2
Pelastustoiminta	116,14	20,89	5,74	142,77	11,1
Psykososiaaliset palvelut	257,35	49,70	15,87	322,93	21,3
Kuntoutus	606,95	163,81	59,12	829,88	22,9
Asiakas- ja resurssikeskus	827,69	675,81	71,75	1 575,25	17,8
Sairaalapalvelut	952,96	162,46	113,20	1 228,61	20,5
Sosiaali- ja terveyskeskus	749,38	148,44	79,55	977,37	23,0
<b>Yhteensä</b>	<b>5112,70</b>	<b>1579,19</b>	<b>506,44</b>	<b>7198,33</b>	<b>22,0</b>

Sairauspoissaolopäivät ilmoitetaan henkilötyövuosina ja sisältävät sekä palkalliset että palkattomat päivät. Sairauspoissaolot suhteessa työskentelypäiviin oli 4,65%.

### 3.1.8 Ympäristöasiat

Kierrätys Pohjanmaan hyvinvointialueella on nostettu menneen vuoden ympäristöasioiden keskiöön. Tavoitteena on päivittää, kehittää ja yhtenäistää jätehuoltoa, jotta hyvinvointialueelle saadaan rakennettua ajantasainen ja toimiva jätehuollon kokonaisuus. Vuoden 2023 aikana on kartoitettu nykyistä tilannetta alueen eri toiminnoissa ja yksiköissä sekä tehty suunnitelmia, joiden avulla on hyvä jatkaa tätä työtä. Hyvinvointialueiden kesken on rakennettu ympäristöasioiden ja kestävä kehityksen verkostoa, ja yhteistyötä on tehty esimerkiksi ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

### 3.1.9 Muut ei-taloudelliset asiat

Toimintaamme ohjaavat yhteiset perusarvot: ihmiseltä ihmiselle, vastuullisesti eteenpäin katsova ja yhdenvertainen kohtelu. Henkilöstömme on tärkein resurssi, ja strategiassa painotetaan työntekijöiden viihtyvyyttä ja tunnetta siitä, että he tekevät arvokasta ja merkityksellistä työtä. Yhdenvertaisuus, oikeudenmukaisuus ja kaksikielisyys ovat keskeisiä käsitteitä organisaatiossamme.

Hoidon ja palvelun laadussa tavoitellaan Pohjoismaista huippua. SHQS-laatuohjelman avulla kehitetään organisaatiomme laadunvalvontaa ja laatujärjestelmää.

Laaduntunnustus edellyttää jatkuvaa kehittämistyötä ja laadun seurantaa. Ulkopuoliset auditoijat suorittavat osan auditoinneista. Tämän lisäksi järjestelmää arvioidaan säännöllisesti sisäisin auditoinnein ja itsearvioinnein. Laatuohjelma koskee koko organisaatiota ja kaikkea toimintaa, aina potilastyön turvallisuudesta hallinnon ja talouden riskeihin kaikilla tasoilla.

Eri ohjeiden ja sääntöjen avulla hyvinvointialue voi varmistua siitä, että taloudellisia resursseja käytetään vastuullisesti ja kestävällä tavalla. Haluamme välttää ja torjua väärinkäytöksiä sekä mahdollisuutta rikolliseen toimintaan tai tahalliseen vahingoittamiseen.

Organisaation ohjeita ovat muun muassa seuraavat:

- Hallintosääntö
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Tietosuojapolitiikka
- Tietoturvapoliittikka
- Hankintaohjeet ja hankintoja koskeva soveltamisohje
- Omistajaohjauksen ohje ja periaatteet
- Sopimushallinnan ohjeet
- Henkilöstön osaamisen varmistamisen suunnitelma
- Työkykyjohtamisen ohjelma
- Ohje epäasiallisen kohtelun ehkäisemiseen ja käsittelemiseen
- Ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista
- Ohjelma henkilöstön palkitsemisesta
- Ohje laskujen käsittelyyn
- Ostolaskujen tarkastus ja hyväksyntä
- Memoriaalien kierto ja hyväksyntä
- Ohjeet investoinneista
- Matkakorvaukset
- Matkustussäännöt
- Ohjeet potilasvarojen käsittelystä
- Sisäisen laskutuksen periaatteet
- Hinnasto ja hinnoitteluperiaatteet

### 3.1.10 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevan kehityksen kannalta merkityksellistä on, miten onnistumme toteuttamaan Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman 2023-2024 toimenpiteet. Toimenpiteiden avulla olemme saaneet alkuun talouden tasapainotuksen. Toimenpiteet ovat myös lähtökohta sille, että voimme tulevaisuudessa varmistaa henkilöstön riittävyyden. Tarvitsemme kuitenkin myös Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman 2025-2026, jotta taloudellinen tasapaino lopulta saavutetaan. Ohjelma tuo merkittäviä muutoksia uusina digitaalisina palvelukanavina, jotka tuovat palvelumme vielä lähemmäksi jokaista asukastamme ja siirtävät palvelurakenteen painopistettä raskaista palveluista kevyempiin palveluihin aikaisemmassa vaiheessa. Tulevaisuuden kehitystä siivittää uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto, joka varmistaa mahdollisuudet tarjota palveluita yhdenvertaisesti koko alueella.

Hyvinvointialueuudistus on edelleen mahdollisuus kehittää vielä paremmat palvelut. Suuri positiivinen näkymä alueellamme on myös se, että alueen kaupunkien ja teollisuuden investoinnit tuottavat tulosta ja väestö lisääntyy merkittävästi. Digitaalisten palvelukanavien kehittäminen on meille mahdollisuus tarjota kaksikielisiä, erityisesti ruotsinkielisiä, palveluita myös muille alueille. Alueemme ja valtakunnallisten kielellisten palveluiden turvaamiseksi tulisi käynnistää lääkärikoulutus Vaasassa yhteistyössä jonkun yliopiston kanssa.

Alueemme positiivisen kehityksen turvaaminen on koko väestön, alueen kuntien, yritysten, yhdistysten, eri tason päättäjien ja hyvinvointialueen yhteinen intressi. On tärkeää, että jaamme yhteisen vision Pohjanmaan tulevaisuudesta, teemme yhteistyötä ja osoitamme yhteisen halumme kehittyä. Hyvinvointi ja turvallisuus ovat edellytyksiä alueen elinvoimalle.

Loppuvuodesta 2023 valmistui kansallinen raportti erikoissairaanhoidon päivystyspalveluiden tulevaisuudesta. Pohjanmaan hyvinvointialueella tulee myös jatkossa olla keskussairaala, koska se on ainoa keino turvata kaksikieliset palvelut väestöllemme. Tämän eteen alueen poliitikkojen ja virkamiesten on kuitenkin tehtävä työtä. Pohjanmaan hyvinvointialueen väestö voi käynnissä olevista muutoksista huolimatta luottaa siihen, että palveluita on tarjolla, kun niihin on tarve. Tahdomme säilyttää kattavat lähipalvelut, joilla on suuri merkitys asiakkaidemme hyvinvointiin ja turvallisuuden tunteeseen.

### 3.1.11 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2023 osalta suurimmat tunnistetut riskit liittyivät osaavan henkilöstön saatavuuteen ja henkilöstön kuormittumiseen. Myös ajan- ja henkilöstöresurssien puute toiminnan kehittämiseen on yksi merkittävimmistä riskeistä. Tiukka taloudellinen tilanne ja tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma vaatii toiminnan laaja-alaista kehittämistä, mikä alussa vaatii enemmän henkilöstöresurssia, mutta tulevaisuudessa kyetään paremmin varmistamaan toiminnan jatkuvuus ja henkilöstön riittävyys. Tämä osalta riskienhallinnan keinoin on panostettu kehittämällä toimintaa, joissa henkilöstö on mukana suunnitelmassa uusia toimintamalleja, joilla näitä esiin nostettuja riskejä voidaan hallita.

## 3.2 Selonteko hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä

Aluevaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 20.2.2023 § 5.

Aluehallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä. Aluehallitus vastaa myös toimeenpanon valvonnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta. Tätä tehtävää varten aluehallitus on asettanut erillisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoston. Jaoston tehtäviin kuuluu vastata sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että hyvinvointialueen toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan. Lisäksi se vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että hyvinvointialueen toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan. Jaosto vastaa myös sisäisen valvonnan järjestämisen käytännön ohjeistamisesta ja sisäisen valvonnan periaatteiden kehittämisestä aluevaltuustolle.

Jaosto valmistelee aluehallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Sisäisen valvonnan arviointi pohjautuu osin laatuohjelman mukaisiin toiminnan itsearvioihin. Tänä vuonna itsearvioinnissa on keskitytty arvioimaan organisaation turvallisuutta (mm. riskienhallinta, häiriö- ja poikkeusolot, toiminnan jatkuvuus, työsuojelu), voimavarojen hallintaa (henkilöstöjohtaminen, osaamisen kehittäminen) ja prosessien hallintaa. Arviointiasteikko on neliportainen, jossa tasolla 1 toiminta olisi täysin suunnittelematonta, tasolla 2 suunnitelmatason dokumentit ovat olemassa, mutta toiminta ei ole yhdenmukaista. Tasolla kolme toiminta todellisuudessa täyttää sovitun menettelytavan kriteerit, ja tasolla 4 pystytään jo sovitua menettelytapaa arvioimaan ja kehittämään. Yhteenvedon voidaan todeta, että toiminta pääsääntöisesti on suunnitellun mukaista. On luonnollista, että uuden organisaation muotoutuminen vie aikaa, ja ollaan vielä siinä vaiheessa, jossa toimintaa integroidaan ja sovitaan yhteisiä toimintatapoja. Organisaatiotasolla tarkasteltuna eniten kehittämistä vaativat osa-alueet ovat varautumisen ja valmiussuunnittelun kehittäminen vastaamaan kansallisia perusteita,

erilaiset prosesseihin liittyvät kehittämistarpeet, henkilöstön toimenkuvien vastaaminen toiminnan tarpeita sekä henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen.

Riskienhallinnan osalta organisaatio on myös ottanut käyttöön päätösten ennakoarviointimenettelyn, jossa arvioidaan päätösehdotuksen vaikutukset eri väestöryhmiin, alueeseen, henkilöstöön ja talouteen. Menettelyä on pilotoitu tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaan liittyviin päätöksiin. Tarvittaessa menettelyä tarkennetaan yksityiskohtaisemmalla riskiarviolla. Operatiivisten riskien osalta riskienhallinnassa eri organisaatioiden käytäntöjä ja työkaluja on pyritty yhdenmukaistamaan ja siirtymään Laatuportin käyttöön riskiarvioinneissa.

Pohjanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa on valmis ja se on käsitelty ja hyväksytty aluehallituksessa ja esitelty Pohjanmaan turvallisuusfoorumissa. Toimialojen valmiussuunnitelmat ovat valmiita ja hyväksytty hyvinvointialueen varautumisen ja turvallisuuden johtoryhmässä. Tulosalueiden valmiussuunnitelmat valmistuvat alkuvuoden 2024 aikana. Tuloksiköiden toimintakorttien työstäminen aloitetaan, kun tulosalueiden valmiussuunnitelmat on hyväksytty toimialajohtajien toimesta ja hyvinvointialueelle hankittu kriittisen viestinnän ja hälyttämisen järjestelmä on implementoitu. Päätös järjestelmän hankinnasta tehtiin aluehallituksessa marraskuun 2023 lopussa. Järjestelmän implementointi tapahtuu kevään 2024 aikana. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma on tukenut sisäisen valvonnan tuloksekasta toteuttamista, sillä organisaatio on mm. tehostanut valvontatoimenpiteitä ja käynyt läpi esimerkiksi merkittävimmät sopimuksensa sekä käytössä olevat teleliittymät ja työasemat. Lisäksi organisaatio on kehittänyt uusia taloudellisesti kestävämpiä ja tehokkaampia tapoja järjestää ja tuottaa palveluita. Organisaatio on panostanut jatkuvaan sopimusten

hallintaan (valvonnan organisointi ja sopimuseurannan järjestäminen) resursoimalla yhden hallintopäällikön viran sopimusohjauksen ja -hallinnan tehtäviin.

Organisaation controller-toimintoa on tehostettu nimeämällä kullekin toimialalle oma controller tukemaan toimialajohtajia talouteen liittyvissä kysymyksissä, kuten budjetin seurannassa ja toiminnan taloussuunnittelussa.

Aluehallitus seuraa toimintaa ja taloudellista toteumaa neljännesvuosiraporttien avulla. Aluehallitus tutustuu myös strategisista mittareista tehtyihin raporteihin muutaman kerran vuodessa. Strategisia mittareita käytetään vahvistettujen strategisten tavoitteiden seuraamisessa. Tavoitteet ovat seuraavat: Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö; turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua; Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät; resurssit käytetään vaikuttavasti.

Myös hyvinvointialueiden velvollisuus järjestää omavalvontaa ja sitä tukevaa ohjausta sekä palveluiden järjestämisen että tuottamisen osalta tukevat hyvin toimivan sisäisen valvonnan toteutumista. Omavalvontaohjelmaa laatiessa sovittiin yhteisistä omavalvonnan menettelytavoista ja kuvattiin erilaisia velvoitteita liittyen palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. On myös tuotettu sekä palvelu- että toimialakohtaisia omavalvontasuunnitelmia. Seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet julkaistaan organisaation verkkosivuilla 3 krt/v.

Toimialat panostavat prosessityöhön vuonna 2024 sisäisen valvonnan vahvistamiseksi entisestään. Aluehallitus on 18.9.2023 hyväksynyt hyvinvointialueen ydinprosessit, ja niiden pohjalta kuvataan ja piirretään erilaiset pääprosessit ja osaprosessit erillisessä prosessiohjelmassa. Prosessityön rinnalla saatetaan päätökseen työ toimialakohtaisten toimintasääntöjen parissa.

Aluehallintovirasto on normaalin valvontakäytäntönsä yhteydessä todennut puutteita prosessissa, joka koskee ulkomaisten työntekijöiden työlupien tarkistamista. Puutteita todettiin sellaisten tietojen tallentamisessa, joista olemme organisaatiossa velvollisia antamaan selonteon. Prosessi on nyt käyty läpi ja asiasta on tehty ohjeistus, joka on jaettu kaikille lähiesihenkilöille.

### **Sisäisen tarkastuksen järjestäminen**

Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin. Sisäisen tarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että organisaation toiminta on tavoitteiden, päämäärien ja toimintaperiaatteiden sekä säädösten ja määräysten mukaista. Hyvinvointialueella on yksi sisäisen tarkastajan virka. Vuoden 2023 ajan sisäisen tarkastustyö on kohdennettu organisaation Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman laadintaa ja toteuttamista tukeviin tarkastuksiin. Lisäksi sisäinen tarkastaja on ollut ottamassa käyttöön organisaation eettistä ilmoituskanavaa sekä osallistunut sisäistä valvontaa koskevien ohjeiden päivittämiseen.

Toteutettujen tarkastusten pohjalta voidaan todeta, että organisaation sisäinen valvonta toimii vähintäänkin tyydyttävästi. Riittävän sisäisen valvonnan toteuttaminen on haastavampaa prosesseissa, jotka ulottuvat oman organisaation ulkopuolelle.



### 3.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

#### 3.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	103 078,66	8 909,06
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-888 780,99	-8 909,06
<b>Toimintakate</b>	<b>-785 702,33</b>	<b>0,00</b>
Valtion rahoitus	762 973,17	0,00
Rahoitus tuotot ja -kulut		
Korkotuotot	982,75	0,00
Muut rahoitustuotot	1 857,97	0,00
Korkokulut	-2 389,10	0,00
Muut rahoituskulut	-315,93	0,00
<b>Vuosikate</b>	<b>-22 593,47</b>	<b>0,00</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-15 427,05	0,00
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-38 020,52</b>	<b>0,00</b>
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-38 020,52</b>	<b>0,00</b>
<b>TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,60 %	100,00 %
Vuosikate/Poistot, %	-146,45 %	0,00
Vuosikate, euroa/asukas	-128,14	0,00
Hyvinvointialueen asukasmäärä	176 323	176 041,00

### 3.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	-22 593	0
Tulorahoituksen korjauserät	571	0
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-8 762	-75
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 784	-75
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 030	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 893	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 200	0
	4 337	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	177	92
Vaihto-omaisuuden muutos	-236	0
Saamisten muutos	47 491	-5 938
Korottomien velkojen muutos	-63 178	65 594
	-15 745	59 748
Rahoituksen rahavirta	-11 408	59 748
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-42 192</b>	<b>59 673</b>
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	22 344	60 284
Kassavarat 1.1.	64 536	611
	-42 192	59 673
<b>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta = Tulorahoitus +/- korjauserät + investoinnit,	-30 859	-75
Investointien tulorahoitus, % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno	-257,87 %	0,00
Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)	-0,87	0,00
Kassan riittävyys (pv)	9	2 449
Hyvinvointialueen asukasmäärä	176 323	176 041

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta = Tulorahoitus +/- korjauserät + investoinnit,

Investointien tulorahoitus, % = 100 \* Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Rahavarat 31.12. (Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset) / Kassasta

### 3.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA		2023	2022	VASTATTAVAA		
		1 000 €	1 000 €	2023	2022	
				1 000 €	1 000 €	
<b>A</b>	<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>			<b>A OMA PÄÄOMA</b>	<b>29 035</b>	<b>0</b>
I	Aineettomat hyödykkeet	1 486	0	I Peruspääoma	67 056	0
	1 Aineettomat oikeudet	1 486	0	II Omat rahastot	0	0
II	Aineelliset hyödykkeet	282 919	0	III Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	0	0
	1 Maa- ja vesialueet	7 944	0	IV Tilikauden ylijäämä	-38 021	0
	2 Rakennukset	246 544	0	<b>C PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>5 046</b>	<b>0</b>
	3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 321	0	2 Muut pakolliset varaukset	5 046	0
	4 Koneet ja kalusto	14 303	0	<b>D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>3 721</b>	<b>92</b>
	5 Muut aineelliset hyödykkeet	233	0	2 Lahjoitusrahastojen pääomat	3 721	92
	6 Ennakkomaksut ja keskener. hankir	9 573	0	<b>E VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>192 649</b>	<b>0</b>
III	Sijoitukset	6 764	77	I Pitkäaikainen	192 649	0
	1 Osakkeet ja osuudet	5 774	77	2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.		
	3 Muut lainasaamiset	60	0	II Lyhytaikainen	160 512	66 207
	4 Muut saamiset	929	0	2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	15 009	0
<b>B</b>	<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>2 244</b>	<b>0</b>	5 Saadut ennakot	895	60 814
	2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 244	0	6 Ostovelat	53 684	5 393
<b>C</b>	<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>			7 Muut velat	17 980	0
I	Vaihto-omaisuus	5 118	0	8 Siirtovelat	72 944	0
	Keskusvarasto	2 796	0	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>390 964</b>	<b>66 299</b>
	Apteekkivarasto	2 321	0			
II	Saamiset			<b>TASEEN TUNNUSLUVUT</b>	<b>2023</b>	<b>2022</b>
	Lyhytaikaiset saamiset	70 086	5 938	Omavaraisuusaste, %	7	0
	1 Myyntisaamiset	17 021	0	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41	0
	2 Lainasaamiset	110	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-38 021	0
	3 Muut saamiset	10 310	5 938	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-216	0
	4 Siirtosaamiset	42 644	0	Lainakanta 31.12., 1 000 €	207 659	0
	Rahoitusarvopaperit			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 178	0
III	1 Osakkeet ja osuudet	5	0	Lainat ja vuokravastuut 31.12	359 930	0
IV	Rahat ja pankkisaamiset	22 344	60 284	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 041	0
				Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	60	0
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>		<b>390 964</b>	<b>66 299</b>	Hyvinvointialueen asukasmäärä	176 323	176 041

Omavaraisuusaste, % =  $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % =  $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 € = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas =  $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Hyvinvointialueen asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12., 1 000 € = Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Lainakanta 31.12., €/asukas = Edellä mainittu lainakanta/tilinpäätösvuoden päättymispäivän muikainen hva:n asukasmäärä

Lainat ja vuokravastuut 31.12 = Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksista + Lainat julkisyhteisöiltä

+Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12, 1 000 € = Sijoituksiin merkityt jvk ja muut lainasaamiset

### 3.5 Kokonaistulot ja –menot

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	103,08	Toimintakulut	888,78
Valtion rahoitus	762,97	- Valmistus omaan käyttöön	
Korkotuotot	0,98	Korkokulut	2,39
Muut rahoitustuotot	1,86	Muut rahoituskulut	0,32
Satunnaiset tuotot		Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		Pakollisten varausten muutos	
	<b>868,89</b>	- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	-0,42
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-0,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin			<b>890,92</b>
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		Investoinnit	
Rahoitustoiminta		Investointimenot	8,76
Antolainasaamisten vähennykset		Rahoitustoiminta	
Ptkäaikaisten lainojen lisäys	14,03	Antolainasaamisten lisäys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	16,06	Ptkäaikaisten lainojen vähennys	12,89
Oman pääoman lisäykset		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	12,86
	<b>30,09</b>	Oman pääoman vähennykset	
			<b>34,51</b>
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>898,98</b>	<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>925,43</b>

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 898,98 - 925,43 = -26,45

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -42 191 923 - (-15 745 177) = -26 446 746

## 3.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

### 3.6.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2023 alijäämä, 38.020.528,09 euroa, kirjataan aiempien vuosien yli-/alijäämään.

Koska kyseessä on ensimmäinen vuosi, jolloin hyvinvointialue osoittaa alijäämää, se tulee kattaa viimeistään vuoden 2026 tilinpäätöksen yhteydessä.

### 3.6.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Hyvinvointialueella on sopeuttamishjelma, joka ulottuu vuoteen 2026 ja käsittää viimeisimpien laskelmien mukaan 77 miljoonan euron kustannusvähennyksen. Ohjelmaa tarkistetaan, kun talouteen tai rahoitukseen tulee muutoksia. Ensimmäisiin toimenpiteisiin on ryhdytty jo vuonna 2023 ja vuoden 2024 toimenpiteet on suunniteltu, ja tavoitteena on nettokustannusten vähentäminen 30 miljoonalla eurolla vuonna 2025 ja vielä 10 miljoonalla eurolla vuonna 2026. Vielä on auki, kuinka suuria korvauksia vuosina 2023-2024 syntyneestä alijäämästä saadaan, ja vuoden 2024 toimenpiteiden vaikutuksesta riippuen tulevien vuosien toimenpiteet saattavat muuttua, mutta nykyisin tavoittein talous on tasapainossa vuonna 2026.

milj. €	Tilinp. 2023	TA 2024	SUUNN 2025	SUUNN 2026	SUUNN 2027	SUUNN 2028
	EUR	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR
<b>Toimintakate ilman uusia tp.</b>	<b>-785,7</b>	<b>-801,6</b>	<b>-825,6</b>	<b>-819,5</b>	<b>-833,8</b>	<b>-863,0</b>
Sopeuttaminen TUSO		(27)	27,0	10,0		
Kumuloitu vaikutus			3,0			
<b>Uusi toimintakate</b>	<b>-785,7</b>	<b>-801,6</b>	<b>-795,6</b>	<b>-809,5</b>	<b>-833,8</b>	<b>-863,0</b>
valtiollinen rahoitus	763,0	786,4	814,3	863,4	887,0	919,0
alijäämän korv.(OVPH:n osuus 1,4 mrd €:sta)			43,0			
Rahoituskulut	0,1	-1,7	-1,7	-1,8	-2,0	-2,0
<b>Vuosikate</b>	<b>-22,6</b>	<b>-16,9</b>	<b>60,0</b>	<b>52,1</b>	<b>51,2</b>	<b>54,0</b>
Poistot	-15,4	-17,0	-17,5	-18,0	-18,5	-17,5
<b>Tulos</b>	<b>-38,0</b>	<b>-33,9</b>	<b>42,5</b>	<b>34,1</b>	<b>32,7</b>	<b>36,5</b>
<b>Kumulatiivinen yli-/alijääminen</b>		<b>-71,9</b>	<b>-29,4</b>	<b>4,6</b>	<b>37,3</b>	<b>73,9</b>
<b>Sopeuttamistaso</b>	<b>10,0</b>	<b>27,0</b>	<b>30,0</b>	<b>10,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
kumulatiiviset sopeuttamistoimenpiteet		<b>37,0</b>	<b>67,0</b>	<b>77,0</b>		

## 4 Talousarvion toteutuminen

---

### 4.1 Tavoitteiden ja käyttötalouden toteuttaminen

#### 4.1.1 Asiakas- ja resurssikeskus

Vuoden 2023 tavoitteet Asiakas- ja resurssikeskuksessa liittyivät henkilöstöresurssien tehokkaaseen käyttöön, sähköisten palvelujen edistämiseen ja palveluprosessien yhdenmukaistamiseen. Rekrytointiponnistelut olivat merkittäviä ja lomakausien sijaistarpeisiin onnistuttiin rekrytoimaan hyvin ulkopuolisia työntekijöitä. Haasteita aiheutti tiettyjen hoito- ja palveluyksiköiden perusmiehitysvaje. Ylitöitä ja lisätöitä on tehty ajoittain lähes kaikilla tulosalueilla. Resurssien ostopalveluja saatiin hillittyä kilpailutusten avulla. Lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja psykologien tulosalueen henkilöresurssien ostopalvelukustannuksiin liittyen budjettia korjattiin vuoden aikana. Digitaalisten välineiden käyttöönottoa laajennettiin, esimerkiksi Omaolon oirearvioiden käyttöä. Etälääkäritoimintaa kokeiltiin Asiakaspalvelukeskuksessa, mutta tulokset eivät olleet odotetut. Chatbotin kehitystä jatkettiin ja tuntityöntekijöiden rekrytointiin otettiin käyttöön Sotender-mobiilisovellus. Keskisen alueen Asiakaspalvelukeskus muutti uusiin tiloihin ja uusi puhelinjärjestelmälusta otettiin käyttöön lähes koko alueella. Puheentunnistuksen edistämiseen rekrytoitiin koordinaattori, joka jalkauttaa asiaa johtavien lääkäreiden ja Sihteeripalvelujen kanssa.

Asiakaspalvelukeskuksessa otettiin käyttöön uusia palvelulinjoja, kuten Seniorilinja ja Sosiaalihuollon asiakasohjauslinja. Jononpurkua tehtiin ajoittain takaisinsoittojonojen osalta, mutta pääosin loppuvuodesta kyettiin jo tekemään asiakkaalle hoidon tarpeen arviointi saman arkipäivän aikana. Asiakaspalvelukeskukseen tuli noin 330 000 puhelua ja takaisinsoittoja tehtiin noin 80 500 kpl. Sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnit ikäihmisille hoidettiin määräajassa, mutta odottavia asiakkaita oli erityisesti kotihoitoon ja asumispalveluihin. Palvelupäätöksiin liittyviä kriteereitä yhdenmukaistettiin ja päivitettiin vuoden aikana. Ikäihmisten sosiaalihuollon palvelupäätöksiä tehtiin 15 007 kpl. Sisäisiä potilaskuljetuksia tehtiin 38 855 kpl. Puhelinvaihteeseen tuli 250 701 puhelua.

Tulevaisuuden ja sopeuttamisen ohjelmaan liittyen käynnistettiin loppuvuodesta resurssinhallintapalveluissa koordinoitikeskuksen toiminta, ikäihmisten sosiaalipalveluissa SAS-toiminnan uudelleen organisointi ja yhteistyössä strategian ja kehittämisen tulosalueen kanssa digitaalisen palvelukanavien laajentamisen suunnittelutyö.

## Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Henkilöstöressurssien tehokas käyttö</b>				Valmis
Målets realisation / Tavoitteen sanallinen arvio				
<p>Ei vakanssirekisteriä, vaikeuttaa asian seuraamista. Tulosaluekohtaisia eroja paljon. Paljon määräaikaista -&gt; vakinainen työ ei kiinnosta, osa-aikatyötoiveita, henkilöstöpula, hoito- ja palveluyksiköiden perusmiehitysraja ja jouduttu ostamaan hoitohenkilökuntaa. Hoitajaresurssien ostopalvelut vähentyneet merkittävästi 10/2023 lähtien. Sotenderin kautta saatu hyvin keikkalaisia paikkaamaan poissaoloja. Onnistuttu myös vakinaistamaan määräaikaista työntekijöitä. Vakituisiin työntekijöihin on laskettu mukaan ns. vov sopimukset eli vakituiset työntekijät, jotka on määräaikaaisesti siirretty toiseen tehtävään.</p>				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Koko toimialalla vakituisten työntekijöiden osuus (%)	50	70	71	Valmis
Asiakas- ja palveluohjaus vakituisten osuus (%)	50	70	88	Valmis
Koko toimialalla määräaikaisten työntekijöiden osuus (%)	50	30	29	Valmis
Asiakas- ja palveluohjaus määräaikaisten osuus (%)	50	30	12	Valmis
Lääkärit-Hammaslääkärit-Psykologit, vakituisten osuus (%)	60	70	66	Käynnissä
Lääkärit-Hammaslääkärit-Psykologit, määräaikaisten osuus (%)	40	30	34	Käynnissä
Resurssinhallintapalvelut, vakituisten osuus (%)	30	70	61	Käynnissä
Resurssinhallintapalvelut, määräaikaisten osuus (%)	70	30	39	Käynnissä
Sihteeripalvelut, vakituisten osuus (%)	60	70	89	Valmis
Toimenpide				Tila
Vartu-keskustelut.				Valmis
Etätöiden mahdollisuudet.				Valmis
Henkilöstöressurssien ostopalvelujen hillintä.				Käynnissä
Tarvittava henkilöstö ja esimiehet sijoitettu oikein.				Valmis
Budjetin tarkka seuranta.				Valmis

Tavoite				Toteuma
<b>Sähköiset palvelut tasapuolisesti käytössä koko hyvinvointialueella</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
<p>HTAn chatin kehittämiseen on käytetty paljon aikaa Asiakaspalvelukeskuksessa vuoden 2023 aikana ja sen vuoksi se tulee tuotantoon tammikuu-helmikuussa 2024: Mustasaari, Vaasa-Laihia, Pietarsaari. Sen jälkeen alkaa laajennus muihin kuntiin. Sähköisiä asiointikanavia on markkinoitava enemmän.</p>				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Chatbotin käyttömäärä (lkm)	0	1 000	27 493	Valmis
Chatin käyttömäärä (lkm)	0	0	0	Arvioimatta
Omaolon käyttömäärä (lkm)	750	1 000	4 714	Valmis
Toimenpide				Tila
Digitaalisten välineiden käyttöönoton edistäminen.				Valmis
Hankeyhteistyötä jatketaan.				Valmis
Omaolon koordinoivan pääkäyttäjän rooli näkyväksi.				Valmis



Tavoite		Toteuma		
<b>Palveluprosessien yhdenmukaistaminen ja sujuvoittaminen</b>		<b>Valmis</b>		
Tavoitteen sanallinen arvio				
HTA toteutuu pääosin lakisääteisessä määräajassa eli saman arkipäivän aikana. Ruuhkahuippuja on toisinaan ja poikkeustilanteissa yksittäiset arvioinnit ovat venyneet jopa ad. 3 vrk. Hoidon tarpeen arviointi on ollut haasteellista johtuen eri puhelinjärjestelmästä, eri asiakas- ja potilastietojärjestelmästä, kuntien erilaisista prosesseista, teknisistä haasteista ja resurssivajeesta. Resurssia on siirretty Asiakaspalvelukeskukseen ja teknisiä haasteita on korjattu jatkuvasti. Parempaan suntaan mennään koko ajan. Accenture tekee ulkopuolisen selvityksen Asiakaspalvelukeskuksen toiminnasta, valmis 2/2024 lopussa. Ikäihmisten palveluntarpeen arvioinnit saadaan tehtyä määräaajoissa, mutta hoitoon pääsyssä on kehittämistä. Pisimmät odotusajat Kristiinankaupungissa, Maalahdessa ja Luodossa.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Palveluun/hoitoon pääsy ka. (kk)	3	3	2,77	Valmis
Lakisääteisen määräajan toteutuminen (vrk), HTA	7	1	1	Valmis
Lakisääteisen määräajan toteutuminen (vrk), PTA	7	7	7	Valmis
Toimenpide				Tila
Asiakas- ja palveluohjauksen prosessit kuvataan				Käynnissä
Tuntityöntekijän palkkausprosessin sähköistäminen.				Käynnissä
Henkilöstöresursointi vastaa tarvetta.				Valmis
Robottiikan hyödyntäminen.				Käynnissä

#### Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Erilaiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät ja tekniset ongelmat, toimimattomat verkkoyhteydet.	Tiivis ja hyvä yhteistyö ict ja viestintätekniiikan kanssa. Nopea reagointi poikkeamiin. Väestön tiedottaminen mahdollisista katkoksista palvelussa. Priorisoidaan verkkoyhteyksien muutostarve övph-verkkoon toimintojen näkökulmasta.	12
Prosessien alueellinen kirjavuus ja erilaiset toimintatavat.	Prosessien yhtenäistäminen. Yhteinen suunnittelutyö yli toimialarajojen. Turvataan kuntakohtainen toimintatapa ja osaaminen kunnes prosessit on saatu yhtenäistettyä.	12
Kustannusten kohtuuton kasvu. Vaikea pysyä budjetissa. Henkilökuntaa ei ole saatavilla ilman kalliita lääkäreiden vuokravälitysfirmoja.	Kilpailutukset, mobiilisovelluksen käyttö tuntityöntekijöiden hankintaan. Budjetin tarkka seuranta ja poikkeamiin reagoiminen.	25

## Talousarvion toteuma

ASIAKAS- JA RESURSSIKESKUS	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1-12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	231 400		231 400	167 088	-64 312	-27,8
Maksutuotot	21 700		21 700	19 056	-2 644	-12,2
Tuet ja avustukset				26 000	26 000	
Vuokratuotot	4 000		4 000	2 049	-1 951	-48,8
Muut toiminnan tuotot	3 100		3 100	7 041	3 941	127,1
Sisäiset tuotot	126 054 987	18 551 783	144 606 770	145 835 518	1 228 748	0,8
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>126 315 187</b>	<b>18 551 783</b>	<b>144 866 970</b>	<b>146 056 751</b>	<b>1 189 781</b>	<b>0,8</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-109 501 231</b>	<b>-8 245 954</b>	<b>-117 747 185</b>	<b>-117 752 286</b>	<b>-5 101</b>	<b>0,0</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-39 633</b>	<b>-687 767</b>	<b>-727 400</b>	<b>-775 681</b>	<b>-48 281</b>	<b>6,6</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-9 843 511</b>	<b>-9 549 935</b>	<b>-19 393 446</b>	<b>-19 880 104</b>	<b>-486 658</b>	<b>2,5</b>
Asiakaspalvelut	-76 700	75 000	-1 700	-435	1 265	-74,4
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-100 000	5 770	-94 230	-73 986	20 244	-21,5
Asiantuntijapalvelut	-119 200	-27 755	-146 955	-187 505	-40 550	27,6
Toimistopalvelut	-1 200	1 200				
ICT-palvelut	-3 270 960	278 190	-2 992 770	-2 698 455	294 315	-9,8
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus	-5 246 003	-9 605 653	-14 851 656	-15 368 887	-517 231	3,5
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi				-4 756	-4 756	
Posti- ja kuriiripalvelut						
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-216 630	-72 336	-288 966	-348 624	-59 658	20,6
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-1 500	1 500				
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-5 700	87	-5 613	-10 509	-4 896	87,2
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-295 810	-227 283	-523 093	-622 083	-98 990	18,9
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-470 960	43 400	-427 560	-444 196	-16 636	3,9
Vakuutukset						
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-10 550	-491	-11 041	-13 099	-2 058	18,6
Muut palvelut	-28 298	-21 564	-49 862	-107 568	-57 706	115,7
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-189 640</b>	<b>-62 834</b>	<b>-252 474</b>	<b>-284 134</b>	<b>-31 660</b>	<b>12,5</b>
Hoitotarvikkeet	-32 170	26 915	-5 255	-5 921	-666	12,7
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet		-9 508	-9 508	-8 219	1 289	-13,6
Apteekkitarvikkeet	-1 350	181	-1 169	-872	297	-25,4
Huoltotarvikkeet	-4 110	-366	-4 476	-3 752	724	-16,2
Muut tarvikkeet	-152 010	-80 056	-232 066	-265 371	-33 305	14,4
<b>Avustukset</b>						
<b>Vuokrat</b>	<b>-27 650</b>	<b>12 020</b>	<b>-15 630</b>	<b>-18 810</b>	<b>-3 180</b>	<b>20,3</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-100</b>	<b>100</b>	<b>-263</b>	<b>-263</b>	<b>-263</b>	
Sisäiset vuokrat	-1 617 058	-287 342	-1 904 400	-2 220 965	-316 565	16,6
Sisäiset lääket. palvelut	-200	200		-567	-567	
Muut sisäiset palvelut	-10 869 892	-671 344	-11 541 236	-11 023 281	517 955	-4,5
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-132 088 915</b>	<b>-19 492 856</b>	<b>-151 581 771</b>	<b>-151 956 091</b>	<b>-374 320</b>	<b>0,2</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-5 773 728</b>	<b>-941 073</b>	<b>-6 714 801</b>	<b>-5 899 340</b>	<b>815 461</b>	<b>-12,1</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				-3 732	-3 732	
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-5 773 728</b>	<b>-941 073</b>	<b>-6 714 801</b>	<b>-5 903 072</b>	<b>811 729</b>	<b>-12,1</b>
POISTOT	-19 680	0	-19 680	-22 766	-3 086	15,7
<b>TULOS</b>	<b>-5 793 408</b>	<b>-941 073</b>	<b>-6 734 481</b>	<b>-5 925 837</b>	<b>808 644</b>	<b>-12,0</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-5 773 728</b>		<b>-6 714 801</b>	<b>-5 899 340</b>	<b>815 461</b>	<b>-12,1</b>

## Suoritteet

ASIAKAS JA PALVELUOHJAUS	Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
253622 Ikäihmisten sosiaalipalvelut	13 500	15 922	117,9
253625 Sosiaali-huollon asiakas- ja palveluohjaus	6 000	4 306	71,8
<b>Kontaktit</b>	<b>19 500</b>	<b>20 228</b>	<b>103,7</b>

#### 4.1.2 Koti- ja asumispalvelut

Vuoden 2023 toimintaa ovat leimanneet vuoden 2022 tapaan ajoittaiset haasteet henkilöstön saatavuudessa koko toimialalla, mutta haasteet eivät ole olleet yhtä suuria. Henkilöstöpulan vuoksi on jouduttu esimerkiksi vähentämään tilapäisesti asumispaikkoja, lähinnä intervallihoitopaikkoja, mikä on ollut välttämätöntä, jotta henkilöstömitoitusta koskeva vähimmäisvaatimus saadaan täytettyä. Keskimääräinen odotusaika asumispalveluihin on ollut 2,35–2,77 kuukautta, mutta se on vaihdellut alueittain ja eri aikoina. Kotiin annettavissa palveluissa henkilöstön saatavuuden haasteet ovat johtaneet jonon muodostumiseen. Toimiva kotihoito on ratkaisevassa asemassa, jotta asiakas- ja potilasvirta soljuisi tehokkaasti ja sujuvasti koko hyvinvointialueella. Kotihoidon keskimääräinen odotusaika on ollut kuitenkin alle 1 kk koko vuoden ajan. Sijaistilanne oli ennen kesää erittäin haastava, mutta esihenkilöidemme ja resurssiyksikön ansiosta rekrytointi onnistui tyydyttävästi ja tilanne oli parempi kuin edellisessä. Meillä on onneksemme koti- ja asumispalveluissa esihenkilöt ja henkilöstö, jotka ovat tehneet kaikkensa ja vähän enemmänkin, jotta asiakkaamme saisivat tarvitsemansa hoidon ja palvelut. Ilman henkilöstön sitoutumista ja lisäponnisteluja tilanne olisi ollut vielä haastavampi.

#### Kehittämistoimenpiteet 2023

Suurin osa talous- ja toimintasuunnitelman 2023 tavoitteista on toteutettu tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman puitteissa. Olemme muun muassa laatineet aktiviteettisuunnitelman asumisyksiköille sekä suunnitelman ikäteknologian lisäämisestä kotiin annettavissa palveluissa ja aloittaneet sen käyttöönoton. Lisäksi olemme alkaneet siirtää hoitohenkilöstöltä sellaisia työtehtäviä, jotka eivät vaadi hoitoalan koulutusta, kuten puhdistuspalvelut ja ruokapalvelu. Olemme myös aloittaneet lääkkeiden annosjakelun hankinnan ja lääkerobottien määrän lisäämisen. Useimpia vuoden tavoitteita on kehitetty hankkeilla, joihin on saatu ulkoinen rahoitus, esimerkiksi omaishoidon kehittäminen. Kotihoidon opetusyksikkö on otettu käyttöön ja suunnitteilla on sen laajentaminen muihin yksiköihin vuoden 2024 aikana. Henkilöstön osallisuus toiminnassa ja kehittämisessä on aloitettu kotihoidon lean-koulutusten kautta. Lean toiminnan parannusmenetelmänä tarkoittaa sitä, että kehittämistä tehdään päivittäisessä työssä henkilöstön aloitteesta.

Toimialan muita tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman puitteissa päätettyjä muutoksia ovat henkilöstön saatavuuden haasteiden vuoksi jo tyhjinä olleiden palveluasumispaikkojen vähentäminen, yksikköjen yhdistäminen ja eräiden yksikköjen asumismuodon muuttaminen. Nämä muutokset on toteutettu kokonaan tai osittain. Lisäksi kotihoidon prosessit ja työnjako on käyty läpi ja harmonisoitu eräiltä osin.

Huhtikuussa 2023 ikäihmisten asumispalvelujen henkilöstömitoitustarve nostettiin 0,60 hoitajasta 0,65 hoitajaan asiakasta kohti. Tämä nosti asumispalvelujen ostopalvelujen kustannuksia ja lisäsi jonkin verran omien asumispalvelujen tarvetta. Omien asumispalvelujen henkilöstömitoitustarve on lähellä 0,65:tä, joten runsaiden poissaolojen aikana henkilöstötiheys on voinut olla ajoittain alle 0,65. Päätettyä muutosta, jonka mukaan asiakasta kohti tulee olla 0,7 hoitajaa, lykätään vuoteen 2028.

## Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Riittävästi osaavaa ja hyvinvoivaa henkilöstöä</b>				Valmis
Tavoitteen sanallinen arvio				
<p>Asumispalveluissa henkilöstövaatimus nousi 1.4.2023 0,6:esta ;0,65:een hoitajaa per asiakas, meidän keskiarvo on 0,67. Vuoden aikana pääasiassa vain intervallihoitopaikkoja on ollut tilapäisesti tauolla johtuen henkilöstö satavuuteen. Henkilöstötilanne on ollut parempi kuin v 2022. Nps luvu on noussut verrattuna vuoteen 2022, ja tavoite on vielä parempi tulos vuodelle 2024</p> <p>Toimenpiteet on toteutettu kokonaan tai osittain. Kotihoidon koulutusyksikkö Vaasassa on ollut hyvä ja suunnitellaan mallin laajentaminen eteläiselle alueelle tuleva vuonna. Sellaisten työtehtävien vähentäminen jotka eivät vaadi hoitoalan koulutusta, toteutuu taloudellisista syistä vain osittain. Henkilökunnan osallistuminen toimintaan ja kehittämiseen on aloitettu lean menetelmällä kotihoidossa. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman puitteissa koottiin kaikista yksiköistä kehittämistoimenpiteitä, jotka muodostavat perustan tulevalle kehittämiselle</p>				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Täyttää lakisääteiset vaatimukset henkilöstömitoituksesta	0	100	100	Valmis
Toimenpide				Status / Tila
Työtehtävät, jotka eivät vaadi hoitajakoulutusta, vähennetään minimiin hoitohenkilöstön osalta				Käynnissä
Kotihoidon opetusyksikön kehittämisen jatkaminen				Valmis
Henkilöstön osaamisen kehittäminen				Valmis
Parannetaan henkilöstön osallisuutta toiminnassa ja kehittämisessä				Käynnissä
Laajennettujen itseohjautuvien yksiköiden ja tiimien pilotointi				Käynnissä

Tavoite				Toteuma
<b>Vaikuttava, kustannustehokas ja laadukas hoito ja palvelu</b>				Valmis
Tavoitteen sanallinen arvio				
<p>Tätä tavoitetta koskevat toimenpiteet ovat toteutuneet kokonaan.</p> <p>Toimintakuluista toteutui 96,5 % per 12/2023, mikä viittaa siihen, että talousarvio toteutuu lähes 100-prosenttisesti, vaikka kaikkia kuluja ei ole vielä kirjattu.</p>				
Mittari	Lähtö	/ Tavoite	Toteuma	Tila
Talous- ja toiminta suunnitelman noudattamista %	0	100	96,5	Valmis
Toimenpide				Tila
Annosjakelu koti- ja asumispalveluissa sekä lääkerobotit kotihoidossa				Käynnissä
Implementointi aktivoivan ja kuntouttavan työskentelytavan suunnitelman osalta asumispalveluissa				Valmis
Kotipalveluiden ja kotisairaanhoidon integrointi				Valmis
Kotihoidon toimintapisteiden arviointi ja tarkistaminen				Valmis
Hyvinvointiteknologian käytön lisääminen kotiin annettavissa palveluissa				Valmis

Tavoite				Toteuma
<b>Hoidon ja palvelujen saatavuus kansallisten määräaikojen mukainen</b>				<b>Valmis</b>
Tavoitteen sanallinen arvio				
Keskimäärin jonot alittavat lakisääteiset rajat. Välittömään asiakastyöhön käytettävän työajan osuuden lisääminen ei taloudellisista syistä toteudu 100-prosenttisesti, sama koskee päivätoiminnan lisäämistä. Yksi päivätoiminta on suunniteltu avamaan vuodevaihteessa 23/24. Muut toimenpiteet ovat toteutuneet kokonaan tai osittain. Vuonna 2024 keskitytään kolmannen sektorin ja kuntien kanssa tehtävän yhteistyön lisäämiseen.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Lakisääteiset määräajat, % poikkiemat, asukaspalvelu	2	2	5	Käynnissä
Toimenpide				Tila
Päivätoiminnan saatavuus paranee				Valmis
Lisätään välittömän asiakastyön osuutta				Käynnissä
Lisätään hyvinvointiteknologisten ratkaisujen käyttöä				Valmis
Lisätään yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin kanssa ja yritysten kanssa				Käynnissä

### Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Osaavan henkilöstön saatavuus	Kotihoidon opetusyksikön kehittäminen Markkinointi ja tehokas rekrytointi Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen Henkilöstön tekemän asiakastyön lisääminen Henkilöstön osallistumisen laajentaminen toimintaan ja kehittämiseen.	12
Kuormittuminen	Vaikuttavuteen ja kustannustehokkuuteen panostaminen Ehkäisevään ja edistävään toimintaan panostaminen Hyvinvointiteknologia Annosjakelu ja lääkerobotit	15
Talous	Talousarvion noudattaminen Satsning på förebyggande och främjande verksamhet Yhteistyö kuntien, kolmannen sektorin ja yksityisen sektorin kanssa Kotihoidon tehostaminen	8

## Talousarvion toteuma

KOTI- JA ASUMISPALVELUT	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1-12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	275 900	0	275 900	3 561 706	3 285 806	1 190,9
Maksutuotot	26 349 420	0	26 349 420	26 537 161	187 741	0,7
Tuet ja avustukset	4 223 900	0	4 223 900	33 755	-4 190 145	-99,2
Vuokratuotot	5 647 000	0	5 647 000	5 663 306	16 306	0,3
Muut toiminnan tuotot	118 700	0	118 700	46 813	-71 887	-60,6
Sisäiset tuotot	1 787 287	-628 218	1 159 069	1 547 424	388 355	33,5
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>38 402 207</b>	<b>-628 218</b>	<b>37 773 989</b>	<b>37 390 165</b>	<b>-383 824</b>	<b>-1,0</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-95 441 419</b>	<b>-1 305 072</b>	<b>-96 746 491</b>	<b>-86 335 243</b>	<b>10 411 248</b>	<b>-10,8</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-19 395 236</b>	<b>-3 985 964</b>	<b>-23 381 200</b>	<b>-22 896 932</b>	<b>484 268</b>	<b>-2,1</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-61 178 398</b>	<b>-5 156 082</b>	<b>-66 334 480</b>	<b>-66 848 895</b>	<b>-514 415</b>	<b>0,8</b>
Asiakaspalvelut	-33 830 578	-7 550 374	-41 380 952	-40 254 470	1 126 482	-2,7
Sosiaali- ja terveystuotot	-16 900	-267 644	-284 544	-254 040	30 504	-10,7
Asiantuntijapalvelut	-10 600	-41 924	-52 524	-71 447	-18 923	36,0
Toimistopalvelut	-14 700	14 700				
ICT-palvelut	-7 536 100	798 998	-6 737 102	-5 963 151	773 951	-11,5
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus				-133 654	-133 654	
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-8 100	8 100		-226	-226	
Posti- ja kuriiripalvelut				-71	-71	
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-4 325 200	371 750	-3 953 450	-4 405 177	-451 727	11,4
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-33 200	1 373	-31 827	-22 149	9 678	-30,4
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-170 200	-15 263	-185 463	-203 420	-17 957	9,7
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-2 180 600	51 350	-2 129 250	-2 771 213	-641 963	30,1
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-315 120	120 500	-194 620	-51 747	142 873	-73,4
Vakuutukset	-34 900	33 982	-918	-10 406	-9 488	1 033,6
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-11 890 100	1 742 461	-10 147 639	-11 505 380	-1 357 741	13,4
Muut palvelut	-812 100	-424 091	-1 236 191	-1 202 343	33 848	-2,7
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-3 079 432</b>	<b>601 525</b>	<b>-2 477 907</b>	<b>-2 130 224</b>	<b>347 683</b>	<b>-14,0</b>
Hoitotarvikkeet	-1 301 100	428 514	-872 586	-761 352	111 234	-12,7
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet	-14 500	12 281	-2 219	-4 918	-2 699	121,6
Apteekkitarvikkeet	-115 464	-12 780	-128 244	-111 102	17 142	-13,4
Huoltotarvikkeet	-413 170	-70 417	-483 587	-532 087	-48 500	10,0
Muut tarvikkeet	-1 235 198	243 927	-991 271	-720 765	270 506	-27,3
<b>Avustukset</b>	<b>-5 586 600</b>	<b>-669 832</b>	<b>-6 256 432</b>	<b>-7 053 381</b>	<b>-796 949</b>	<b>12,7</b>
<b>Vuokrat</b>	<b>-1 594 000</b>	<b>271 118</b>	<b>-1 322 882</b>	<b>-1 447 624</b>	<b>-124 742</b>	<b>9,4</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-46 950</b>	<b>15 420</b>	<b>-31 530</b>	<b>-19 849</b>	<b>11 681</b>	<b>-37,0</b>
Sisäiset vuokrat	-18 127 500	-2 011 600	-20 139 100	-19 392 837	746 263	-3,7
Sisäiset lääket. palvelut	-92 300	16 300	-76 000	-116 907	-40 907	53,8
Muut sisäiset palvelut	-11 619 691	-124 616	-11 744 307	-11 308 560	435 747	-3,7
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-216 161 526</b>	<b>-12 348 803</b>	<b>-228 510 330</b>	<b>-217 550 452</b>	<b>10 959 878</b>	<b>-4,8</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-177 759 319</b>	<b>-12 977 021</b>	<b>-190 736 341</b>	<b>-180 160 287</b>	<b>10 576 054</b>	<b>-5,5</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 000		-1 000	-5 311	-4 311	431,1
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-177 760 319</b>	<b>-12 977 021</b>	<b>-190 737 341</b>	<b>-180 165 598</b>	<b>10 571 743</b>	<b>-5,5</b>
POISTOT	-31 914		-31 914	-6 887	25 027	-78,4
<b>TULOS</b>	<b>-177 792 233</b>	<b>-12 977 021</b>	<b>-190 769 255</b>	<b>-180 172 485</b>	<b>10 596 770</b>	<b>-5,6</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-177 759 319</b>		<b>-190 736 341</b>	<b>-180 160 287</b>	<b>10 576 054</b>	<b>-5,5</b>

## Suoritteet

ASUMISPALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
221101	Esselunden TPA	8 030	7 968	99,2
221102	Sandlunden, Roslunden TPA	13 870	13 583	97,9
221103	Hagalund TPA	18 615	13 808	74,2
221104	Lilla Fridolf Pedersheim LAY	5 475	3 712	67,8
221105	Pedersheim TPA	16 425	14 897	90,7
221106	Purmohemmet TPA	7 665	7 136	93,1
221107	Koivurinne TPA	23 725	20 255	85,4
221109	Björkbacka LAY	4 380	2 982	68,1
221110	Marielund TPA	8 030	8 198	102,1
221111	Solrosen DY	5 475	3 916	71,5
221112	Solängen TPA	5 840	5 461	93,5
221113	Tallmogården ESB	6 935	7 313	105,5
221114	Rosengården DY	6 935	6 593	95,1
220101	Lönngården LH	5 475	3 478	63,5
223201	Solhörnan PA	10 220	12 813	125,4
221115	Aspgården TPA	7 300	8 054	110,3
221116	Helmiina TPA	5 475	5 463	99,8
221117	Elvira TPA	8 760	9 132	104,2
221118	Hanneskoti TPA	8 760	9 336	106,6
221119	Solgård TPA	15 330	17 696	115,4
221120	Solgård LAY	8 030	5 593	69,7
221121	Wilhelmiina och Emma LAY	6 205	2 652	42,7
221122	Ruukinkartano TPA	11 315	11 081	97,9
221123	Kotiranta TPA	21 900	21 567	98,5
221124	Himalaja TPA	21 170	20 710	97,8
221125	Venny ja Elvi LYA	8 395	4 867	58,0
221126	Krannila TPA	21 900	21 396	97,7
221127	Fyrrykartano TPA	16 425	16 211	98,7
221128	Präntöön Helmi TPA	21 900	21 572	98,5
221129	Malminkartano A ja B/TPA/D	10 950	10 918	99,7
221130	Wester-Koti B TPA	3 650	4 027	110,3
223202	Emilicentret TPA	3 650	4 284	117,4
223203	Majakkakoti TPA	3 650	4 011	109,9
220102	Wester-koti A LH	5 475	5 433	99,2
223204	Bostället SB	15 330	14 897	97,2
221131	Alvina palvelutalo TPA	7 665	8 563	111,7
221132	Pörtehemme TPA	6 205	5 837	94,1
221133	Villa Alina o Efraim TPA	10 220	9 167	89,7
221134	Villa Rosa o Holger TPA	10 220	9 306	91,1
221135	Villa Svea o Ivar TPA	10 220	9 443	92,4
221136	Villa Göta o Åke TPA	9 125	8 620	94,5
221137	MariaKoti TPA	8 030	7 147	89,0
221139	Kristiinakoti TPA	21 170	18 950	89,5
221140	Åldersro palvelukeskus TPA	12 045	8 320	69,1
221153	Lärknäs TPA	12 045	12 257	101,8
221155	Heimbo TPA	8 030	7 932	98,8
221156	Sandbo TPA	12 045	11 535	95,8
221157	Solhörnan TPA	5 110		
<b>Asumisvuorokaudet</b>		<b>504 795</b>	<b>468 090</b>	<b>92,7</b>

KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
232101	Kotihoito, Pedersöre	19 700	20 331	103,2
232102	Kotihoito, Luoto	6 200	5 740	92,6
232103	Kotihoito Pietarsaari, alue 1	31 400	26 332	83,9
232104	Kotihoito Pietarsaari, alue 2	24 500	21 439	87,5
232105	Kotihoito uusikarlepyy	27 200	28 696	105,5
232107	Kotihoito Vöyri	18 500	13 386	72,4
232108	Kotihoito Mustasaari 1	19 600	18 162	92,7
232109	Kotihoito Mustasaari 2	19 600	19 162	97,8
232110	Kotihoito Mustasaari 3	19 600	12 044	61,4
232115	Kotihoito Vaasa 1	23 700	17 312	73,0
232116	Kotihoito Vaasa 2	20 900	14 671	70,2
232117	Kotihoito Vaasa 3	18 300	12 560	68,6
232118	Kotihoito Vaasa 4	27 600	20 211	73,2
232119	Kotihoito Vaasa 5	24 700	17 865	72,3
232120	Kotihoito Vaasa 6	18 200	14 507	79,7
232121	Kotiuttamistiimi	2 500	1 335	53,4
232125	Kotihoito Laihia	22 500	18 706	83,1
232127	Kotihoito Maalahti-Korsnäs	26 000	28 931	111,3
232128	Solgärdet SA	1 900	1 748	92,0
232129	Pirttikylä SA	1 500	915	61,0
232130	Kotihoito Närpiö	19 500	15 380	78,9
232131	Kotihoito Kaskinen	3 600	0	0,0
232132	Kotihoito Kristiinankaupunki	33 000	28 542	86,5
232135	Kotihoito Kruunupyö		19 526	0,0
<b>Tunnit</b>		<b>430 200</b>	<b>377 501</b>	<b>87,8</b>
224101	Päiväkeskus, pohjoinen alue	7 300	6 524	89,4
224102	Päiväkeskus, keskinen alue	6 350	5 134	80,9
232153	Päiväkeskus, eteläinen alue	4 500	1 979	44,0
<b>Käynnit</b>		<b>18 150</b>	<b>13 637</b>	<b>75,1</b>

#### 4.1.3 Psykososiaaliset palvelut

Suurin osa toimialan palveluista keskisellä alueella muutti maaliskuussa uuteen H-taloon. Muuttoa valmisteltiin alkuvuodesta ja muutto toteutettiin hallitusti viikolla 12 ja 13. Muuton yhteydessä otettiin käyttöön H-taloon suunnitellut yksiköiden prosessit. Kulunut vuosi on ollut opettelua toimimaan uusissa tiloissa sekä avopalveluiden että osastohoidon toimesta. Melko nopeasti on todettu tilojen toimivuus hyväksi, mutta on myös ollut korjattavia asioita. Yleisesti ottaen on asiakkaita ja henkilökunta kotiutuneet hyvin uusiin tiloihin. Erikoissairaanhoidon ja peruspalveluiden avohoidon sijainti samassa kerroksessa on myös koettu hyväksi tiedonkulun, yhteistyön ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Kuluneen vuoden aikana tehtiin myös päätös lastenpsykiatrian poliklinikan muutosta Hietalahden alueelle A-taloon. Muutto toteutuu tammikuun lopulla vuonna 2024.

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimialakohtaista suunnitelmaa alettiin työstämään heti H-taloon muuton jälkeen. Työ- ja alatyöryhmä työskentely eteni aikarajat huomioiden ja 12.6.2023 hyvinvointialueen valtuusto hyväksyi toimialakohtaiset säästöohjelmat. Toimialan säästöt koskevat ostopalvelujen vähentämistä ja samaan aikaan omaa toimintaa vahvistetaan. Henkilöstöjaos hyväksyi toimialalle suunnatut lisäresurssit. Resurssilisäys kohdentui erityisesti asumispalveluiden ja kotiinvietyjen palveluiden kehittämiseen sekä kouluille sijoitettaviin perustason mielenterveyspalveluita toteuttavien sairaanhoitajien resursointiin. Lisäresurssin rekrytointia hidasti vuoden loppupuolella käydyt yhteistoimintaneuvottelut.

Toimialan kehittämistyötä on tehty yhteistyössä hankkeiden kanssa. Merkittävä kehityskohde on ollut peruspalveluiden toiminnan vahvistaminen ja uusien toimintatapojen alueellinen käyttöönotto valtakunnallisen Terapiat etulinjaan –toimintamallin mukaisesti. Terapianavigaattori otettiin käyttöön 1.10.2023 psykososiaalisissa keskuksissa. Hankkeiden kautta henkilökuntaa on koulutettu aktiivisesti sekä erikoissairaanhoidossa että peruspalveluissa. Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti koulutuksiin ja toiminnan kehittämiseen. Prima Botnia hankkeen kautta on palkattu yksi henkilö pilotoimaan Nuorisosaama Kloorassa toteutettavaa asiakasohjauksen ja hoidontarpeen arvioinnin kehittämistä, jossa terapianavigaattori on otettu aktiivisesti käyttöön yksikön aikuisille asiakkaille. Toimintamalli laajennetaan myöhemmin alueelliseen käyttöön.



Kehittämistyön kautta saadut tiedot hoidon tarpeen arvioinnista ja hoitoon ohjaamisesta ovat rohkaisevia. Lisäksi hankkeiden kautta on viety eteenpäin IPS-toimintamallia sekä Työote hanketta masennuspotilaan hoidossa. Hanketyön pääpaino on ollut ennaltaehkäisevässä työssä, jonka tavoite on siirtää toiminnan panopistettää enemmän peruspalveluihin raskaan erikoissairaanhoidon sijaan.

Hoitotakuun lainsäädäntö muuttui 1.9.2023 koskien myös toimialan perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyä. Hoitotakuun toteutumista on seurattu tiiviisti ja pääsääntöisesti pysymme hoitotakuussa. Lähetteet ja hoidon tarpeen arviointi tehdään nopeasti. Merkittävimmät haasteet liittyvät tutkimusjonoihin ja etenkin Nepsy-tutkimuksiin. Tätä pyritään korjaamaan mm. hanketyön avulla, mutta myös tarkastelemalla omaa toimintaa ja moniammatillista yhteistyötä. Erikoissairaanhoidon hoito-osastojen kuormitus on ollut suurta ja ylipaikkatilanteita esiintyi. Osastohoidolle on tyypillistä nopea vaihtelu. Päihdepsykiatrian osaston päihdehoidossa ovat hoitopaikat riittäneet hyvin.

### Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite		Toteuma		
<b>Hyvinvoiva ja hyvin johdettu henkilökunta</b>		Käynnissä		
Tavoitteen sanallinen arvio				
Sairauspoissaolot 2023 735,9 Sairauspoissaolot 2022 949,5 Henkilöstön NPS 13 (koko toimiala) Vuoden lopussa avoimeksi tulleisiin uusiin vakansseihin on ollut hyvin hakijoita. Henkilöstövaihtuvuus on ollut Exreportista saatavien tietojen perusteella vähäisempää kuin vuonna 2022.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Henkilöstövaihtuvuus	20	0	10	Käynnissä
Toimenpide			Tila	
Esimieskoulutukseen satsaaminen			Käynnissä	
Rekrytoinnin kehittäminen			Käynnissä	
Työnohjauksen ylläpitäminen ja mahdollistaminen			Valmis	
Joustavan työnantajapolitiikan kehittäminen			Käynnissä	

Tavoite		Toteuma		
<b>Oikea palvelu oikeassa paikassa oikeaan aikaan</b>		Käynnissä		
Tavoitteen sanallinen arvio				
Pohjoisessa erikoissairaanhoidon hoidon tarpeen arvioin jonot lyhentyneet. Koko alueella otettu käyttöön terapianavigaattori 1.10.2023 alkaen. Käyttö on lisääntynyt kuukausittain ja palveluunohjaus tapahtuu terapianavigaattorin kautta perustasolla. Vaikutukset mm. jonoihin ja hoitopäätöksiin perustasolla ovat parantuneet ja hoidonpöytäkirjasta pystytään tekemään paremmin. Erikoissairaanhoidon jonotiedot vaihtelevat, mutta ensikäynnit ja hoidon tarpeen arvio pystytään toteuttamaan hoitotakuun puitteissa. Neuropsykiatriset tutkimukset aiheuttavat edelleen merkittävimmät jonot ja tutkimusjono on pitkä, osalla odottajista yli 9 kk. Vuodeosastojen kuormituksen piikit ovat kausiluonteisia ja noudattavat aiempia vuosia.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Hoidon ja palvelun tarpeen arvioinnin ja hoitoon ja palveluun pääsyn odotusajat	80	40	60	Käynnissä
Toimenpide			Tila	
Terapiat etulinjaan- toimintamallin implementointi			Valmis	
Palvelukuvausten kehittäminen			Käynnissä	
Esisijaisten palveluiden kehittäminen			Käynnissä	
Lasten ensisijaisten palveluiden ja verkostotyön kehittäminen			Käynnissä	

Tavoite		Toteuma		
<b>Resurssien vaikuttava käyttö</b>		Käynnissä		
Tavoitteen sanallinen arvio				
Erikoissairaanhoidon avohoidon käynnit vähentyneet vuoteen 2022 verrattuna. Peruspalveluiden avohoidon käynnit lisääntyneet vuoteen 2022 verrattuna. Toteutuneiden ja peruutettujen käyntien toteuma seurannassa. Toteutuneiden käyntien tavoitteena on vähintään 4 asiakasta päivässä. Terapianavigaattorin tarkoituksena sujuvoittaa/nopeuttaa hoidontarpeen arviointia.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Palvelulle kohdistetut asiakaskohtaiset kokonais-kustannukset	100	80	90	Käynnissä
Toimenpide			Tila	
Näyttöön perustuvan hoitotyön implementointi			Valmis	
Mittareiden yhtenäistäminen			Käynnissä	
Ennaltaehkäisevän työn ja työmenetelmien kehittäminen			Käynnissä	
Resurssien tarkoituksenmukainen käyttö			Käynnissä	

### Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski / Risk max. 3	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Tietojärjestelmien yhteensopivuus	Joissakin yksiköissä käytetään neljää eri järjestelmää. Aikaa vievää ja hankaloittaa työntekoa ja vaikuttaa asiakastyöhön	9
Osaavan henkilöstön saatavuus	Rekrytointi, työn- ja työnantajan imagon ja työn houkuttelevuuteen panostaminen	12
Henkilöstö	Työhyvinvointi, koulutusten mahdollistaminen, työnohjaus, työn kuormituksen tasaantuminen	6

## Talousarvion toteuma

PSYKOSOSIAALISET PALVELUT	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	842 600	0	842 600	1 025 576	182 976	21,7
Maksutuotot	1 671 500	0	1 671 500	2 137 134	465 634	27,9
Tuet ja avustukset	230 500	0	230 500	351 610	121 110	52,5
Vuokratuotot	477 000	0	477 000	494 894	17 894	3,8
Muut toiminnan tuotot	99 800	0	99 800	1 717	-98 083	-98,3
Sisäiset tuotot	1 264 262	-682 780	581 482	729 668	148 186	25,5
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>4 585 662</b>	<b>-682 780</b>	<b>3 902 882</b>	<b>4 740 598</b>	<b>837 716</b>	<b>21,5</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-18 124 016</b>	<b>-827 418</b>	<b>-18 951 434</b>	<b>-17 708 211</b>	<b>1 243 223</b>	<b>-6,6</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-11 572 658</b>	<b>-4 488 004</b>	<b>-16 060 662</b>	<b>-14 598 430</b>	<b>1 462 232</b>	<b>-9,1</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-17 240 118</b>	<b>-3 806 142</b>	<b>-21 046 260</b>	<b>-21 340 671</b>	<b>-294 411</b>	<b>1,4</b>
Asiakaspalvelut	-13 141 918	-3 720 010	-16 861 928	-17 055 631	-193 703	1,1
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-315 100	-123 443	-438 543	-454 131	-15 588	3,6
Asiantuntijapalvelut	-69 700	-54 564	-124 264	-140 669	-16 405	13,2
Toimistopalvelut	-23 200	23 200		-665	-665	
ICT-palvelut	-1 239 100	162 139	-1 076 961	-1 001 779	75 182	-7,0
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus				-56 835	-56 835	
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-9 500	9 500		-250	-250	
Posti- ja kuriiripalvelut	-17 200	17 200				
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-938 900	-261 079	-1 199 979	-1 274 885	-74 906	6,2
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-16 500	16 034	-466	-1 062	-596	128,0
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-5 800	-6 065	-11 865	-17 686	-5 821	49,1
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-122 900	17 357	-105 543	-134 324	-28 781	27,3
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-274 700	125 500	-149 200	-112 406	36 794	-24,7
Vakuutukset	-800	0	-800	-501	299	-37,3
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-1 007 400	5 368	-1 002 032	-1 016 903	-14 871	1,5
Muut palvelut	-57 400	-17 279	-74 679	-72 943	1 736	-2,3
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-782 499</b>	<b>-31 938</b>	<b>-814 437</b>	<b>-843 466</b>	<b>-29 029</b>	<b>3,6</b>
Hoitotarvikkeet	-218 800	123 610	-95 190	-106 309	-11 119	11,7
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet	-13 700	-5 118	-18 818	-12 339	6 479	-34,4
Apteekkitarvikkeet	-104 300	-187 700	-292 000	-286 440	5 560	-1,9
Huoltotarvikkeet	-63 300	30 060	-33 240	-40 631	-7 391	22,2
Muut tarvikkeet	-382 399	7 210	-375 189	-397 748	-22 559	6,0
<b>Avustukset</b>		<b>-2 074</b>	<b>-2 074</b>	<b>-2 421</b>	<b>-347</b>	<b>16,7</b>
<b>Vuokrat</b>	<b>-54 000</b>	<b>-25 519</b>	<b>-79 519</b>	<b>-76 651</b>	<b>2 868</b>	<b>-3,6</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-10 000</b>	<b>7 781</b>	<b>-2 219</b>	<b>-1 965</b>	<b>254</b>	<b>-11,4</b>
Sisäiset vuokrat	-4 210 392	578 892	-3 631 500	-3 414 376	217 124	-6,0
Sisäiset lääket. palvelut	-904 200	7 700	-896 500	-930 742	-34 242	3,8
Muut sisäiset palvelut	-3 084 062	117 130	-2 966 932	-2 917 770	49 162	-1,7
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-55 981 945</b>	<b>-8 469 592</b>	<b>-64 451 537</b>	<b>-61 834 704</b>	<b>2 616 834</b>	<b>-4,1</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-51 396 283</b>	<b>-9 152 372</b>	<b>-60 548 655</b>	<b>-57 094 105</b>	<b>3 454 550</b>	<b>-5,7</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 600		-1 600	-1 409	191	-11,9
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-51 397 883</b>	<b>-9 152 372</b>	<b>-60 550 255</b>	<b>-57 095 515</b>	<b>3 454 740</b>	<b>-5,7</b>
POISTOT	-2 500		-2 500	-67 424	-64 924	2 597,0
<b>TULOS</b>	<b>-51 400 383</b>	<b>-9 152 372</b>	<b>-60 552 755</b>	<b>-57 162 939</b>	<b>3 389 816</b>	<b>-5,6</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-51 396 283</b>		<b>-60 548 655</b>	<b>-57 094 105</b>	<b>3 454 550</b>	<b>-5,7</b>

## Suoritteet

LASTEN JA NUORTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
245301	Nuorisoasema Klaara ja Nuorisoasema Filis	7 000	6 106	16,7
260601	Lasten- ja nuorten psykiatrian vastaanotto, f	3 000	3 512	117,1
260602	Nuorisopsykiatrian poliklinikka	5 130	6 369	124,2
260603	Lastenpsykiatrian poliklinikka	5 000	8 159	163,2
<b>Käynnit</b>		<b>20 130</b>	<b>19 212</b>	<b>95,4</b>
260605	Nuorisopsykiatrian osasto, H8	2 150	2 589	120,4
260606	Lastenpsykiatrian osasto, H8	830	1 065	128,3
<b>Hoitopäivät</b>		<b>2 980</b>	<b>3 654</b>	<b>122,6</b>

AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT, HOITO-OSASTOT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
260106	Päihdepsykiatrian osasto, H7	6 150	5 774	93,9
260107	Akuuttipsykiatrian osasto, H8	5 100	4 418	86,6
260108	Tutkimus- ja kuntoutusosasto, H7	3 300	3 223	97,7
245201	Pixnekliniikka	2 200	1 739	79,0
<b>Hoitovuorokaudet</b>		<b>16 750</b>	<b>15 154</b>	<b>90,5</b>

AIKUISTEN PSYKOSOSIAALINEN AVOHOITO JA ASUMISPALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
260104	Psykososiaalinen keskus, eteläinen alue	15 500	15 069	254,1
260101	Psykososiaalinen keskus, pohjoinen alue		4 863	
245302	Psykososiaalinen keskus, keskinen alue		19 457	
245303	Psykososiaalinen kuntoutus ja palvelunohjau	8 700	8 683	99,8
260103	Fredrikaklinikka	1 600	1 772	110,8
260105	Psykiatrinen poliklinikka	25 000	27 022	108,1
260102	Psykiatrinen aikuisvastaanotto ja päiväosast	9 500	12 867	135,4
260106	Päihdepsykiatrian osasto, H7	1 100	0	0,0
245305	Päiväkeskus Lillhaga	1 400	1 982	141,6
245307	Päiväkeskus Sympati	2 200	2 019	91,8
<b>Käynnit</b>		<b>65 000</b>	<b>93 734</b>	<b>144,2</b>
245501	Hagaborg, asumispalvelu, Pietarsaari	4 380	4 190	95,7
245308	Ankaret, asumispalvelu, Luoto	1 825	1 536	84,2
245309	Maya, asumispalvelu, Pietarsaari	8 030	7 909	98,5
245502	Silmukoti, asumispalvelu, Vaasa	5 475	5 212	95,2
245101	Aaltokoti, asumispalvelu, Vaasa	3 285	3 084	93,9
245503	Purotien palveluyksikkö, Närpiö	6 570	6 969	106,1
245505	Kreivinkoti, Kristiinankaupunki	4 745	2 967	62,5
<b>Asumisvuorokaudet</b>		<b>34 310</b>	<b>31 867</b>	<b>92,9</b>

#### 4.1.4 Kuntoutus

Kuntoutuksen toimiala koki merkittäviä muutoksia vuonna 2023, kun entisten erityishuoltopiirien toiminta päättyi ja vastuu toiminnasta siirtyi hyvinvointialueelle, kuntoutuksen toimialalle. Uusi tuloksyksikkö, osaamiskeskus, perustettiin tarjoamaan vaativia kuntoutuspalveluita vammaispalveluiden asiakkaille. Lisäksi luotiin uusi tulosalue, osallisuuden tuki, joka mahdollisti palvelutuotannon eriyttämisen vammaispalveluiden tulosalueesta.

Vaasan alueella käynnistettiin tehostetun kotikuntoutuksen yksikkö tukemaan potilaiden kotiutumista ja mahdollistamaan kuntoutuminen sairaalajakson jälkeen. Lasten ja aikuisten kuntoutuspalveluissa kehitettiin prosesseja ja lisättiin yhteistyötä eri ammattilaisten ja toimialojen välillä. Terapiaostopalvelut vähentyivät ja vastaavasti kelan vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta myönnettiin enemmän. Lasten varhaisen tuen neuvolatiimit käynnistettiin, ja toiminnan kehittäminen jatkuu.

Vammaispalveluiden asiakkaiden palvelutarpeet kartoitettiin sopeuttamisohjelman puitteissa, ja oman palvelutuotannon vahvistamiseksi aloitettiin toimenpiteiden suunnittelu. Asumispalveluiden kilpailutuksen valmistelu käynnistettiin, ja omien asumispaikkojen vuorokausihinnat laskettiin läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Vammaispalveluiden soveltamisohjeet päivitettiin.

Sote-integraatio vahvistui prosessien ja palveluketjujen suhteen, mikä näkyi sujuvampina asiakasprosesseina ja kustannustehokkuutena. Yhteistyö kuntien ja kolmannen sektorin kanssa jäi kuitenkin vähäiseksi. Työkyvyn tuen moniammatillisiin tiimeihin ei vielä vuoden 2023 aikana osallistunut kuntoutuksen asiantuntijoita, mutta yhteistyö aikuissosiaalihuollon kanssa on aloitettu. Kuntoutuksen asiantuntijoita on enenevässä määrin konsultoitu työkyvyn tuen asioissa. Työtemalli otettiin käyttöön, mallin tavoitteena on työkyvyn tukeminen varhaisessa vaiheessa. Henkilöstöresurssien osalta toimialalla oli hyvä tilanne, ja alkuvuoden sosiaalityöntekijöiden resurssipula saatiin korjattua kesän jälkeen. Henkilöstön suosittelun mittarin tulos oli 8, ja sairaspöissaoloja oli 1901 koko vuoden aikana. Työtilojen parantaminen oli toimenpiteenä vuonna 2023, ja suunnitelmat muutosten suhteen etenivät.

#### Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Toteuma			
<b>Riittävä, vakiintunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</b>	<b>Valmis</b>			
Tavoitteen sanallinen arvio				
Vuodelta 2022 ei ole vertailutilastoa saatavilla. Henkilöstöresurssit parantuneet vuoden 2023 aikana. Sosiaalityöntekijöiden resurssitilanne parantunut huomattavasti kesän jälkeen. Haastetta sijaisuuksien täyttämässä.				
Vastausprosentti 33 %. Tulos parantunut vuodesta 2022 vrt. 2023. Henkilöstö lisääntynyt (+590) vuoden 2023 aikana, erityishuoltopiirien päätyessä.				
(Sairauspäivät, tapaturmat, kuntoutus): Vuosi 2022: 873 pvää Vuosi 2023: 1908 pvää				
Vuonna 2022 ei ole ollut erityishuoltopiirien (Kärkulla ja Eskoo) henkilöstöä. Henkilöstömäärä 2022: 437 Henkilöstömäärä 2023: 1027				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Henkilökunnan vaihtuvuus pienenee % (irtisanoutumisten määrä)	0	30	29	Valmis
NPS henkilökunta	- 10	30	8	Käynnissä
Sairauspoissaolot vähenevät, pv	0		1 908	Valmis
Toimenpide				Tila
Henkilöstön osallistaminen kehitystyöhön, yhteishengen luominen työn kautta				Valmis
Esihenkilöiden tukeminen				Valmis
Henkilöstön kouluttaminen				Valmis

Tavoite				Toteuma
<b>Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
<p>*Avokuntoutuksessa käytössä mittarit. Yhteinen asiakkaan oma-arviointimittari WHODAS pääosin fysiatrian asiakkaille.</p> <p>*Mittareita ei käytössä vammais- ja osallisuuden tulosalueilla.</p> <p>*Koko toimialan henkilöstölle koulutusta ICF-toimintakyvyn viitekehuksesta ja suunnitelma laadittu esimiesten laajemmalle koulutukselle alkuvuodesta 2024.</p> <p>Palvelujen kokonaiskustannusten toteuma:  *Ostopalvelut (terapiat) vähentyneet vuonna 2023: 14,2 %:ia / - 316 000 € vrt. vuosi 2022.  * Vammaispalveluiden asumispalveluita ostettu n. +1,2 milj. enemmän kuin vuonna 2022 (uudet asiakkaat)</p> <p>*Puhe-, toiminta- ja fysioterapiata on saatu ohjattua enemmän Kelan vaatimaan lääkinnälliseen kuntoutukseen. Tähän liittyen tehty kehittämistyötä vuodesta 2022 lähtien kehittäen prosesseja, tiimityötä ja annettu koulutusta henkilöstölle.  *Vammaispalveluiden ja osallisuudentuen asu-tiimi toimii järjestäjän ja tuottajan yhteistyönä asiakkaiden palveluiden suunnittelussa.</p>				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Palvelulle kohdistetut kokonaiskustannukset €/palvelu (%/2022)	0	- 15		
Toimintakykyymittarit käytössä kaikissa yksiköissä (%)	0	80	250	Valmis
Palvelulle kohdistetut kokonaiskustannukset €/asiakas (%/2022)	0	- 15		
Toimenpide				Tila
Etävastaanotto				Käynnissä
Ostopalveluiden vähentäminen				Valmis
Mittareiden käytön järjestelmällinen aloittaminen kaikissa yksiköissä				Käynnissä

Tavoite				Toteuma
<b>Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat</b>				Valmis
Tavoitteen sanallinen arvio				
<p>Toteuma:  Kelan vaativa lääkinnällistä kuntoutusta myönnettiin 1,24 miljoonaa enemmän toiminta- fysio- ja puheterapian osalta vuonna 2023 vrt. vuonna 2022.</p> <p>Aikuisten ja lasten kuntoutusprosesseja kehitetty ja toimintaa seurataan säännöllisesti sovitulla mittareilla.  Kehittämistyö on jatkunut asiantuntijatiimien pilotoinnilla alueelle.  *Koko vuoden Kela-tilastot saatavilla vasta helmikuussa 2024.</p> <p>*Pietarsaareissa toimii työkykytiimit  *Työkykytiimeissä ei vielä kuntoutuksen asiantuntijoita mukana.  *Fysiatrian kuntoutustutkimukset toteutuvat  * Yhteistyö aloitettu aikuissosiaalityön kanssa.</p>				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Palvelujen käyttö (%/2022)	0	- 10		Arvioimatta
Kelan korvaukset kuntoutuspalveluista, kasvu% vuoteen 2022 verrattuna	100	110	127	Valmis
Osatyökykyisten työllistäminen % verrattuna 2022	100	105		Valmis
Toimenpide				Tila
Kuntoutushenkilöstö osallistuu työkykytiimiin				Käynnissä
Kuntoutussuunnitelmat laaditaan Kelalle ajoissa				Valmis
Kehitetään palveluarvioinnin ja kuntoutusohjauksen prosesseja				Käynnissä

## Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Talous	Kilpailutus, talousseuranta, raportointi	12
Henkilöstön työnyhyvinvointi laskee johtuen suurista ja nopeista muutoksista.	Henkilöstön osallistaminen, johdon tuki	6

## Talousarvion toteuma

KUNTOUTUS	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma 1-12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	707 640	0	707 640	1 685 631	977 991	138,2
Maksutuotot	2 211 702	0	2 211 702	2 623 304	411 602	18,6
Tuet ja avustukset	282 600	0	282 600	23 370	-259 230	-91,7
Vuokratuotot	1 271 490	0	1 271 490	1 566 358	294 868	23,2
Muut toiminnan tuotot	140 000	0	140 000	342 063	202 063	144,3
Sisäiset tuotot	3 238 914	-226 695	3 012 219	2 128 705	-883 514	-29,3
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>7 852 346</b>	<b>-226 695</b>	<b>7 625 651</b>	<b>8 369 431</b>	<b>743 780</b>	<b>9,8</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-42 154 225</b>	<b>-4 177 112</b>	<b>-46 331 337</b>	<b>-42 436 912</b>	<b>3 894 425</b>	<b>-8,4</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-1 492 923</b>	<b>-2 775 777</b>	<b>-4 268 700</b>	<b>-4 070 332</b>	<b>198 368</b>	<b>-4,6</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-29 836 758</b>	<b>-7 773 192</b>	<b>-37 609 950</b>	<b>-39 548 299</b>	<b>-1 938 349</b>	<b>5,2</b>
Asiakaspalvelut	-22 352 565	-4 771 879	-27 124 444	-28 966 822	-1 842 378	6,8
Sosiaali- ja terveystuotot	-6 200	-17 633	-23 833	-32 753	-8 920	37,4
Asiantuntijapalvelut	-45 200	-39 055	-84 255	-89 269	-5 014	6,0
Toimistopalvelut	-57 770	31 605	-26 165	-25 790	375	-1,4
ICT-palvelut	-3 112 750	253 959	-2 858 791	-2 495 889	362 902	-12,7
Rahoitus- ja pankkipalvelut	-3 330	3 330				
Työvoiman vuokraus		-115 909	-115 909	-149 193	-33 284	28,7
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-15 020	14 812	-208	-236	-28	13,5
Posti- ja kuriiripalvelut	-11 390	11 390		-230	-230	
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-657 190	-150 713	-807 903	-928 361	-120 458	14,9
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-34 300	10 627	-23 673	-22 989	684	-2,9
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-163 000	63 878	-99 122	-171 097	-71 975	72,6
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-2 303 886	-2 910 718	-5 214 604	-5 614 088	-399 484	7,7
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-222 884	103 300	-119 584	-73 175	46 409	-38,8
Vakuutukset	-34 350	-387 499	-421 849	-266 105	155 744	-36,9
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-484 360	103 135	-381 225	-437 963	-56 738	14,9
Muut palvelut	-332 563	24 178	-308 385	-274 339	34 046	-11,0
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-3 869 500</b>	<b>-86 055</b>	<b>-3 955 555</b>	<b>-4 101 626</b>	<b>-146 071</b>	<b>3,7</b>
Hoitotarvikkeet	-108 730	32 808	-75 922	-78 393	-2 471	3,3
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet	-2 313 400	-65 521	-2 378 921	-2 499 081	-120 160	5,1
Apteekkitarvikkeet	-13 930	-3 555	-17 485	-18 411	-926	5,3
Huoltotarvikkeet	-281 920	95 760	-186 160	-185 503	657	-0,4
Muut tarvikkeet	-1 151 520	-145 547	-1 297 067	-1 320 238	-23 171	1,8
<b>Avustukset</b>	<b>-7 113 292</b>	<b>-1 943 270</b>	<b>-9 056 562</b>	<b>-7 985 186</b>	<b>1 071 376</b>	<b>-11,8</b>
<b>Vuokrat</b>	<b>-204 820</b>	<b>30 652</b>	<b>-174 168</b>	<b>-198 601</b>	<b>-24 433</b>	<b>14,0</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-333 400</b>	<b>266 533</b>	<b>-66 867</b>	<b>-82 006</b>	<b>-15 139</b>	<b>22,6</b>
Sisäiset vuokrat	-8 233 200	-1 169 600	-9 402 800	-8 488 934	913 866	-9,7
Sisäiset lääket. palvelut	-191 700	-9 400	-201 100	-181 631	19 469	-9,7
Muut sisäiset palvelut	-6 502 424	-291 484	-6 793 908	-6 298 098	495 810	-7,3
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-99 932 242</b>	<b>-17 928 705</b>	<b>-117 860 947</b>	<b>-113 391 626</b>	<b>4 469 321</b>	<b>-3,8</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-92 079 896</b>	<b>-18 155 400</b>	<b>-110 235 296</b>	<b>-105 022 195</b>	<b>5 213 101</b>	<b>-4,7</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 100		-1 100	-9 204	-8 104	736,7
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-92 080 996</b>	<b>-18 155 400</b>	<b>-110 236 396</b>	<b>-105 031 399</b>	<b>5 204 997</b>	<b>-4,7</b>
POISTOT	-20 104		-20 104	-156 158	-136 054	676,8
<b>TULOS</b>	<b>-92 101 100</b>	<b>-18 155 400</b>	<b>-110 256 500</b>	<b>-105 187 557</b>	<b>5 068 943</b>	<b>-4,6</b>

Valtuuston sitovuustaso -92 079 896 -110 235 296 -105 022 195 5 213 101 -4,7



## Suoritteet

TOIMINTAKYKY- JA OSAAMISKESKUS		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
253501	Kuntoutus, lapset	7 374	9 359	126,9
253502	Kuntoutus, aikuiset	32 672	44 196	135,3
253503	Fysiatrian yksikkö	8 636	12 882	149,2
253504	Kotikuntoutus	9 602	25 426	264,8
253505	Puhe- ja ravitsemusterapia	6 658	8 539	128,3
253506	Apuvälinekeskus	8 982	10 763	119,8
253507	Tehostettu kotikuntoutus		1 449	
228207	Osaamiskeskus		998	
<b>Käynnit</b>		<b>73 924</b>	<b>113 612</b>	<b>153,7</b>

OSALLISUUDEN TUKI		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
228208	Hedbo asumisyksikkö, Pedersöre	1 810	8 086	446,7
228209	Stella asumistuki, Pietarsaari	3 960	7 700	194,4
226101	Keva-koti asumisyksikkö Pietarsaari	2 534	2 435	96,1
226102	Grönkulla asumisyksikkö, Uusikarlepyy	1 810	1 825	100,8
226103	Näthemmet, asumisyksikkö, Vaasa	4 344	2 463	56,7
226104	Kultapiha asumisyksikkö, Vaasa	4 368	4 214	96,5
226105	Mäkihovi asumisyksikkö, Vaasa	9 472	9 484	100,1
226106	Puistokoti asumisyksikkö, Vaasa	4 368	4 380	100,3
226107	Purohovi asumisyksikkö, Vaasa	5 652	5 416	95,8
226108	Kivikoto, asumisyksikkö, Vaasa	2 896	3 459	119,4
226109	Lyrän asumisyksikkö, Maalhti	5 040	5 110	101,4
228210	Kvalita tukiasumispalvelu	626	300	47,9
228212	Regnbågen	0	2 848	0,0
228213	Solsidan	0	4 351	0,0
226127	Treklöverns asumispalvelu	5 892	5 596	95,0
226128	Bennäs asumispalvelu	5 850	5 449	93,1
226129	Korallen asumispalvelu	8 440	8 442	100,0
226130	Kotiliina asumispalvelu	5 105	5 381	105,4
226131	Kristallen asumispalvelu	4 124	3 454	83,8
226132	Kronan asumispalvelu	9 558	9 653	101,0
226133	Kvalita asumispalvelu	7 665	7 309	95,4
226134	Lövlunden-Malm asumispalvelu	8 395	8 333	99,3
226135	Merituuli asumispalvelu	3 273	3 217	98,3
226136	Nyboda asumispalvelu	6 426	7 389	115,0
226137	Närboda-Nygränd asumispalvelu	9 271	9 065	97,8
226138	Sandäkers asumispalvelu	8 395	8 633	102,8
226139	Sydboda asumispalvelu	5 840	5 840	100,0
226140	Toukoranta asumispalvelu	5 836	5 980	102,5
226141	Ella lastenasumisyksikkö	1 460		0,0
<b>As.vuorok.</b>		<b>142 506</b>	<b>155 812</b>	<b>109,3</b>

228501	Vammaisten sosiaalipalvelut	0	705	0,0
228502	Bennäs päivätoiminta	6 918	6 167	89,1
228503	Intek päivätoiminta	17 245	15 102	87,6
228504	Koivusilta päivätoiminta	15 766	9 486	60,2
228505	Kvatria päivätoiminta	23 497	17 417	74,1
228506	Nyboda päivätoiminta	8 507	8 046	94,6
228507	Närboda-Nygränd päivätoiminta	5 335	4 839	90,7
228508	Purje päivätoiminta	3 622	1 864	51,5
228509	Sydboda päivätoiminta	2 410	2 034	84,4
228510	Veturi päivätoiminta	8 986	4 391	48,9
228203	Iltapäivä- ja lomahoito	2 992	3 073	102,7
228204	Päivä- ja työtoiminta Majakka, Vaasa	12 668	14 101	111,3
228205	Päivätoiminta Meritähti, Vaasa	3 040	2 987	98,3
228206	Teernimiemen päivätoiminnat	1 864	2 951	158,3
<b>Käynnit</b>		<b>112 850</b>	<b>93 163</b>	<b>82,6</b>

#### 4.1.5 Sosiaali- ja terveystakeskus

Hyvinvointialueen ensimmäisenä toimintavuonna painopiste on ollut talousarvion seurannassa ja sopeuttamisessa uusiin taloudellisiin edellytyksiin. Samalla on vaadittu jatkuvaa kehittämistä, jotta saavuttaisimme edistysaskeleita digitalisoinnissa ja alueen toiminnan yhdenmukaistamisessa. Kansallinen linjaus peruspalvelujen ja ehkäisevien palvelujen vahvistamisesta näkyy toimialalla. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman hyväksyminen kesäkuussa 2023 merkitsi sitä, että fyysiseen palveluverkkoon tehtiin muutoksia, jotka toteutettiin syksyllä 2023. Kolme suun terveydenhuollon yksikköä ja kuusi terveystasemaa lakkautettiin. Meillä on tästä huolimatta edelleen laaja palveluverkko fyysisine vastaanottopisteineen turvaamassa lähipalveluja.

Ostopalvelujen läpikäyminen on johtanut palvelujen käytön supistamiseen ja tarkkaan seurantaan jokaisella neljällä tulosalueella. Aloitettut kehittämistyöt ovat jatkuneet, muun muassa ilmaisten hoitotarvikkeiden jakeluprosessin muuttaminen keskittämällä varastot ja ottamalla käyttöön Effector-ohjelma. Kuntouttavan työtoiminnan ja mammografiaseulontojen hankinnat on toteutettu.

Lapsi- ja perhepalveluissa on panostettu sosiaalihuollon toiminnan vahvistamiseen, jotta lapsiperheiden kotipalvelua ja vanheneuvontaa pystytään tarjoamaan yhdenvertaisesti. Nämä toimet jatkuvat vuonna 2024, ja niillä pyritään vähentämään ostopalveluja ja antamaan palvelua oikealla tasolla. Perhekeskustoimintaa suunniteltiin Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystakeskus -hankkeessa, ja toiminnan konseptointi valmistui. Tekemättä on kuitenkin vielä kuntiin ja muihin toimijoihin suuntautuvat koordinoivat toimet toiminnan kehittämiseksi hankeajan jälkeen. Lastensuojelun toiminta on tarkastettu sekä avohoidon että 24/7-yksiköiden osalta ja tulevaisuuden kokonaissuunnitelman laatiminen aloitettu. Yhdessä omista yksiköistä tapahtui tulipalo joulukuussa 2023, miksi se muuttui avohoitoyksiköksi. Samalla omien lastensuojelupaikkojen käyttöaste parani. Lastensuojelun jälkihuolto on siirretty organisatorisesti avopalvelujen tulosalueelle (aikuissosiaalityö), jossa nuorten sosiaalityön kehittäminen jatkuu.

Uuden ehkäisevän toiminnan, seniorineuvolan, aloittamisesta päätettiin. Toiminta pääsee alkamaan vuoden 2024 alussa. Toimintaan panostettiin Finger-mallin mukaisesti yhteistyössä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystakeskus -hankkeen kanssa. Finger-malli on THL:n suosittelema menetelmä kognitiivisten heikentymien/dementian ehkäisyyn jossa keskitytään riskitekijöiden, kuten ruokavalion, fyysisen aktiivisuuden, kognitiivisen harjoittelun, sosiaalisen toiminnan ja kardiovaskulaaristen riskitekijöiden tunnistamiseen ja hallintaan. Isoja kuntakohtaisia kokouksia pidettiin kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tarkoituksena on lisätä yhteistyötä ikäihmisten ehkäisevissä palveluissa, joilla pyritään toimintakyvyn ja terveyden parantamiseen.

Yksiköissä on tehty paljon parantamistyötä saatavuuden parantamiseksi. Suun terveydenhuollossa on pystytty lyhentämään odotusaikoja jononpurkuun suunnattujen projektirahojen avulla ja kiinnittämällä erityistä huomiota kapasiteetinohjaamiseen. Perusterveydenhuollon hoitotakuuta koskeva lakimuutos kuitenkin kovensi vaatimuksia entisestään, minkä vuoksi emme täytä lakisääteistä vaatimusta palvelujen saatavuudesta, vaikka parannusta onkin tapahtunut.

Syksyn aikana suunniteltiin ja päätettiin toimista, joilla saadaan toiminnassa säästöjä vuonna 2024: erikoissairaanhoidon tehdään muutoksia lähinnä Pietarsaassa, Fimlabin laboratorionäytteenoton verkkoa supistetaan ja ostopalveluja vähennetään.

Suun terveydenhuollon liikkuva yksikkö pilotoitiin syksyllä 2023.

Vuoden aikana on jatkettu työtä kirjaamisen ja tilastoinnin kehittämiseksi sekä sosiaalihuollossa että terveydenhuollossa. Tavoitteena on saada tietojohdantiselle ja toiminnanohjaukselle parempi tietopohja. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää työn alla olevan yhteisen potilas- ja asiakastietojärjestelmän hankkimista.

## Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Talous tasapainossa</b>				Valmis
Tavoitteen sanallinen arvio				
Poikkeamat vähentyneet. Yhä vähemmän niitä, jotka eivät noudata ohjeita. Asetettu arviointiryhmä, joka ottaa kantaa epäselviin tapauksiin.				
Vuonna 2023 on käsitelty 33 asiaa, joissa asiakkaat ovat olleet tyytymättömiä myönnettyihin hoitotarvikkeisiin, suurin osa asioista liittyy vaippojen ja INR-testiliuskosten määrään. Erikoislupien määrä vähentynyt. Henkilöstölle annettu tietoa hoitotarvikkeiden kriteeteistä.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Hoitotarvikkeiden käyttöä koskevien sovittujen linjausten noudattaminen, 0 poikkeamaa	0		0	Valmis
Toimenpide				Tila
Tehdään tarvittavat hankinnat kustannusten nousun hillitsemiseksi				Käynnissä
Kuukausittainen talouden läpikäynti toimenpiteiden mahdollistamiseksi ylitysten ilmetessä.				Valmis

Tavoite				Toteuma
<b>Vaikuttavuus ja laatu</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Henkilöstömitoitus 35 asiakasta/sosiaalityöntekijä ei toteudu lastensuojelussa.				
Lastensuojelussa 6 tyhjää sosiaalityöntekijän vakanssia. Tasoitustyö meneillään. AVI:n seurannassa. Henkilöstöpula johtaa siihen, että asiakasmäärä sosiaalityöntekijää kohden ylittyy 17:ssä/29:stä tapauksessa. Keskimäärin 39 asiakasta/sos.työntekijä (laki sallii 35 asiakasta/sos.työntekijä). Organisaatiossa on riittävä määrä vakansseja.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Lakisääteinen henkilöstömitoitus	0		35	Käynnissä
Toimenpide				Tila
Perhekeskus otetaan käyttöön.				Käynnissä
Tunnistetaan potilaat ja asiakkaat joilla on suuri hoidon tarve sekä kehitetään case manager -mallia tai vastaavaa jatkuvuuden edistämiseksi siellä missä siitä on eniten hyötyä				Käynnissä
Helsingbyn ja Mustasaaren lastenneuvolan yhdistäminen				Valmis
Kaskisten ja Närpiön suun terveydenhuollon yksiköiden yhdistäminen				Valmis
Lapsikeskeisen toimintamallin luominen koko alueelle				Valmis

Tavoite	Toteuma			
<b>Riittävä hoito ja palvelut lakisääteisten määräaikaisten mukaisesti</b>	<b>Käynnissä</b>			
Tavoitteen sanallinen arvio				
Perusterveydenhuolto: hoito <14 päivässä toteutuu uuden hoitotakuulain mukaisesti 3:ssa/11:stä sote-keskuksesta, > 70 % 14 päivässä 8:ssa/11:stä sote-keskuksesta.				
Suun terveydenhuolto: hoito 4 kk kuluessa toteutuu 2:ssa/11:sta yksiköstä (Närpiö, Kristiinankaupunki).				
Erikoissairaanhoito: -Arviointiaika <21 päivässä määräajan mukainen yksittäistapauksia lukuun ottamatta. -Aika ensimmäiseen käyntiin <90 pv; lääketieteelliset erikoisalut mediaani 33,9 pv, suurin poikkeama gastroenterologiassa ja kardiologiassa, kirurgian erikoisalut mediaani 37,6 pv, suurin poikkeama ortopediassa, naistentaudeissa, lastentaudit mediaani 32 pv. -Aika hoitoon pääsyyn <180 pv; lääketieteelliset erikoisalut mediaani 38 pv, poikkeama kardiologiassa, kirurgian erikoisalut mediaani 78 pv, suurin poikkeama ortopediassa (parannusta), urologiassa (parannusta), naistentaudeissa, silmätaudeissa ja suu- ja leukakirurgiassa, lastentaudit mediaani 65 pv.				
Sosiaalihuolto lapset/nuoret arviointien aloitus 7 päivän kuluessa; poikkeama 50 % (heikennystä), palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen 3 kk:n kuluessa; poikkeama 35 % (entisellään). Perussyynä henkilöstöpula.				
Aikuissosiaalityö; määräajat pitävät.				
Perusterveydenhuolto: Meneillään siirtyminen 1.9.2023 voimaan tulleen uuden hoitotakuulain mukaiseen hoitoon. Tavoite ei ole vielä täyttynyt.				
Suun terveydenhuolto: Useissa yksiköissä meneillään tehostamisprosesseja ja toimenpiteitä hoidon toteutumiseksi 4 kuukauden kuluessa, parannuksia nähtävissä pohjoisella alueella (14-->9 kk), Närpiössä (5-->2 kk) , Maalahdessa (16 --> 6 kk) ja Mustasaarella (16-->11 kk). AVI:n seurannassa.				
Erikoissairaanhoitoa kuormittaa eräiden erikoisalojen lääkäripula ja pula hoitohenkilöstöstä, meneillään rekrytointitoimenpiteitä ja jononpurkutoimenpiteitä sekä sisäisiä tehostamisprosesseja. Valviran seurannassa. Sosiaalihuolto lapset/nuoret; parhaillaan työskennellään prosessin tehostamiseksi, jononpurku meneillään. AVI:n seurannassa				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Lakisääteiset määräajat, % poikkeamat	0			
Toimenpide				Tila
Suun th:n jonoja lyhennetään.				Valmis
Lapsi- ja perhepalvelujen ostopalvelujen vähentäminen				Valmis
Moniammatillinen hoidon tarpeen arviointi sote-keskuksissa				Valmis
Perusterveydenhuollon saatavuuden parantaminen				Valmis
Erikoissairaanhoidon saatavuuden parantaminen				Käynnissä

### Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Kuormittuminen johtuen henkilöstöpulasta ja organisaatiomuutoksesta	Jatketaan toimenpiteitä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi, tunnistetaan mitä potilas/asiakas voi tehdä sähköisesti, painopiste arvonn luomisessa ja hoidon vaikuttavuudessa.	20
Tietojärjestelmien yhteensopivuus	Lifecaren aikaa vievä käyttöönotto. Uuteen potilas- ja asiakastietojärjestään linkitettyjen digitaalisten työkalujen käyttöönotto vie aikaa.	15
Talous	Tiukka talousarviokuri. Ilmeinen riski, että panostuksia uusiin, innovatiivisiin toimintamenetelmiin ei voida toteuttaa, jos se vaatii taloudellisia panostuksia budjetoitujen varojen lisäksi.	9
Toimintamallien yhtenäistäminen	Monitahoinen arviointi siitä, mitkä palveluverkon muutokset voivat todellisuudessa tuottaa taloudellista hyötyä ilman osioimintia	6

## Talousarvion toteuma

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	1 972 200		1 972 200	2 310 406	338 206	17,1
Maksutuotot	9 920 700		9 920 700	9 162 243	-758 457	-7,6
Tuet ja avustukset	230 000		230 000	1 954 776	1 724 776	749,9
Vuokratuotot	27 000		27 000	17 925	-9 075	-33,6
Muut toiminnan tuotot	3 000		3 000	85 883	82 883	2 762,8
Sisäiset tuotot	3 071 753	-1 166 180	1 905 573	2 320 259	414 686	21,8
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>15 224 653</b>	<b>-1 166 180</b>	<b>14 058 473</b>	<b>15 851 492</b>	<b>1 793 019</b>	<b>12,8</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-52 701 834</b>	<b>-1 688 419</b>	<b>-54 390 253</b>	<b>-50 259 819</b>	<b>4 130 434</b>	<b>-7,6</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-44 787 357</b>	<b>-6 794 343</b>	<b>-51 581 700</b>	<b>-52 632 546</b>	<b>-1 050 846</b>	<b>2,0</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-45 168 711</b>	<b>-2 103 998</b>	<b>-47 272 709</b>	<b>-46 760 557</b>	<b>512 152</b>	<b>-1,1</b>
Asiakaspalvelut	-25 104 436	-2 947 847	-28 052 283	-27 265 109	787 174	-2,8
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-9 410 500	-426 766	-9 837 266	-9 872 522	-35 256	0,4
Asiantuntijapalvelut	-374 900	-240 780	-615 680	-779 717	-164 037	26,6
Toimistopalvelut	-1 300	-1 022	-2 322	-1 896	426	-18,4
ICT-palvelut	-5 035 900	541 177	-4 494 723	-4 166 688	328 035	-7,3
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus	-159 500	92 893	-66 607	-91 030	-24 423	36,7
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-28 000	27 179	-821	-4 177	-3 356	408,7
Posti- ja kuriiripalvelut	-15 500	15 500		-7 148	-7 148	
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-3 022 000	486 581	-2 535 419	-2 700 974	-165 555	6,5
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-5 000	3 593	-1 407	-1 278	129	-9,2
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-569 600	176 089	-393 511	-572 612	-179 101	45,5
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-498 200	-60 136	-558 336	-703 818	-145 482	26,1
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-613 700	221 500	-392 200	-219 756	172 444	-44,0
Vakuutukset	-13 000	12 840	-160	-2 985	-2 825	1 765,9
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-21 600	-7 602	-29 202	-28 081	1 121	-3,8
Muut palvelut	-295 575	2 803	-292 772	-342 767	-49 995	17,1
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-17 126 179</b>	<b>58 395</b>	<b>-17 067 784</b>	<b>-16 942 560</b>	<b>125 224</b>	<b>-0,7</b>
Hoitotarvikkeet	-10 934 929	-392 664	-11 327 593	-11 264 048	63 545	-0,6
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet	-1 992 200	536 502	-1 455 698	-1 970 463	-514 765	35,4
Apteekkitarvikkeet	-2 687 200	-9 998	-2 697 198	-2 253 839	443 359	-16,4
Huoltotarvikkeet	-378 500	96 528	-281 972	-265 028	16 944	-6,0
Muut tarvikkeet	-1 133 350	-171 973	-1 305 323	-1 189 182	116 141	-8,9
<b>Avustukset</b>	<b>-2 399 278</b>	<b>501 023</b>	<b>-1 898 255</b>	<b>-1 949 656</b>	<b>-51 401</b>	<b>2,7</b>
<b>Vuokrat</b>	<b>-1 354 800</b>	<b>249 907</b>	<b>-1 104 893</b>	<b>-1 140 023</b>	<b>-35 130</b>	<b>3,2</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-47 650</b>	<b>16 506</b>	<b>-31 144</b>	<b>-25 991</b>	<b>5 153</b>	<b>-16,5</b>
Sisäiset vuokrat	-13 845 500	-2 266 521	-16 112 021	-15 219 037	892 984	-5,5
Sisäiset lääket. palvelut	-13 654 902	2 844 839	-10 810 063	-9 840 595	969 468	-9,0
Muut sisäiset palvelut	-9 005 222	-2 953 610	-11 958 832	-13 117 362	-1 158 530	9,7
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-200 091 433</b>	<b>-12 136 221</b>	<b>-212 227 654</b>	<b>-207 888 145</b>	<b>4 339 509</b>	<b>-2,0</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-184 866 780</b>	<b>-13 302 401</b>	<b>-198 169 181</b>	<b>-192 036 653</b>	<b>6 132 528</b>	<b>-3,1</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-200		-200	-15 916	-15 716	7 858,0
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-184 866 980</b>	<b>-13 302 401</b>	<b>-198 169 381</b>	<b>-192 052 569</b>	<b>6 116 812</b>	<b>-3,1</b>
POISTOT	-600 486		-600 486	-640 938	-40 452	6,7
<b>TULOS</b>	<b>-185 467 466</b>	<b>-13 302 401</b>	<b>-198 769 867</b>	<b>-192 693 507</b>	<b>6 076 360</b>	<b>-3,1</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-184 866 780</b>		<b>-198 169 181</b>	<b>-192 036 653</b>	<b>6 132 528</b>	<b>-3,1</b>

## Suoritteet

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON AVOPALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
253601	Terveystuolto- ja sairaanhoito Maalahti-K	29 000	24 667	85,1
253602	Terveystuolto- ja sairaanhoito Laihia	31 000	24 513	79,1
253606	Terveystuolto- ja sairaanhoito Vaasa	72 000	103 853	144,2
253607	Terveystuolto- ja sairaanhoito Vähäkylä	17 000	15 657	92,1
253608	Terveystuolto- ja sairaanhoito Mustasaari	60 000	38 286	63,8
253609	Terveystuolto- ja sairaanhoito Vöri	21 000	13 518	64,4
253610	Terveystuolto- ja sairaanhoito Närpiö	45 000	44 439	98,8
253611	Terveystuolto- ja sairaanhoito Pietarsaari	112 000	84 661	75,6
253612	Terveystuolto- ja sairaanhoito Uusikarlep	36 000	39 062	108,5
253613	Terveystuolto- ja sairaanhoito Kaskinen	7 000	5 942	84,9
253614	Terveystuolto- ja sairaanhoito Kristiinank	35 000	30 245	86,4
253619	Terveystuolto- ja sairaanhoito Kruunupy	20 000	13 249	66,2
253615	Diabetesyksikkö	25 000	30 692	122,8
253616	Astmayksikkö	2 000	1 761	88,1
253618	Ikäihmisten terveystuolto	13 000	17 778	136,8
253617	Hoitotarvikejakelu	11 000	8 242	74,9
253643	Opetusterveystuolto		588	
<b>Käynnit</b>		<b>536 000</b>	<b>497 153</b>	<b>92,8</b>
290311	Aikuissosiaalityö			
	terveystuoltokäynnit	2 600	798	30,7
	sosiaalityöasiakaskäynnit	9 000	15 614	173,5
	sosiaalityö päätökset ja palvelut	5 600	11 151	199,1
	asiakirjat	15 000	29 790	198,6

ERIKOISSAIRAANHOIDON AVOHUOTO		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
260232	Sisätauti poliklinikka	37 600	38 823	103,3
260233	Kirurginen poliklinikka	24 200	24 617	101,7
260234	Naistentautien poliklinikka	6 800	6 838	100,6
260235	Silmäyksikkö	10 500	10 291	98,0
260203	Silmäpäiväkirurgia	900	848	94,2
260236	Korva- Nenä ja kurkkutautien polikl.	7 600	9 503	125,0
260237	Ihotautien poliklinikka	10 800	11 229	104,0
260238	Neurologian poliklinikka	7 500	8 546	113,9
260239	Skopiayksikkö, H2		3 685	0,0
260240	Keuhkopoliklinikka	12 500	13 520	108,2
<b>Käynnit</b>		<b>117 500</b>	<b>127 900</b>	<b>108,9</b>

SUUN TERVEYDENHUOLTO		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
254201	Hammashuolto, Pietarsaari	16 000	17 108	117,7
254202	Hammashuolto, Luoto	4 500	4 950	110,0
254203	Hammashuolto, Pedersöre	6 500	6 172	95,0
254204	Hammashuolto, Uusikarlep	5 700	6 708	117,7
254205	Hammashuolto, Vöyri	5 300	6 976	131,6
254206	Hammashuolto, Mustasaari	16 000	16 674	104,2
254207	Hammashuolto, Vaasa	47 000	40 929	87,1
254208	Hammashuolto, Laihia	8 500	6 681	78,6
254209	Hammashuolto, Maalahti-Korsnäs	7 500	7 593	101,2
254210	Hammashuolto, Närpiö - Kaskinen	9 500	8 487	89,3
254212	Hammashuolto, Kristiinankaupunki (ostopalv	7 000	7 344	104,9
254213	Hammashuolto Kruunupy	5 300	5 469	103,2
254220	Opetushammashoitola	6 500	7 253	111,6
254101	Suu- ja leukasairauden poliklinikka	4 600	3 450	75,0
<b>Käynnit</b>		<b>149 900</b>	<b>145 794</b>	<b>97,3</b>

LAPSI- JA PERHEPALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
212201	Lastensuojeluyksikkö Mäntykoti		1 719	0,0
212202	Kustaala nuorisokoti		4 350	0,0
<b>Asumisvuorokaudet</b>		<b>0</b>	<b>6 069</b>	<b>0,0</b>
	Lapsi ja perhepalvelut			
	sosiaalihuoltoasiakaskäynnit	19 200	61 877	322,3
	päätökset ja palvelut	4 960	7 961	160,5
	asiakirjat	49 440	47 665	96,4
213100	Sosiaalityö lastensuojelussa			
218101	Lapsi- ja perhsosiaalityö			
218201	Perhetyö			
218202	Lapsiperheiden kotipalvelu			
218203	Ennaltaehkäisevä perhetyö			
218301	Kasvatus- ja perheneuv.			
219101	Perheoikeudelliset palvelut			
260231	Äitiyspoliklinikka	6 100	6 052	99,2
253801	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Pietarsaari, Peders	10 100	12 249	121,3
253803	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Vöyri	2 600	2 359	90,7
253804	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Mustasaari	6 500	6 544	100,7
253805	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Vaasa	20 000	25 334	126,7
253806	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Laihia	2 000	2 326	116,3
253807	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Maalahti-Korsnäs	1 400	1 723	123,1
253808	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Närpiö	3 300	4 520	137,0
253821	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Kristiinankaupunki	800	850	106,3
253809	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Kruunupyy	2 000	1 866	93,3
<b>Äitiys- ja ehkäisyneuvolat</b>		<b>54 800</b>	<b>63 823</b>	<b>116,5</b>
253811	Lastenneuvola Pietarsaari, Pederöre, Luoto	14 400	10 652	74,0
253812	Lastenneuvola Vöyri	1 900	2 359	124,2
253813	Lastenneuvola Mustasaari	5 500	6 544	119,0
253814	Lastenneuvola Vaasa	19 500	18 002	92,3
253815	Lastenneuvola Laihia	2 800	2 474	88,4
253816	Lastenneuvola Maalahti-Korsnäs	2 100	2 101	100,0
253817	Lastenneuvola Närpiö	3 200	3 412	106,6
253818	Lastenneuvola Kristiinankaupunki (ostopalve	500	1 056	211,2
253819	Lastenneuvola Kaskinen	100	107	107,0
253822	Lastenneuvola Kruunupyy	1 900	2 452	129,1
<b>Lastenneuvolat</b>		<b>51 900</b>	<b>49 159</b>	<b>94,7</b>
253201	Kouluterveydenhuolto Pietarsaari, Uusikarle	12 000	12 718	106,0
253202	Kouluterveydenhuolto Vöyri	1 900	2 300	121,1
253203	Kouluterveydenhuolto Mustasaari	6 300	8 300	131,7
253204	Kouluterveydenhuolto Vaasa	15 000	18 120	120,8
253205	Kouluterveydenhuolto Laihia	2 500	2 900	116,0
253206	Kouluterveydenhuolto Maalahti-Korsnäs	2 100	2 400	114,3
253207	Kouluterveydenhuolto Närpiö	2 600	3 181	122,3
253208	Kouluterveydenhuolto Kristiinankaupunki (os	1 600	1 696	106,0
253209	Kouluterveydenhuolto Kaskinen	100	98	98,0
253210	Kouluterveydenhuolto Kruunupyy	1 900	1 776	93,5
253408	Opiskeluterveydenhuolto Kristiinankaup. (ost	0	41	0,0
253409	Opiskeluterveydenhuolto	13 500	16 664	123,4
<b>Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto</b>		<b>59 500</b>	<b>70 195</b>	<b>118,0</b>
		0	0	0,0
260511	Lastentautien poliklinikka	26 500	13 202	49,8
260512	Lastenneurologian yksikkö	3 500	2 202	62,9
<b>Käynnit</b>		<b>30 000</b>	<b>15 404</b>	<b>51,3</b>



#### 4.1.6 Sairaalapalvelut

Vuosi 2023 toi mukanaan toiveet paremmasta, vaikka valtiovallan vaatima säästöohjelma Tulevaisuus ja Sopeuttaminen (TuSo) aiheuttikin ajattelemisen aihetta heti alkuvuodesta lähtien. Syksyllä 2023 aloitimme sulkemalla 25 erikoissairaanhoidon (ESH) paikkaa sekä valmistelemalla muutoksia Yleislääketieteen osastoilla, dialyysissa ja kuvantamisessa. Tammikartanon kaksi YLE osastoa muutti suunnitellusti Hietalahteen H-taloon syksyn aikana. Ongelmana koko vuoden ajan oli suuri potilaiden määrä väärällä hoitotasolla, niin ESH:n kuin YLE:n puolella. HaiPro- ilmoituksia on sairaalapalvelujen toimialalla v 2023 tehty 3 014 kappaletta (2022: 2 813), joista luokkaa IV 132 kpl (91) ja luokkaa V 5 kpl (1), eli yhteensä 4,6% (3,2%). Never Events ilmoitusten määrä on myös 5 kpl. Ilmoitusten määrän lisääntyminen peilaa hyvin tilannetta päivystyksessä ja osastoilla kuluneena vuonna. Potilastyytyväisyysmittari Roidu antoi Sairaalapalveluille NPS luvuksi 58, mikä on oikein hyvä, vaikkakin hieman pienempi kuin edellisellä vuonna (60). Saatuja vastauksia v 2023 oli kuta kuinkin sama määrä kuin v 2022 5 291 vs 5 284.

Tehtyjen leikkaustoimenpiteiden lukumäärä nousi 7,1% (9 710 à 10 397) v 2023, eli takaisin COVID- pandemiaa edeltävälle tasolle. Luvuissa mukana kaikki tehdyt leikkaukset toimialasta riippumatta. Vaikkakin jonomme vielä ovat pitkiä, on tehdyillä korjaustoimenpiteillä (esim lauontain proteesileikkaukset) ollut vaikutusta ja jonottajien määrä on laskenut vuoden 2022 vastaavasta ajankohdasta 17,6% (1 230 à 1 014). Yli 180 vuorokautta odottaneiden määrä on myös korjaantunut hieman 12,7% (2022: 14,2%), lukumääräisesti 144 à 130 kappaletta. Eniten odottajia on urologialla, ortopedialla ja yleiskirurgialla (tyräleikkaukset).

Yhteispäivystyksen perusterveydenhuollon päivystyksessä on rekisteröity hieman enemmän kontakteja kuin v 2022 (57 297 vs 55 510, +3,2%) ja eniten on lisääntynyt etälääkäritoiminnan käyttö, 646 à 2 576, +400% (!), mikä osaltaan on ainakin joitain fyysisiä käyntejä karsinut pois. Pietarsaareissa samat luvut näyttävät nousevaa trendiä myös menneenä vuonna: 31 110 (2022) à 33 910 (2023, +9%). Merkittävänä haasteena on ollut niin henkilöstön riittävyys päivystyksessä, kuin saada vuodepaikkaa tarvitsevat potilaat eteenpäin ja vielä jopa oikealle hoitotason paikalle. Päivystyksessä ei ole resursseja hoitaa potilaita pitemmän kaavan mukaan, se on potilasturvallisuuskysymys. Asiasta tehtiin myös henkilöstön toimesta loppukeväästä epäkohtailmoitus AVI:lle joka toisaalta antoi kipinän melko nopeasti jalkautettuun toiminnan muutokseen, millä näyttää olleen tasapainottavaa vaikutusta kokonaiskuormitukseen. Myös rekrytointi on päivystyksen suhteen parantunut syksyn aikana. Liikkuva Sairaala (LiSa) toiminta aloitettiin keskisellä alueella alkusyksystä 2023 pilottiprojektina vähentämään ambulanssikuljetuksia ja yhteispäivystyksen käyttöä ja se on nyt terävänä keihäänkärkenä kehityspyramidissa.

Hoito-osastojen suhteen paine on ollut kova koko 2023 ajan. Yleislääketieteen osastojen keskiarvoinen kuormitus-% on 104,7% (vaihtelu 87,9%- 124,4%) ja hoitopäivissä (hp) laskettuna budjetoitu määrä (97 100 hp) ylittyi 4,4%:lla (101 360 hp). Keskimääräinen hoitoaika on ollut 14,8 vrk (2022: 13,0) eli kasvanut vuodesta 2022 1,8 vuorokaudella (suuri määrä ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tai kotiin annettavaan hoitoon/hoivaan odottajia). Hoitajaksoissa vähentyminen on ollut 6,6% (7 312 à 6 828), eli on hoidettu pidemmän ajan lukumäärältään pienempää potilasmäärää. Erikoissairaanhoidossa keskiarvoinen kuormitus-% on myös hieman noussut vuodesta 2022: 81,3% (80,9%). Hoitopäivien lukumäärä on sen sijaan vähentynyt 66 662 à 62 843 (5,7%), mutta tuotetut hoitopäivät ovat kuitenkin 1,2% budjetoituja (62 100) korkeammalla (25 hoitopaikkaa suljettu syksyn 2023 aikana). Keskimääräinen hoitoaika v 2023 on 3,6 vrk, mikä on muuttumaton v 2022 verrattuna. Hoitajaksoissa on havaittavissa samankaltaista vähenemistä kuin YLE puolella, 18 080 à 17 520, 9,7%. Hoitajaksoihin on osittain vaikuttanut YLE- potilaiden verrattain suuri määrä ESH osastoilla, joka on ajoittain johtanut tarpeeseen elektiivisen toiminnan supistamiseen, mutta ei läheskään samoissa määrin kuin vuonna 2022. COVID- potilaita on ollut hoidossa niin ESH kuin YLE –puolella, mutta selvästi vähenemässä määrin. Tammikartanon kaksi YLE osastoa muutti suunnitellusti toimintansa H- taloon, Hietalahteen. Kotisairaalatoimintaa on vuoden toisella puoliskolla laajennettu niin pohjoisessa kuin Maalahden alueella ja TuSo uudistusten myötä on kotisairaanhoidon ja muut kotiin vietävät palvelut kehitysjonon kärjessä. Kotisairaalatoiminta on muuttanut uusiin toimitiloihin yhdessä palliatiivisen poliklinikan kanssa (S2- talo Hietalahti) ja numeerisesti ovat niin käyntimäärät kuin ajatut kilometrit lisääntyneet vuoden aikana.

Diagnostiikka ja tukipalveluissa on tilanne pysynyt ennallaan. Osaavasta henkilökunnasta on suuri pula – ei vain ÖVPH:n alueella, vaan koko Suomessa - ja tämän vuoksi on aktiivisemmin aloitettu keskustelu ja suunnittelu kuvantamisyksiköiden järkevistä määristä hyvinvointialueella toimintaa ja sen kustannustehokkuutta ajatellen. Toisena tärkeänä tekijänä on eräiden kuvantamispaiikkojen voimakkaasti vanhentuva laitekanta ja laitteiden rikkoontumiset. Toistaiseksi nämä suunnitelmat ovat kuitenkin vielä vain suunnitelmia, vaikka jonotilanne on vuoden kuluessa heikentynyt ja toimenpiteitä tämän korjaamisen suhteen on tehtävä. Tammikartanon alueella kuvantamispiste suljettiin ja toiminta siirretty Hietalahteen. Tammikartanon

YLE osastojen muutto Hietalahteen johti myös siihen, että vainajien säilytystilaa VKS:n alueella lisättiin kontti-säilytyksen muodossa. Keskitetty välinehuolto- projekti on aloitettu.

Sitovuustaso ylittyy 0,9 % eli 2,2 miljoonalla eurolla. Asiakaspalveluiden ylitys johtuu pääosin tietyn hoidon keskittämisestä yliopistosairaalaan, jota ei voitu ennakoita riittävästi budjetissa, mutta myös siitä, että lääkäripula merkitsi sitä, että oman toiminnan sijaan he joutuivat ostamaan asiakaspalvelua muilta hyvinvointialueilta.

### Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Tuloksellinen onnistuminen</b>				Arvioimatta
Tavoitteen sanallinen arvio				
Talousarvio ylittyy vuonna 2023 0,9 %				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Kokonaiskustannukset (%)	98,7	100	101,6	
Toimenpide				Tila
Hoidon/tutkimusten tarjoaminen asiakkaille/potilaille.				Käynnissä
Kokonaiskustannusten seuraaminen kuukausittain				Valmis

Tavoite				Toteuma
<b>Tyytyväiset asiakkaat/potilaat</b>				Arvioimatta
Tavoitteen sanallinen arvio				
Toteuma: Total: 3014 (2022: 2813 +7,1%) HaiPro, 2712 (90%) käsiteltyjä. Luokka 5 5 (0,2 %) (2022: 1, 0%), Luokka 4 132 (4,4 %) (2022: 91 3,2%), Never Events 5				
Niin HaiProjen kokonaismäärä kuin luokkien 4-5 tapahtumat ovat lisääntyneet vuoteen 2022 verrattuna. Yksi syy tähän voi olla yhteispäivystyksen ylikuormitustilanne melkein koko vuoden ajan.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
HaiPro Total lk 4-5 ja Never events	2 813	3 000	3 014	Käynnissä
Toimenpide				Tila
Annettavan hoidon laadun ja asiallisuuden tarkkailu. Potilaskontaktien hiominen.				Käynnissä
Suunnitellun hoidon aikarajoissa pysyminen				Käynnissä

Tavoite		Toteuma		
<b>Oikea potilas, oikeassa paikassa, oikeaan aikaan</b>		Arvioimatta		
Tavoitteen sanallinen arvio				
Toteuma: 2.1.2024 21 YLE-potilasta ESH:ssa / 136 paikkaa (+ Kuntoutus 35 paikkaa) (15,4%). YLE-osastot: 66/ 282 odottajaa (23,4%)				
Liian paljon potilaita väärällä hoitotasolla.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Kliniikkavalmiit / YLE- potilaat erikoissairaanhoidossa	0	0	21	Käynnissä
Toimenpide				Tila
Oikeantasaisen hoitopaikan käyttö				Käynnissä
Synnytysten saaminen omalle alueelle				Käynnissä

### Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Talous: Budjettia ei kunnioiteta, resurssipula siirtää toimintaa ostopalveluihin enemmän ja enemmän. Alueella olevaa hoitoa haetaan muualta.	Talousarvion seuranta	9
ICT: Informaation välittäminen vaikeaa eri ohjelmakokonaisuuksista johtuen	Tiedon virtaamisen problematiikan selvitys, siirtyminen yhteiseen potilasasiakirja järjestelmään.	12
Palveluketjun hallinta: Pitkittyneet hoitoajat, potilaat väärässä paikassa, prosessien luominen eikä palvelujen tarjoaminen hyväksyttävässä ajassa onnistu	Annetun hoidon/tutkimuksen ja hoitajaksojen prosessien standardisoiminen, yhteistyö joka tasolla.	20
Kuormittuminen: Päivystyksellisten palveluiden kontrolloimaton lisääntyminen	Toiminta päivystyksessä johdonmukaista ja sujuvaa Kiirevastaanottojen perustaminen.	12
Osaavan henkilöstön saatavuus: Resurssipulan vähentäminen ja henkilökunnan laadun sekä osaamisen turvaaminen.	Positiivinen rekrytointi ja hyvät työolot jo meillä työskenteleville	12

## Talousarvion toteuma

SAIRAALAPALVELUT	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	9 829 500		9 829 500	9 301 057	-528 443	-5,4
Maksutuotot	9 401 000		9 401 000	9 682 312	281 312	3,0
Tuet ja avustukset	2 607 500		2 607 500	2 801 706	194 206	7,4
Vuokratuotot	26 800		26 800	47 042	20 242	75,5
Muut toiminnan tuotot	30 000		30 000	293 013	263 013	876,7
Sisäiset tuotot	60 973 839	866 258	61 840 097	62 568 796	728 699	1,2
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>82 868 639</b>	<b>866 258</b>	<b>83 734 897</b>	<b>84 693 925</b>	<b>959 028</b>	<b>1,1</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-75 604 404</b>	<b>-2 935 890</b>	<b>-78 540 294</b>	<b>-74 060 377</b>	<b>4 479 917</b>	<b>-5,7</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-43 165 519</b>	<b>-857 218</b>	<b>-44 022 737</b>	<b>-47 548 260</b>	<b>-3 525 523</b>	<b>8,0</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-81 817 008</b>	<b>-362 093</b>	<b>-82 179 101</b>	<b>-88 306 447</b>	<b>-6 127 346</b>	<b>7,5</b>
Asiakaspalvelut	-47 939 514	193 920	-47 745 594	-52 885 784	-5 140 190	10,8
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-12 221 800	1 879 684	-10 342 116	-10 153 373	188 743	-1,8
Asiantuntijapalvelut	-208 600	-387 540	-596 140	-869 960	-273 820	45,9
Toimistopalvelut	-74 600	-25 650	-100 250	-97 103	3 147	-3,1
ICT-palvelut	-5 907 850	579 011	-5 328 839	-4 790 455	538 384	-10,1
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus	-300 000	-343 703	-643 703	-1 091 197	-447 494	69,5
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-9 300	9 300		-189	-189	
Posti- ja kuriiripalvelut	-17 100	17 100				
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-8 581 400	-793 488	-9 374 888	-9 805 019	-430 131	4,6
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv				-327	-327	
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-507 500	-45 617	-553 117	-561 215	-8 098	1,5
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-1 134 690	-240 742	-1 375 432	-1 649 355	-273 923	19,9
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-541 800	198 725	-343 075	-226 545	116 530	-34,0
Vakuutukset	-45 500	700	-44 800	-36 198	8 602	-19,2
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-4 108 754	-923 119	-5 031 873	-5 291 539	-259 666	5,2
Muut palvelut	-218 600	-480 674	-699 274	-848 188	-148 914	21,3
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-26 962 190</b>	<b>-1 638 148</b>	<b>-28 600 338</b>	<b>-27 648 392</b>	<b>951 946</b>	<b>-3,3</b>
Hoitotarvikkeet	-9 965 560	-958 802	-10 924 362	-10 590 198	334 164	-3,1
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet	-23 300	2 523	-20 777	-17 026	3 751	-18,1
Apteekkitarvikkeet	-14 782 240	-687 738	-15 469 978	-14 311 934	1 158 044	-7,5
Huoltotarvikkeet	-712 950	-67 869	-780 819	-871 955	-91 136	11,7
Muut tarvikkeet	-1 478 140	73 738	-1 404 402	-1 857 278	-452 876	32,2
<b>Avustukset</b>						
<b>Vuokrat</b>	<b>-2 347 800</b>	<b>-1 656 529</b>	<b>-4 004 329</b>	<b>-3 740 209</b>	<b>264 120</b>	<b>-6,6</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-56 950</b>	<b>49 418</b>	<b>-7 532</b>	<b>-4 848</b>	<b>2 684</b>	<b>-35,6</b>
Sisäiset vuokrat	-21 753 300	441 400	-21 311 900	-20 461 285	850 615	-4,0
Sisäiset lääket. palvelut	-48 202 604	1 842 007	-46 360 597	-47 052 774	-692 177	1,5
Muut sisäiset palvelut	-14 296 649	-3 565 358	-17 862 006	-17 228 845	633 161	-3,5
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-314 206 424</b>	<b>-8 682 411</b>	<b>-322 888 835</b>	<b>-326 051 438</b>	<b>-3 162 603</b>	<b>1,0</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-231 337 785</b>	<b>-7 816 153</b>	<b>-239 153 938</b>	<b>-241 357 512</b>	<b>-2 203 574</b>	<b>0,9</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				-4 558	-4 558	
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-231 337 785</b>	<b>-7 816 153</b>	<b>-239 153 938</b>	<b>-241 362 070</b>	<b>-2 208 132</b>	<b>0,9</b>
POISTOT	-1 881 344		-1 881 344	-2 126 613	-245 269	13,0
<b>TULOS</b>	<b>-233 219 129</b>	<b>-7 816 153</b>	<b>-241 035 282</b>	<b>-243 488 683</b>	<b>-2 453 401</b>	<b>1,0</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-231 337 785</b>		<b>-239 153 938</b>	<b>-241 357 512</b>	<b>-2 203 574</b>	<b>0,9</b>

## Suoritteet

AKUUTTISAIRAALA, PÄIVYSTYSTOIMINTA		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
290201	Kris- och socialjour - Kriisi- ja sosiaalipäivys	4 500		
260702	Malmska Jouren - Malmin päivystys	33 000	33 964	102,9
260701	Samjour - Yhteispäivystys	57 000	54 491	95,6
	<b>Käynnit</b>	<b>94 500</b>	<b>94 939</b>	<b>100,5</b>
260206	Tehohoidon ja -valvonnan osasto	3 000	2 644	88,1
260212	Päivystysosasto Y1A	6 100	5 990	98,2
	<b>Hoitovuorokaudet</b>	<b>9 100</b>	<b>8 634</b>	<b>94,9</b>
260201	Sydänasema	3 100	2 989	96,4
	<b>Toimenpiteet</b>	<b>3 100</b>	<b>2 989</b>	<b>96,4</b>

AKUUTTISAIRAALA, LEIKKAUSTOIMINTA		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
260202	Päiväkirurgia Y2	2 900	3 664	126,3
260204	Preoperatiivinen pkl Y2	4 200	4 721	112,4
	<b>Käynnit</b>	<b>7 100</b>	<b>8 385</b>	<b>118,1</b>
260205	Leikkausosasto, leikkaukset	5 000	4 564	91,3
	OP Anestesia päätoimenpiteenä	2 100	2 370	112,9
	<b>Toimenpiteet</b>	<b>7 100</b>	<b>6 934</b>	<b>97,7</b>

AKUUTTISAIRAALA, MEDISIININEN TOIMINTA		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
260207	Dialyysihoito H0	10 000	9 081	90,8
260208	Sädehoito-osasto	19 500	21 091	108,2
260209	Syöpätautien poliklinikka ja päivöosasto	22 400	22 463	100,3
260210	Toimenpideyksikkö	4 800	4 434	92,4
	<b>Käynnit</b>	<b>56 700</b>	<b>57 069</b>	<b>100,7</b>

HOITO-OSASTOT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
256101	Yleislääketieteen osasto 1, Psaari	5 980	7 323	122,5
256102	Yleislääketieteen osasto 2, Psari	6 860	6 683	97,4
256103	Yleislääketieteen osasto 3, Psaari	6 600	6 902	104,6
256104	Yleislääketieteen osasto, Ukpy	6 930	7 743	111,7
256105	Yleislääketieteen osasto, Vöyri	7 300	7 597	104,1
256106	Yleislääketieteen osasto, Mustasaari	8 700	9 560	109,9
256107	Yleislääketieteen osasto 2, Vaasa	5 800	6 558	113,1
256108	Yleislääketieteen osasto 3, Vaasa	5 800	6 312	108,8
256109	Yleislääketieteen osasto 4, Vaasa	6 200	7 740	124,8
256110	Yleislääketieteen osasto, 1 Vaasa	5 980	6 667	111,5
256111	Yleislääketieteen osasto, Laihia	3 400	3 596	105,8
256112	Yleislääketieteen osasto, Maalahti	10 000	10 355	103,6
256113	Yleislääketieteen osasto, Närpiö	7 500	8 230	109,7
256114	Yleislääketieteen osasto, KRS	6 150	6 092	99,1
260211	Sydänosasto Y1B	7 500	7 465	99,5
260213	Kirurgian osasto (T3) H4	7 000	6 557	93,7
260214	Kirurgian osasto (T2) H4	7 000	6 751	96,4
260215	Kirurgian osasto (A3) H5	4 500	4 180	92,9
260216	Synnytys- ja naistentautien osasto	8 400	8 315	99,0
260501	Lastentautien osasto	3 900	3 755	96,3
260217	Syöpä- ja veritautien osasto, H6	4 600	5 391	117,2
260218	Neurologian ja sisätautien osasto, H6	8 000	6 892	86,2
260502	Lasten ja nuorten osasto, Pietarsaari	650	689	106,0
260219	Vaativan kuntoutuksen osasto, Pietarsaari	4 100	4 485	109,4
260220	Vaativan kuntoutuksen osasto, H5, Vaasa	4 000	4 593	114,8
260221	Erityisgeriatrinen osasto H5	5 600	4 093	73,1
253103	Hengityshalvauspotilaat	730	726	99,5
	<b>Hoitovuorokaudet</b>	<b>159 180</b>	<b>165 250</b>	<b>103,8</b>

HOITO-OSASTOT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
253101	Kotisairaala	10 400	19 438	186,9
253102	Hoitoringit	500	365	73,0
<b>Käynnit</b>		<b>10 900</b>	<b>19 803</b>	<b>181,7</b>

DIAGNOSTIKKA JA TUKIPALVELUT		Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023	Tot. %
420011	Radiologian yksikkö	101 000	120 989	119,8
420012	Kliininen fysiologia ja Isotooppi lääketiede	4 600	4 704	102,3
420013	Kliininen neurofysiologia	2 600	2 478	95,3
420015	Välinehuolto	150 000	361 010	240,7
420016	Apteekkipalvelut	140 000	139 431	99,6
<b>Suoritteet</b>		<b>398 200</b>	<b>628 612</b>	<b>157,9</b>

#### 4.1.7 Aluehallinto

Hyvinvointialueen hallinnon toimiala koostuu seitsemästä tulosalueesta: hyvinvointialuejohto, hallinto, kiinteistöt, tekniikka ja it, talous- ja materiaalihallinto, henkilöstöhallinto, strategia ja kehittäminen sekä laatu ja valvonta. Hyvinvointialueen järjestämisjohto eli sektorijohtajat ja resurssihoitajat kuuluvat myös toimialaan. Toimiala sisältää lisäksi poliittisen päätöksenteon rakenteet.

Hyvinvointialuejohto ja hallinto on keskittynyt siihen, että saamme hyvin toimivan päätöksenteon toteutettua eri päätöksentekotasolla ja uudessa asiantuntijajärjestelmässä sekä luottamushenkilöiden että viranhaltijoiden osalta. Vastuu tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman valmistelusta ja täytäntöönpanosta on ollut toimintavuoden aikana pitkälti hyvinvointialuejohtolla.

Kiinteistöt sekä tekniikka ja it -tulosalueilla keskityttiin vuoden 2023 alussa H-talon käyttöönottoon. B1:n ja M0:n saneeraukset keskussairaalassa aloitettiin, ja ambulanssihalli rakennettiin. Vuokrasopimusten parissa tehtiin tiiviisti työtä vuoden 2023 aikana. Työ helpottui, kun vuokrauspäällikkö aloitti työt kesällä. Palveluverkon kehittäminen vaikuttaa myös toimitilapalveluihin, ja monia selvityksiä, suunnitelmia ja muuttoa on toteutettu. Hyvinvointialueella on aloitettu erilaisten teknisten järjestelmien läpikäynti ja yhdenmukaistaminen.

Tietohallinnon osalta vuoden 2023 yksi tärkeimmistä it-projekteista oli varmistaa hyvinvointialueen toiminnan alkuun saaminen, joka sujui tilanteeseen nähden hyvin. Tämän jälkeen hyvinvointialueen ICT-kokonaisuuden transformaatiotyö on jatkunut läpi vuoden ja lopussa Pohjanmaan kunnista on pääsääntöisesti siirretty it-ratkaisut hyvinvointialueelle.

Alueen ammattilaisten työskentelyä merkittävästi helpottavan ja alueellisesti toimintatapoja yhtenäistävän uuden alueellisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän kilpailutus ja hankinta tuli lainvoimaiseksi kesäkuussa. Käyttöönottoprojekti alkoi syyskuussa.

Talous- ja materiaalihallinnon tulosalueella toiminnalle on muodostunut vuoden aikana vakaa perusta. Kirjanpito-, ostolaskuhallinto- ja maksupalvelut siirrettiin Mico Botnialta hyvinvointialueelle 1.9.2023. Toiminta on sujunut sen jälkeen normaalisti, mutta prosesseja kehitetään ja tehostetaan jatkuvasti. Maksuyksikössä on alettu tehdä valmisteluja uutta asiakas- ja potilastietojärjestelmää varten. Hankinta- ja logistiikkayksikössä on panostettu hankintatoiminnan rakenteeseen, kuljetuspalvelujen kehittämiseen ja materiaalihallinnon koordinoimiseen kolmessa varastopisteessä.

HR-yksikössä vuoden alku oli intensiivinen, kun monta uutta it-ratkaisua otettiin käyttöön ja tuhannen uuden työntekijän palvelussuhde siirtyi organisaatioomme. Palkkahallinto siirrettiin 1.9.2023 takaisin hyvinvointialueelle palkanmaksussa ilmenneiden pitkällisten ongelmien vuoksi. Yksi toiminnan painopisteistä oli esihenkilöiden ohjaaminen ja kouluttaminen henkilöstöhallinnollisissa asioissa. Koko hyvinvointialueella otettiin käyttöön myös erilaisia sähköisiä työkaluja henkilöstöasioiden käsittelyä varten.

Strategia ja kehittäminen -tulosalueella toiminnan keskiössä on ollut tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmityön fasilitointi, digitalisaation edistäminen sekä tietojohtamisen kehittäminen. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön edistämiseksi perustettiin SotelInnoHub ja oma tutkijakoulu. Hyvinvointialue on hakenut aktiivisesti uusia hankkeita ja verkostoitunut niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Hyvinvointialueen viestintä on tukenut organisaatiomuutosta, tehnyt aktiivista palveluviestintää sekä kehittänyt viestintäkanavia uuden organisaation tarpeisiin.

Laadunhallinnan ja turvallisuuden varmistamisen menettelytapojen jalkautus on edennyt menneen vuoden aikana. Lakisääteiset suunnitelmat on saatu laadittua ja hyväksytyä. Konkreettinen laadunvarmistus ja turvallisuuden kehittäminen vaativat pitkäjänteistä työtä, ja sen osalta on tulevina vuosina edettävä konkreettisin toimenpitein, mm. kouluttamalla ja ohjeistamalla.

Sitovuustaso ylittyi 2,1 miljoonalla eurolla, koska toimintatuotot ovat budjetoitua pienemmät sillä seuraamuksella, että sisäisten kustannusten kohdentamista muille toiminta-alueille voitaisiin vähentää. Toimintaosuus on toisin sanoen budjetoitua pienempi, mutta vastaavat alijäämät löytyvät sen sijaan molemmasta mainitusta ryhmästä. Toiminta-alueella syntynyt alijäämän muodostuu siitä, että valtion rahoitus oli 3,5 miljoonaa euroa budjetoitua pienempi, sillä päätökset tulivat vasta syksyn budjettimuutoksen jälkeen.



## Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Hyvinvointialueen yhtenä tavoitteena on olla Suomen paras hyvinvointityönantaja</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
NPS = 1 Palkkataso suhteessa muihin hyvinvointialueisiin (ei saatavilla) Henkilöstövaihtuvuus = Påbörjade anställningsförhållanden 572 st (8,4 %), avslutade anställningsförhållanden 455 st (6,7 %) Koulutuspäivät = 2,3 päivää/työntekijä (keskimäärin)				
Haasteellista saada eri järjestelmistämme automaattisesti relevantteja lukuja henkilöstöstrategiassa ilmoitetuille mittareille.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Mittarit on mainittu henkilöstöstrategiassa	0			Arvioimatta
NPS	0		1	Valmis
Koulutuspäivät/työntekijä	0		2,3	Valmis
Toimenpide				Tila
Toimenpiteitä hyväksytyn henkilöstöstrategian mukaisesti				Käynnissä

Tavoite				Toteuma
<b>Hyvinvointialueella on palveluverkosto, joka on tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas suhteessa kiinteistöjen käyttöön ja jossa myös digitaalisia ja mobiilipalvelukanavia käytetään vaikuttavasti</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Aluevaltuusto vahvisti 12.6.2023 § 39 tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa palveluverkoston periaatteet. Aluehallitus on tehnyt 28.8.2023 ja 15.12.2023 eri päätöksiä palveluverkoston muutoksista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti.				
31.12.2023: 492 rakennusta, joiden bruttoala on 495650 m <sup>2</sup> . Lopetetut kiinteistöt: 12kpl Lopetettujen m <sup>2</sup> : 4502,91m <sup>2</sup> Lopetetut vuokrat: 49 443,83€/kk				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Toimipisteiden ja mobiililaitteiden määrä	0	- 10	- 12	Valmis
Toimenpide				Tila
Hyväksytty suunnitelma alueen palveluverkostolle				Käynnissä

Tavoite				Toteuma
<b>Pohjanmaan hyvinvointialueella on hyväksytty laatusertifikaatti, joka on saatu ulkoisen auditoinnin kautta</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Aluehallitus hyväksyi 18.9.2023 hyvinvointialueen ydinprosessit. Johtoryhmä hyväksyi 18.12.2023 pelastuslaitoksen, resurssijohdon, lääkinällisten tukitoimintojen, ei-lääkinällisten tukitoimintojen ja hallinnon pääprosessit ja keskusteli sektorikohtaisista pääprosesseista. Työ jatkuu 2024.				
Organisaatiolla on runsaasti prosesseja. Kun prosessit käydään nyt läpi, tulee jokaisen analysoida prosessi ja tarkastella, voidaanko sitä muuttaa, sujuvoittaa ja selkiyttää vai onko se tarpeeton.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Tarpeellisten laadittavien ja käytettävien prosessikuvausten ja ohjeiden osuus	40	100	40	Valmis

## Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

<b>Riski</b>	<b>Toimenpiteet</b>	<b>Suuruus1-25)</b>
Osaavan henkilöstön saatavuus	Keskeisiä toimenpiteitä ovat rekrytoinnin tehostaminen, työnkuvan selkeyttäminen ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen.	15
Toimintamallien yhtenäistäminen	Prosessityö alkaa syksyllä 2023 kaikilla tulosalueilla.	9
Toimintaympäristö ja muutokset	Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa hyväksytyjä toiminnallisia muutoksia seurataan hallinnon johtoryhmässä ja niistä informoidaan aktiivisesti omilla tulosalueilla.	12

## Talousarvion toteuma

ALUEHALLINTO	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	1 702 700	0	1 702 700	963 015	-739 685	-43,4
Maksutuotot	84 000	0	84 000	84 802	802	1,0
Tuet ja avustukset	8 093 551	7 432 412	15 525 963	16 880 594	1 354 631	8,7
Vuokratuotot	1 244 700	0	1 244 700	1 429 678	184 978	14,9
Muut toiminnan tuotot	76 600	0	76 600	335 799	259 199	338,4
Sisäiset tuotot	128 596 401	13 532 756	142 129 157	134 654 267	-7 474 890	-5,3
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>139 797 952</b>	<b>20 965 168</b>	<b>160 763 120</b>	<b>154 348 156</b>	<b>-6 414 964</b>	<b>-4,0</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-25 164 044</b>	<b>-4 609 859</b>	<b>-29 773 903</b>	<b>-28 356 011</b>	<b>1 417 892</b>	<b>-4,8</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-891 500</b>	<b>0</b>	<b>-891 500</b>	<b>-86 493</b>	<b>805 007</b>	<b>-90,3</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-30 979 162</b>	<b>-10 712 045</b>	<b>-41 691 207</b>	<b>-39 607 205</b>	<b>2 084 002</b>	<b>-5,0</b>
Asiakaspalvelut	-6 000	5 980	-20	-464 905	-464 885	
Sosiaali- ja terveystuotot	-4 621 000	-344 604	-4 965 604	-4 964 548	1 056	0,0
Asiantuntijapalvelut	-1 680 000	-674 025	-2 354 025	-2 132 123	221 902	-9,4
Toimistopalvelut	-1 934 300	-252 895	-2 187 195	-1 749 545	437 650	-20,0
ICT-palvelut	-10 749 980	-7 212 594	-17 962 574	-18 972 124	-1 009 550	5,6
Rahoitus- ja pankkipalvelut	-6 000	6 000		-198 919		
Työvoiman vuokraus		-24 975	-24 975	-10 777	14 199	-56,9
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-160 300	96 810	-63 490	-83 635	-20 145	31,7
Posti- ja kuriiripalvelut	-284 900	-151 642	-436 542	-307 170	129 372	-29,6
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-1 679 210	-304 479	-1 983 689	-1 138 614	845 075	-42,6
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-794 300	-132 687	-926 987	-746 469	180 518	-19,5
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-585 600	-550 087	-1 135 687	-1 042 291	93 396	-8,2
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-806 040	-706 766	-1 512 806	-1 487 044	25 762	-1,7
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-566 914	149 200	-417 714	-364 839	52 875	-12,7
Vakuutukset	-1 612 130	63 480	-1 548 650	-1 247 698	300 952	-19,4
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-72 500	-62 407	-134 907	-138 915	-4 008	3,0
Muut palvelut	-5 419 988	-616 354	-6 036 342	-4 557 590	1 478 752	-24,5
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-5 625 310</b>	<b>-869 583</b>	<b>-6 494 893</b>	<b>-6 750 375</b>	<b>-255 482</b>	<b>3,9</b>
Hoitotarvikkeet	-17 000	-187 044	-204 044	-119 178	84 866	-41,6
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet		0		-9 473		
Apteekkitarvikkeet	-1 250	-183	-1 433	-109 974	-108 541	7574,4
Huoltotarvikkeet	-4 790 560	11 907	-4 778 653	-5 265 052	-486 399	10,2
Muut tarvikkeet	-816 500	-694 263	-1 510 763	-1 246 700	264 063	-17,5
<b>Avustukset</b>	<b>-354 000</b>	<b>0</b>	<b>-354 000</b>	<b>-431 390</b>	<b>-77 390</b>	<b>21,9</b>
<b>Vuokrat</b>	<b>-45 792 650</b>	<b>-1 149 308</b>	<b>-46 941 958</b>	<b>-47 025 541</b>	<b>-83 583</b>	<b>0,2</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-2 015 950</b>	<b>-531 388</b>	<b>-2 547 338</b>	<b>-3 933 549</b>	<b>-1 386 211</b>	<b>54,4</b>
Sisäiset vuokrat	-2 355 000	178 300	-2 176 700	-2 602 980	-426 280	19,6
Sisäiset lääket. palvelut		0				
Muut sisäiset palvelut	-12 841 138	-3 271 282	-16 112 420	-13 878 185	2 234 235	-13,9
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-126 018 754</b>	<b>-20 965 165</b>	<b>-146 983 919</b>	<b>-142 671 728</b>	<b>4 312 191</b>	<b>-2,9</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>13 779 198</b>	<b>3</b>	<b>13 779 201</b>	<b>11 676 427</b>	<b>-2 102 774</b>	<b>-15,3</b>
VALTION RAHOITUS	741 189 440	25 302 913	766 492 353	762 973 169	-3 519 184	-0,5
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 590 000	0	-1 590 000	177 641	1 767 641	-111,2
<b>VUOSIKATE</b>	<b>753 378 638</b>	<b>25 302 916</b>	<b>778 681 554</b>	<b>774 827 237</b>	<b>-3 854 317</b>	<b>-0,5</b>
POISTOT	-12 189 198	0	-12 189 198	-11 854 068	335 130	-2,7
<b>TULOS</b>	<b>741 189 440</b>	<b>25 302 916</b>	<b>766 492 356</b>	<b>762 973 169</b>	<b>-3 519 187</b>	<b>-0,5</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>13 779 198</b>		<b>13 779 201</b>	<b>11 676 427</b>	<b>-2 102 774</b>	<b>-15,3</b>

#### 4.1.8 Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM) antoi 12.5.2023 päätöksen 1,1 miljoonan euron rahoituksesta Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskukselle vuodelle 2023. ÖVPH:n rahoitusosuudella katetaan mm. keskuksen koulutustehtävää sekä kehittämis- ja tutkimushankkeita. Vuoden 2023 menot olivat 1,54 miljoonaa euroa. Ulkopuolista hankerahoitusta saatiin noin 60 000 euroa, ja keskuksen erikoissuunnittelija osallistui ÖVPH:n RRP-hankkeeseen 20 % työpanoksella. Henkilöstömäärä oli noin 12,6 henkilötyövuotta (htv), johon kuului 7 vakituista työntekijää. Koulutautuminen oli runsasta: 6,5 pv/htv. Työntekijöitä osallistui puhujina ja kuulijoina kotimaisiin ja kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin ja tapahtumiin.

Alkuvuoden sidosryhmäviestintä painottui asiakas- ja potilasturvallisuuden tavoitteiden esillä pitämiseen ennen eduskuntavaaleja, asiakas- ja potilasturvallisuuden vaikutuksiin kustannussäästöihin sekä keskuksen tavoitteisiin hallitusohjelmakaudelle. Sidoryhmätapaamisia jatkettiin vuoden aikana järjestöjen, STM:n hallinnonalan, Hyvil Oy:n, lapsiasia-, vanhusasia- ja yhdenvertaisuusvaltuutetun sekä tietosuojavaltuutetun edustajien kanssa. Syksyllä pidettiin kutsutilaisuuksia teemoittain.

Vuoden aikana osallistuttiin useisiin kansallisiin työryhmiin ja verkostoihin. Uutena kehittämiskohteena käynnistettiin haittavaikutuksia, -tapahtumia ja vaaratilanteita koskevien velvoittavien ilmoitusmenettelyjen uudistamiseen tähtäävän hankkeen valmistelu STM:n kanssa.

Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUSin johtoa ja asiakas- ja potilasturvallisuuden avainhenkilöitä tavattiin keväällä 2023. Niiden toiveiden mukaan perustettiin kaksi yhteistyöryhmää. Omavalvonnan menettelyjen ryhmä kokoontui käsittelemään mm. omavalvonta-ohjelmien ja -suunnitelmien sisältöjä, valvonnan resursseja ja valvontalain toimeenpanoa. Asiakas- ja potilasturvallisuusmittareiden konsensusryhmä laati ehdotuksen valtakunnallisesti yhteisistä määrällisistä seurantamittareista ja niiden laskentaperiaatteista.

Syyskaudella pidettiin yhteistyöalueittain hyvinvointialueiden sosiaalialan asiantuntijoille asiakasturvallisuuden työpajat, joissa käsiteltiin asiakasturvallisuuden tilannetta ja suunniteltiin jatkotoimenpiteitä kehittämisen ja suunnittelun koordinoimiseksi. Länsi-Suomen yhteistyöalueen osaamiskeskuksen valmistelu käynnistyi.

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian edistäminen oli keskeinen tehtävä. Helmikuussa julkaistiin strategian vuosiraportti 2022. Seuranta- ja arviointisuunnitelma sekä konkreettinen toimenpideohjelma julkaistiin maaliskuussa. Lisäksi laadittiin hyvinvointialueita varten itsearviointityökalu, joka valmistui syyskuussa. Kaikki hyvinvointialueet ja ainakin kolme yksityistä palveluntuottajaa ovat ottaneet työkalun käyttöön. Strategiaryhmät tekivät erilliselvikkeitä, valmistelivat strategian toimeenpanoa tukevia työkaluja ja arvioivat strategian etenemistä. Työkaluja ja kuvauksia valmistui 15. Sosiaalialan asiantuntijatyöryhmä seurasi mm. strategian toimeenpanoa ja kommentoi valmisteilla olevia työkaluja sosiaalihuollon kannalta. Lisäksi työryhmä tuki sosiaalihuollon asiakasturvallisuustyöpajojen toteutusta. Järjestöjen asiantuntijatyöryhmä kommentoi valmisteilla olevia asiakkaille ja potilaille turvallisuuden edistämiseksi tarkoitettuja työkaluja.

Asiantuntijaneuvosto kokoontui seuraamaan kehittämis- ja tutkimuslinjojen edistymistä sekä kommentoimaan materiaalia ennen julkaisemista. Tasomittauslinja päivitti alkuvuonna VN-TEAS hankkeen tarkistuslista- ja kuuman linjan (never event) mittarit julkaistavaksi verkkosivuilla. Määrällisten vertailumittareiden kehitystyö siirtyi mittareiden konsensusryhmälle. Koulutusorganisaatioryhmä laati työkalun opetussuunnitelmien asiakas- ja potilasturvallisuutta käsittelevien koulutussisältöjen arviointiin. Tunnistamisen, tasomittauksen, hoitoon liittyvien infektioiden sekä kotiin annettavien palveluiden linjat saivat työnsä päätökseen ja sairaalakuolemien linja lopetettiin. Osaamisen kehittämislinja muutettiin koulutuksen ja osaamisen kehittämislinjaksi sekä perustettiin uutena lasten ja nuorten asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämislinja. Lääkitysturvallisuuden kehittämislinja jatkoi lääkitysturvallisuuden asiantuntijakuvauksen laatimista.

Keskuksen tärkein koulutus- ja verkostoitumistapahtuma Viides kansallinen seminaari pidettiin Vaasassa 7.-8.9.2023. No Harm -webinaareja järjestettiin 14 kertaa. Maailman potilasturvallisuuspäivän kansallinen päätapahtuma pidettiin 15.7. osana Turun yliopiston 80-vuotisjuhlavuoden tapahtumia.

Kaikille avoin asiakas- ja potilasturvallisuusverkosto kokoontui käsittelemään johtamisen, omavalvonnan ja raportoinnin teemoja sekä ilmoitusten käsittelyä. No Harm Experts -verkosto kokoontui keskustelemaan strategian tavoitteiden jalkautukseen liittyvistä teemoista sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden tutkimustuloksista. Sosiaalihuollon näkökulmaa pidettiin esillä aiempaa laajemmin.

Turun yliopiston Vaasaan hajautetuille lääketieteen C7-kurssille pidettiin pienryhmäkoulutukset ja C12-kurssille

simulaatiokoulutukset potilasturvallisuudesta. Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan vapaavalinnaista ja avoimen yliopiston potilasturvallisuuden opetusta jatkettiin ja pidettiin kesäkoulu. Kaikkien lääketieteellisten tiedekuntien erikoistuville lääkäreille pidettiin MediMerc-johtamiskoulutuksen lähiopetuskurssi. Sote-akatemian turvallisuusjohtamisen perusteiden kurssi jatkui.

Vaasa 2017 -aineiston analysointia ja julkaisujen laatimista jatkettiin. Päivystyksen henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus –aineistosta tulosten kirjoittaminen käynnistyi. Lisäksi käynnistyi väitöstutkimus painehaavoista.

Virtual Platform for Medical Device Training -hanke päättyi syyskuussa. Hankkeen tuloksia esitettiin kotimaassa ja kansainvälisissä tapahtumissa ja kongresseissa. Hankkeesta julkaistiin loppuraportin lisäksi kokousabstrakteja ja tutkimusraportteja sekä blogeja ja lehtiartikkeleja. Hankkeen tuloksena jäi keskuksen verkkosivulle interaktiivinen oppimisympäristö, jota laiteturvallisuuden lisäksi täydennetään muulla turvallisuuden oppimismateriaalilla.

Pohjoismaiden potilasturvallisuusviranomaisten välinen yhteistyö vahvistui. Syyskuussa Pohjoismaiden ministerineuvoston sosiaali- ja terveysalan virkamieskomitea myönsi rahoituksen hankkeelle Joint Nordic framework for knowledge and skills in patient safety.

Keskuksen ja STM:n yhteisessä International Forum on Quality and Safety in Health Care konferenssissa Kööpenhaminassa käsitteli palvelujärjestelmän transformaatiota ja asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiaa. Keskuksen edustaja osallistui Virossa Pärnun yliopiston järjestämään verkostotilaisuuteen Institute for healthcare improvement Euroopan allianssin kanssa. Keskuksen johtaja osallistui STM:n edustajan kanssa konferenssiin “Engaging Patients for Patient Safety” Genevessä. Ruotsin Jönköpingin Academyn kanssa tehtiin asiantuntijayhteistyötä.

Keskuksen viestintäkanavia olivat verkkosivut, sähköinen uutiskirje, päättäjäkirje, some-kanavat sekä NO HARM –lehti. Keskus antoi lausuntoja ja laati lehdistötiedotteita toiminnastaan. Keskuksen työntekijöiden tieteellisiä alkuperäisjulkaisuja, ammattilehtien pääkirjoituksia, mielipidekirjoituksia tai muita kirjoituksia julkaistiin parisenkymmentä. Muiden tekemiä keskuksen toiminnasta kertovia artikkeleja julkaistiin ainakin 20 kertaa vuoden aikana.

## Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia on toimeenpantu 2026 mennessä toimenpideohjelman tavoitteiden mukaisesti</b>				Valmis
Tavoitteen sanallinen arvio				
Tavoite on toteutunut				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Asiakas- ja potilasosallisuutta raportoivien hyvinvointialueiden määrä	0	10	15	Käynnissä
Lukumäärä strategian kärkimittareista (max 10), jotka käytössä Suomessa	0	5	5	Valmis
Osuus strategian tavoitteista (max 13), joiden seuranta ja arviointi on katettu 80 prosenttisesti keskuksen kokoamassa vuosiraportissa	0	10	13	Valmis
Palvelunjärjestäjien määrä, jotka raportoivat julkisesti strategian etenemisestä (21 hyvinvointialuetta + Helsinki +HUS)	0	10	21	Valmis
Toimenpide				Tila
Asiakas- ja potilasturvallisuuden itsearviointi				Luotu

Tavoite				Toteuma
<b>Asiakas- ja potilasturvallisuuden mittarit valmistuvat hyvinvointialueiden käyttöön tiedolla johtamisen tueksi.</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Mittarin toteutumista arvioidaan 2024				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Hyvinvointialueet (21 + Helsinki + HUS), joilla Hotline-indikaattorit käytössä	0	20	0	Arvioimatta
Hyvinvointialueet (21 + Helsinki +HUS), joilla prosessien ja rakenteiden tarkistuslista käytössä	0	16	0	Arvioimatta
Hyvinvointialueet (21+Helsinki+HUS), joilla määrälliset asiakas- ja potilasturvallisuusmittarit (VN TEAS) ovat käytössä säännöllisesti johtamisen tukena	0	10	0	Arvioimatta
Toimenpide				Tila
Asiakas- ja potilasturvallisuuden mittarit				Luotu

Tavoite				Toteuma
<b>Asiakas- ja potilasturvallisuus perustuu tutkittuun tietoon, ammattihenkilöiden osaamiseen ja parhaisiin käytäntöihin.</b>				Valmis
Målets realisation / Tavoitteen sanallinen arvio				
Toteutunut ja tavoite ylittynyt.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Keskuksen järjestämiin koulutuksiin ja verkostotapahtumiin osallistumisten määrä	0	3 000	3 322	Valmis
Keskuksen viestintätuotteiden (uutiskirje, NH-lehti, twitter, LinkedIn) seuraajat	0	5 000	5 565	Valmis
Tutkimustulosten ja -raporttien julkaisu ammattilehdissä	8	12	13	Valmis
Toimenpide				Tila
Tutkimustulosten ja raporttien julkaisu				Luotu

## Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Talous	<p>Rahoittajan (STM, VM, hallitus ja eduskunta) vakuuttaminen toiminnan arvolla ja vaikuttavuudella. Hyvinvointialueille lisäarvon tuottaminen koordinoimalla, julkaisemalla tietoa ja suosituksia, kouluttamalla. Omassa toiminnassa keskittyminen olennaiseen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jatkuva monipuolinen viestintä Keskuksen tunnettavuuden lisäämiseksi.</p> <p>Viestintä ja muutoksen tarpeellisuuden perustelu tutkimustiedolla ja hyvien kansainvälisten esimerkkien avulla</p> <p>Tiivis yhteistyö STM:n virkamiesohjauksen kanssa</p>	12
Kuormittuminen	<p>Asiantuntijoiden työssä jaksamisen tukeminen koulutusmahdollisuuksin ja säännöllisin työkeskusteluihin, työajan seuranta, keskuksen tehtävien priorisointi, keskittyminen vaikuttavaan toimintaan. Selkeät tehtävien vastuut ja omat tavoitteet. Tiimityö.</p>	6



## Talousarvion toteuma

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSKESKUS	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	1 100 000		1 100 000,00	1 185 004	85 004	7,7
Vuokratuotot						
Muut toiminnan tuotot						
Sisäiset tuotot	389 129	23 324	412 453,00	355 146	-57 307	-13,9
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>1 489 129</b>	<b>23 324</b>	<b>1 512 453</b>	<b>1 540 151</b>	<b>27 698</b>	<b>1,8</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-1 252 629</b>	<b>-16 124</b>	<b>-1 268 753,00</b>	<b>-1 252 619</b>	<b>16 134</b>	<b>-1,3</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>	<b>-13 000</b>		<b>-13 000,00</b>	<b>-13 000</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-163 500</b>	<b>0</b>	<b>-163 500</b>	<b>-208 747</b>	<b>-45 247</b>	<b>27,7</b>
Asiakaspalvelut						
Sosiaali- ja terveystuotot						
Asiantuntijapalvelut	-57 000		-57 000,00	-70 878	-13 878	24,3
Toimistopalvelut				-61	-61	
ICT-palvelut	-52 000		-52 000,00	-47 314	4 686	-9,0
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus						
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-2 000		-2 000,00		2 000	-100,0
Posti- ja kuriiripalvelut						
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut				-2 999	-2 999	
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv					0	
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv				-488		
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-17 500		-17 500,00	-15 329	2 171	-12,4
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-22 000		-22 000,00	-19 557	2 443	-11,1
Vakuutukset						
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-3 000		-3 000,00	-11 249	-8 249	275,0
Muut palvelut	-10 000		-10 000,00	-40 873	-30 873	308,7
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-6 000</b>	<b>0</b>	<b>-6 000</b>	<b>-6 739</b>	<b>-739</b>	<b>12,3</b>
Hoitotarvikkeet				-315	-315	
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet						
Apteekkitarvikkeet						
Huoltotarvikkeet				-51	-51	
Muut tarvikkeet	-6 000		-6 000,00	-6 373	-373	6,2
<b>Avustukset</b>						
<b>Vuokrat</b>	<b>-14 000</b>		<b>-14 000,00</b>	<b>-18 881</b>	<b>-4 881</b>	<b>34,9</b>
<b>Muut kulut</b>						
Sisäiset vuokrat	-40 000	-7 200	-47 200,00	-37 365	9 835	-20,8
Sisäiset lääket. palvelut						
Muut sisäiset palvelut				-2 800		
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-1 489 129</b>	<b>-23 324</b>	<b>-1 512 453</b>	<b>-1 540 151</b>	<b>-27 698</b>	<b>1,8</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT						
<b>VUOSIKATE</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		
POISTOT						
<b>TULOS</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>

#### 4.1.9 Pelastuslaitos

Pohjanmaan pelastuslaitos huolehtii alueen onnettomuuksien ehkäisystä ja pelastustoiminnasta tavoitteena hyvä turvallisuuskulttuuri, vähemmän onnettomuuksia, ja pienemmät vahingot, nopea ja tehokas apu onnettomuuksissa ja poikkeusoloissa sekä aktiivinen yhteistoiminta. Pelastuslaitoksen vision mukaan Pohjanmaalla on hyvä turvallisuuskulttuuri, jossa jokainen ottaa vastuuta toimintaympäristön turvallisuudesta ja ehkäisee jo ennakoita onnettomuuksia yhteiskunnan tukiverkoston avulla.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa,
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä,
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä, ja
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

- 1) tuottaa ensihoitopalveluun kuuluvia palveluita siten kuin hyvinvointialue siitä päättää,
- 2) osallistuu 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon, ja
- 3) huolehtii muistakin muussa laissa hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen integroiminen hyvinvointialueeseen on jatkunut. Pelastuslaitoksen organisaation muutos on aiheuttanut haasteita ja tämä tulee jatkumaan ensi vuoden aikana. Pelastuslaitoksen palvelutasopäätös hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa. Pelastustoimen sisällä uusien ja vanhojen alueiden toimintatapojen yhdistäminen on jatkunut. Hälytysohje päivitetään ja yhtenäistetään jatkuvasti. Kaskisten alueen tilanteeseen liittyen on laadittu toimintasuunnitelma toimintavalmiuden ja suorituskyvyn parantamiseksi. Väestön varoitusjärjestelmä kattaa suurelta osin alueen tavoitteen mukaisesti, mutta korjauksia ja asennuksia on tekeillä. Uusien sireenien hankinta otetaan huomioon seuraavalla palvelutasokaudella. Ennakoivan työn organisoinnin puutteet näkyvät tarkastustuloksissa. Pohjanmaan turvallisuusfoorumi on ollut aktiivinen. Muun muassa foorumin kokoonpanoa päivitettiin, ja sihteeristön tehtäväksi tuli muodostaa yhteistyöryhmä kunnille varautumiskysymyksissä. Sihteeristö on kokoontunut säännöllisesti.

Vaasan asemahankkeet ovat käynnissä sekä pääasemaa että sivuasemaa koskien. Uuden pääaseman sijaintia selvitetään edelleen. Väliaikaisten tilojen selvitys on käynnissä, ja luonnoksia on olemassa. Investoinnit on toteutettu suunnitellusti. Raskaan kaluston toimitukset ovat siirtyneet vuoteen 2024.

Pohjanmaan pelastustoimen organisaatiossa käynnistettiin vuoden lopussa pelastusviranomaistoiminnan uudelleen organisointi, mikä käsittää rakenteellisten muutosten lisäksi myös virkatehtävien muutoksia sekä resurssien uudelleen mitoittamista ja kohdentamista. Projektin tunnetaan nimellä Pelastuslaitos 2.0. Uuden organisaatorakenteen odotetaan yksinkertaistavan tehtäväjakoja, parantaa johtamista ja tehostaa pelastuslaitoksen toimintaa.

## Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite				Toteuma
<b>Luotettavin viranomainen</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Asiakaspalautekysymykset on laadittu. Otetaan käyttöön vuoden 2024 alussa.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Asiakaspalautteet.	0	100	80	Arvioimatta
Toimenpide				Tila
Osaamisen ylläpitäminen.				Käynnissä

Tavoite				Toteuma
<b>Hyvinvoiva henkilökunta</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Ajatuksena on, että arviointi perustuu Hyvinvointialueen työhyvinvointikyselyyn henkilökunnalle. Ei vielä toteutettu.				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Työhyvinvointikysely	0	100	0,3	
Toimenpide				Tila
Eri-ikäisten työntekijöiden tukeminen				Käynnissä
Koko henkilöstön huomioiminen muutoksessa				Käynnissä
Valmentavan esimiestyön vahvistaminen				Käynnissä
Yhteisen toimintamallin luominen				Käynnissä
Yhteisten toimintatapojen luominen				Käynnissä

Tavoite				Toteuma
<b>Taloudellinen toiminta</b>				Käynnissä
Tavoitteen sanallinen arvio				
Seuranta toteutuu jatkuvasti				
Mittari	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Resurssien käyttö.	0	100	80	Käynnissä
Toimenpide				Tila
Talouden seuranta.				Käynnissä

## Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Rahoitus ei riittävällä tasolla, mm. palkan- ja vuokrankorotukset, inflaation vaikutukset.		16
Ihmisten luottamuksen heikkeneminen.		4
Toimintakulttuurien yhtenäistämisen haasteita.		12
Työntekijöiden pysyvyys.		12

## Talousarvion toteuma

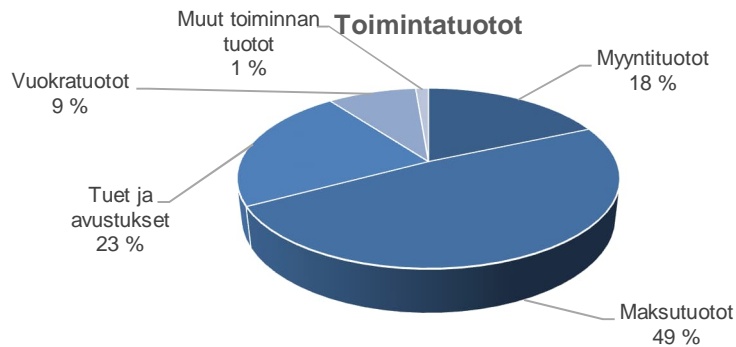
PELASTUSLAITOS	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Myyntituotot	2 000	0	2 000		-2 000	-100,0
Maksutuotot	26 000	0	26 000		-26 000	-100,0
Tuet ja avustukset		0				
Vuokratuotot		0				
Muut toiminnan tuotot	181 000	0	181 000	227 771	46 771	25,8
Sisäiset tuotot		262 399	262 399	999 503	737 104	280,9
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>209 000</b>	<b>262 399</b>	<b>471 399</b>	<b>1 227 273</b>	<b>755 874</b>	<b>160,3</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-11 606 545</b>	<b>-1 502 526</b>	<b>-13 109 071</b>	<b>-10 804 788</b>	<b>2 304 283</b>	<b>-17,6</b>
<b>Sisäiset resurssipalvelut</b>						
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-2 505 320</b>	<b>25 183</b>	<b>-2 480 137</b>	<b>-2 273 112</b>	<b>207 025</b>	<b>-8,3</b>
Asiakaspalvelut				-83	-83	
Sosiaali- ja terveystuotot	-130 180	130 180				
Asiantuntijapalvelut	-12 320	-20 609	-32 929	-91 703	-58 774	178,5
Toimistopalvelut	-3 000	3 000		-81	-81	
ICT-palvelut	-671 960	1 123	-670 837	-535 757	135 080	-20,1
Rahoitus- ja pankkipalvelut						
Työvoiman vuokraus	-631 240		-631 240	-446 606	184 634	-29,2
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-11 310	2 900	-8 410	-4 322	4 088	-48,6
Posti- ja kuriiripalvelut	-13 740	13 740		-24	-24	
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-113 240	-48 092	-161 332	-182 908	-21 576	13,4
Raken. ja alueiden kunnossapitopalv	-37 350	28 890	-8 460	-10 850	-2 390	28,3
Kaluston ja laitt. kunnossapit.palv	-292 740	-180 759	-473 499	-459 343	14 156	-3,0
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-36 740	1 186	-35 554	-53 184	-17 630	49,6
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-98 570	0	-98 570	-110 033	-11 463	11,6
Vakuutukset	-147 290	-53 139	-200 429	-186 864	13 565	-6,8
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-19 970	7 002	-12 968	-16 106	-3 138	24,2
Muut palvelut	-285 670	139 761	-145 909	-175 248	-29 339	20,1
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-1 030 020</b>	<b>-30 454</b>	<b>-1 060 474</b>	<b>-950 894</b>	<b>109 580</b>	<b>-10,3</b>
Hoitotarvikkeet				-703	-703	
Lääkennällisen kunt. Tarvikkeet						
Apteekkitarvikkeet	-70		-70	-103	-33	47,8
Huoltotarvikkeet	-276 550	-58 460	-335 010	-387 171	-52 161	15,6
Muut tarvikkeet	-753 400	28 006	-725 394	-562 917	162 477	-22,4
<b>Avustukset</b>	<b>-252 750</b>	<b>-1 000</b>	<b>-253 750</b>	<b>-135 870</b>	<b>117 880</b>	<b>-46,5</b>
<b>Vuokrat</b>	<b>-170 030</b>	<b>25 661</b>	<b>-144 369</b>	<b>-85 668</b>	<b>58 701</b>	<b>-40,7</b>
<b>Muut kulut</b>	<b>-3 440</b>	<b>-3 876</b>	<b>-7 316</b>	<b>-3 890</b>	<b>3 426</b>	<b>-46,8</b>
Sisäiset vuokrat	-1 500 000		-1 500 000	-1 486 973	13 027	-0,9
Sisäiset lääket. palvelut						
Muut sisäiset palvelut	-1 071 812	-340 985	-1 412 797	-1 294 741	118 056	-8,4
<b>KUSTANNUKSET</b>	<b>-18 139 917</b>	<b>-1 827 997</b>	<b>-19 967 914</b>	<b>-17 035 938</b>	<b>2 931 976</b>	<b>-14,7</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-17 930 917</b>	<b>-1 565 598</b>	<b>-19 496 515</b>	<b>-15 808 664</b>	<b>3 687 851</b>	<b>-18,9</b>
VALTION RAHOITUS						
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				-1 829	-1 829	
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-17 930 917</b>	<b>-1 565 598</b>	<b>-19 496 515</b>	<b>-15 810 493</b>	<b>3 686 022</b>	<b>-18,9</b>
POISTOT	-817 100	0	-817 100	-552 195	264 905	-32,4
<b>TULOS</b>	<b>-18 748 017</b>	<b>-1 565 598</b>	<b>-20 313 615</b>	<b>-16 362 689</b>	<b>3 950 926</b>	<b>-19,4</b>
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-17 930 917</b>		<b>-19 496 515</b>	<b>-15 808 664</b>	<b>3 687 851</b>	<b>-18,9</b>

## Suoritteet

PELASTUSLAITOS	Tavoite 2023	Toteuma 1 - 12 2023
Pelastustoimen tehtävät lkm		2 929
Kiirreelliset tehtävät (ei EVY) lkm		1 837
1. Yksikön toimintavalmiusajan tavoite täyttyi, %		88
Pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tavoite täyttyi, %		92
Ensivastetoiminta		393
Yritys- ja laitospöytäkirjojen yleisten palotarkastusten toteutuminen, %		48
Asuinrakennusten yleisten palotarkastusten toteutuminen, %		41
Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointi palautus, %		64
Turvallisuusviestinnän tavoitetut (osallistujat, lkm)		47 198

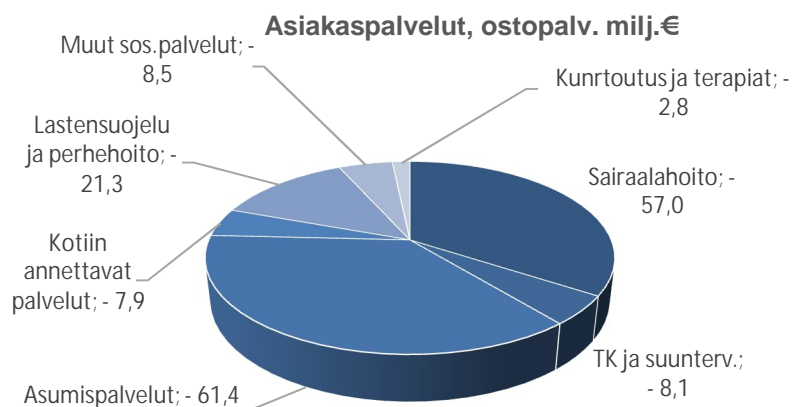
## 4.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Hyvinvointialueen vuoden 2023 tuotot ovat 103,1 miljoonaa euroa, mikä on 4,3 miljoonaa euroa eli 4,3 % budjetoitua enemmän. Myyntituotot ovat 19 miljoonaa euroa, maksutuotot 50,2 miljoonaa euroa, tuet ja avustukset 23,3 miljoonaa euroa, vuokratuotot 9,2 miljoonaa euroa ja muut tuotot 1,3 miljoonaa euroa. Valtionavulla rahoitettavien hankkeiden kautta saatavat tuet ja avustukset eivät vaikuta tulokseen, koska vastaavat kustannukset sisältyvät toimintakustannuksiin. Hankkeet ovat usein monivuotisia, ja tukia voidaan käyttää myöhemmin hankeaikana, ellei niitä ole käytetty talousarviovuonna. Tuottobudjetin toteutuminen on hyvä tulos siihen nähden, että kyseessä on uuden organisaation ensimmäinen vuosi.



Vuoden 2023 toimintakustannukset ovat 888,8 miljoonaa euroa, mikä on 2,3 % eli 21,3 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Henkilöstökulut ovat 429 miljoonaa euroa, mikä on 27,8 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Suurin syy siihen, että niin suuri osa henkilöstöbudjetista on jäänyt käyttämättä, on se, että lähinnä rekrytointivaikeuksien vuoksi on suoritettu lähes 300 henkilötyövuotta vähemmän kuin oli budjetoitu. Henkilöstökorvauksina, kuten sairausvakuutuskorvauksina, saatiin lisäksi 2,4 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän. Lisäksi palkankorotukset eivät lopulta toteutuneet yhtä suurina kuin oli arvioitu.

Oman toiminnan henkilöstöpulan seurauksena on hyödynnetty ostopalveluja suuremmissa määrin kuin tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa oli tavoitteena. Ostopalvelut ovat yhteensä 324,8 miljoonaa euroa, mikä on 2,1 % eli 6,6 miljoonaa euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Asiakaspalvelut muodostavat ostopalveluista lähes puolet eli 166,9 miljoonaa euroa. Niiden talousarvio ylittyi 5,7 miljoonalla eurolla eli 3,6 %:lla.



Vuokratyövoiman kustannukset olivat 17,3 miljoonaa euroa, josta lääkäripalvelut muodostavat 15 miljoonaa euroa, mikä on 0,8 miljoonaa enemmän kuin oli budjetoitu. Pelastuslaitoksen osalta vapaapalokuntien työpanokset merkitsevät vuokratyövoimaa ja ovat 0,4 miljoonaa euroa, kun taas muuta henkilöstöä on vuokrattu 1,9 miljoonalla eurolla. Matka- ja kuljetuspalvelujen kustannukset olivat 13 miljoonaa euroa ja ylittivät budjetoidun määrän 1,6 miljoonalla eurolla. Tähän kuuluvat sekä potilas-, asiakas-, tavara-, että henkilöstökuljetukset. Ruokapalvelukustannukset olivat yhteensä 18,5 miljoonaa euroa, mikä ylittää budjetoidun määrän 1,7 miljoonalla eurolla eli 10,2 %:lla. Siivouspalvelut olivat 18,2 miljoonaa euroa ja ylittivät budjetoidun määrän 0,3 miljoonalla eurolla eli 1,8 %:lla. IT-palvelut onnistuttiin pitämään budjetoiduissa kehyksissä. ICT-palvelut puhelinliikenne mukaan lukien olivat 40,7 miljoonaa euroa, mikä oli 1,5 miljoonaa euroa budjetoitua

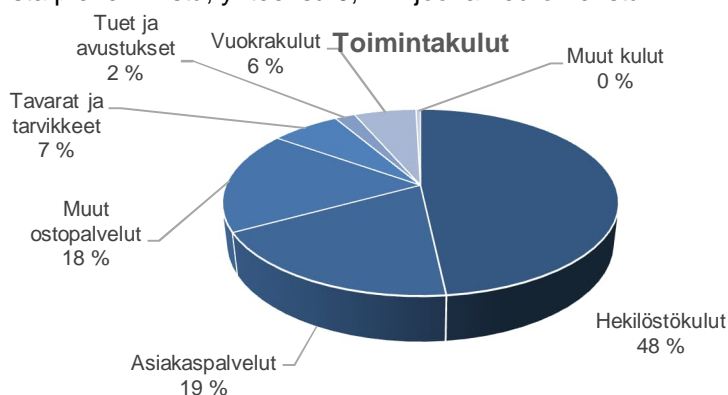
vähemmän. Koulutuskustannukset matkoineen ja majoituksineen olivat 1,6 miljoonaa euroa, mikä on 0,5 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Henkilöstön sosiaalinen toiminta ja virkistys olivat 1,4 miljoonaa euroa, mikä oli 1,3 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Niistä käytettiin 1,27 miljoonaa euroa E-passiin ja loput 0,1 miljoonaa euroa käytettiin TYKY-toimintaan erilaisten aktiviteettien ja niihin liittyneen ruokailun maksuina.

Aineiden ja tarvikkeiden kokonaiskustannukset olivat 59,7 miljoonaa euroa, mikä oli 1,1, miljoonaa euroa eli 1,8 % vähemmän kuin oli budjetoitu. Suurimman kustannuksen muodostavat hoitotarvikkeet, jotka olivat 22,9 miljoonaa euroa, säästöä budjetoituun määrään nähden syntyi 0,6 miljoonaa euroa eli 2,5 %. Apteekkitarvikkeet olivat 17,1 miljoonaa euroa ja niissä syntyi talousarvioon nähden 1,5 miljoonan euron eli 8,1 %:n säästö. Sähkön käytöstä aiheutui 2,1 miljoonan euron kustannukset, mikä ylitti budjetoidun määrän 0,4 miljoonalla eurolla. Kuntoutustarvikkeet, joista suurin osa on kertakäyttöisiä, olivat 4,5 miljoonaa euroa ja ylittivät budjetoidun määrän 0,6 miljoonalla eurolla eli 16,4 %:lla. Muut tarvikkeet sisältävät pieniä alituksia ja ylityksiä. Vuoden 2023 lopussa vallinneella ostostopilla oli positiivinen vaikutus ja talousarviota käytettiin maltillisesti, kun voitiin hankkia vain ehdottoman tarpeellisia tarvikkeita.

Tuet ja avustukset voidaan jakaa kahteen osaan, joista toinen koskee tukia kotitalouksille ja toinen tukia yhteisöille. Molemmat pysyivät budjetoidulla tasolla ja kokonaissumma oli 17,6 miljoonaa euroa, alitusta oli 0,3 miljoonaa euroa.

Vuokrakustannukset jaetaan tilavuokriin ja koneiden ja laitteiden vuokriin. Tilavuokrat olivat 46,6 miljoonaa euroa, mikä merkitsee sitä, että talousarvio toteutui 100,1-prosenttisesti. Koneiden ja laitteiden vuokrat olivat 7,2 miljoonaa euroa, joten budjetoidusta määrästä toteutui 98,9 %.

Muut kustannukset olivat 4,1 miljoonaa euroa, mikä merkitsi talousarvion ylittymistä 1,4 miljoonalla eurolla. Kustannukset muodostuvat 2 miljoonan euron kiinteistöverosta, yhteensä 0,7 miljoonan euron saatavien poistoista, haltuun otettujen varastojen 0,2 miljoonan euron varastoeroista, 0,4 miljoonan euron täsmäytyksestä, joka koskee vuoden 2022 palkanmaksuja ja tulorekisteri-ilmoituksia, jotka kulukirjattiin vuonna 2023, 0,3 miljoonan euron kustannuksista, jotka syntyivät Mico Botnian palkka- ja talouspalvelujen haltuun ottamisesta, 0,1 miljoonan euron loppuselvittelystä Kärkullan kanssa, 0,2 miljoonana euron luovutustappio UNA Oy:n osakkeista sekä muista pienemmistä, yhteensä 0,1 miljoonan euron eristä.



Vuoden 2023 toimintakate on -785,7 miljoonaa euroa, mikä on 25,6 miljoonaa euroa parempi tulos kuin oli budjetoitu.

Valtion rahoitus oli 3,5 miljoonaa euroa budjetoitua pienempi. Viimeiset rahoituksen muutokset tapahtuivat talousarviomuutoksen hyväksymisen jälkeen. Valtion rahoitus oli yhteensä 762.973.168,98 euroa.

Rahoitustuotot oli budjetoitu vain 0,2 miljoonaa euroon, mutta ne olivat 2,8 miljoonaa euroa, toisaalta tavallisten pankkitilien ja talletusten hyvän 1,9 miljoonan euron korkotuoton ansiosta ja toisaalta hyvien 0,9 miljoonan euron osinkotulojen johdosta. Rahoituskulut olivat 2,7 miljoonaa euroa, mutta ne oli budjetoitu 1,8 miljoonaa euroon, minkä vuoksi nettorahoitustuotot olivat 0,1 miljoonaa euroa.

Poistot olivat 15,4 miljoonaa euroa ja talousarviosta toteutui 99,1 %.

Tilikauden alijäämä oli siten 38.020.528,09 euroa, mikä on 23,9 miljoonaa euroa parempi tulos kuin oli budjetoitu.



POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
<b>Myyntituotot</b>	<b>15 563 940</b>	<b>0</b>	<b>15 563 940</b>	<b>19 014 478,43</b>	<b>3 450 538,43</b>	<b>22,2</b>
Myyntituotot muilta hyvinvointialueilta	8 758 100	0	8 758 100	11 272 386,08	2 514 286,08	28,7
Myyntituotot muilta	3 079 000	0	3 079 000	5 521 867,33	2 442 867,33	79,3
Terveyspalvelut	554 000	0	554 000	609 211,18	55 211,18	10,0
Huoltopalvelut	243 380	0	243 380	44 284,41	-199 095,59	-81,8
Koulutuspalveluiden myynti	1 238 620	0	1 238 620	945 457,11	-293 162,89	-23,7
Muiden palveluiden myynti	1 455 640	0	1 455 640	491 304,26	-964 335,74	-66,2
Tarvikkeiden myynti	235 200	0	235 200	129 968,06	-105 231,94	-44,7
<b>Maksutuotot</b>	<b>49 686 022</b>	<b>0</b>	<b>49 686 022</b>	<b>50 246 012,75</b>	<b>559 990,75</b>	<b>1,1</b>
<b>Tuet ja avustukset</b>	<b>16 768 051</b>	<b>7 432 412</b>	<b>24 200 463</b>	<b>23 256 814,83</b>	<b>-943 648,17</b>	<b>-3,9</b>
<b>Vuokratuotot</b>	<b>8 697 990</b>	<b>0</b>	<b>8 697 990</b>	<b>9 221 250,43</b>	<b>523 260,43</b>	<b>6,0</b>
<b>Muut toiminnan tuotot</b>	<b>652 200</b>	<b>0</b>	<b>652 200</b>	<b>1 340 099,26</b>	<b>687 899,26</b>	<b>105,5</b>
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>91 368 203</b>	<b>7 432 412</b>	<b>98 800 615</b>	<b>103 078 655,70</b>	<b>4 278 040,70</b>	<b>4,3</b>
<b>Palkat ja palkkiot</b>	<b>-351 188 375</b>	<b>-20 555 603</b>	<b>-371 743 979</b>	<b>-351 966 431,14</b>	<b>19 777 547,86</b>	<b>-5,3</b>
Luottamushenkilöstö	-439 000	0	-439 000	-620 290,41	-181 290,41	41,3
Lääkärihenkilöstö	-45 975 276	-2 319 864	-48 295 140	-45 228 563,36	3 066 576,64	-6,3
Asiantuntijat	-18 940 005	-789 295	-19 729 300	-18 032 167,41	1 697 132,59	-8,6
Hoitohenkilöstö	-255 640 825	-10 048 998	-265 689 823	-204 635 489,54	61 054 333,46	-23,0
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	-14 562 560	-2 450 440	-17 013 000	-15 386 064,15	1 626 935,85	-9,6
Tukihenkilöstö	-13 762 275	-1 596 970	-15 359 245	-13 692 667,23	1 666 577,77	-10,9
Sosiaalityön henkilöstö	-821 146	-51 929	-873 075	-45 451 333,73	-44 578 258,73	5 105,9
Henkilökunnan palkkiot	-721 874	-3 298 107	-4 019 981	-5 089 382,99	-1 069 401,99	26,6
Ulkopuoliset palkat ja palkkiot	-325 414	0	-325 414	-3 948 015,68	-3 622 601,68	1 113,2
Muut palkkakulut				117 543,36	117 543,36	
<b>Henkilösivukulut</b>	<b>-84 495 544</b>	<b>-4 752 772</b>	<b>-89 248 316</b>	<b>-83 562 359,91</b>	<b>5 685 956,09</b>	<b>-6,4</b>
Eläkkeet	-71 296 408	-4 010 395	-75 306 803	-69 528 177,88	5 778 625,12	-7,7
Muut henkilösivukulut	-13 199 136	-742 377	-13 941 513	-14 034 182,03	-92 669,03	0,7
<b>Henkilöstökorvaukset</b>	<b>4 133 572</b>	<b>0</b>	<b>4 133 572</b>	<b>6 562 526,47</b>	<b>2 428 954,47</b>	<b>58,8</b>
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>-431 550 346</b>	<b>-25 308 375</b>	<b>-456 858 723</b>	<b>-428 966 264,58</b>	<b>-27 892 458,42</b>	<b>6,1</b>
<b>Palveluiden ostot</b>	<b>-278 732 486</b>	<b>-39 438 304</b>	<b>-318 170 790</b>	<b>-324 774 035,70</b>	<b>6 603 245,70</b>	<b>-2,1</b>
Asiakaspalvelut	-142 451 711	-18 715 210	-161 166 921	-166 893 240,42	5 726 319,42	-3,6
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-26 821 680	835 544	-25 986 136	-25 805 351,68	-180 784,32	0,7
Asiantuntijapalvelut	-2 577 520	-1 486 252	-4 063 772	-4 433 270,52	369 498,52	-9,1
Toimistopalvelut	-2 119 400	-196 532	-2 315 932	-1 875 139,46	-440 792,54	19,0
ICT-palvelut	-37 576 600	-4 597 997	-42 174 597	-40 671 612,50	-1 502 984,50	3,6
Rahoitus- ja pankkipalvelut				-198 918,56		
Työvoiman vuokraus	-6 336 743	-9 997 347	-16 334 090	-17 348 178,28	1 014 088,28	-6,2
Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-248 530	173 601	-74 929	-97 791,54	22 862,54	-30,5
Posti- ja kuriiripalvelut	-362 330	-74 212	-436 542	-314 642,48	-121 899,52	27,9
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-19 533 770	-771 856	-20 305 626	-20 787 559,98	481 933,98	-2,4
Rakennusten ja alueiden kunnossapitopalv	-922 150	-70 670	-992 820	-805 124,52	-187 695,48	18,9
Kaluston ja laitteiden kunnossapitopalv	-2 300 140	-557 737	-2 857 877	-3 038 660,78	180 783,78	-6,3
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-7 396 166	-4 075 952	-11 472 118	-13 050 439,42	1 578 321,42	-13,8
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-3 119 348	954 825	-2 164 523	-1 622 253,69	-542 269,31	25,1
Vakuutukset	-1 887 970	-329 636	-2 217 606	-1 750 758,14	-466 847,86	21,1
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-17 618 234	864 347	-16 753 887	-18 459 235,86	1 705 348,86	-10,2
Muut palvelut	-7 460 194	-1 393 220	-8 853 414	-7 621 857,87	-1 231 556,13	13,9
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>-58 670 770</b>	<b>-2 059 092</b>	<b>-60 729 862</b>	<b>-59 658 411,82</b>	<b>-1 071 450,18</b>	<b>1,8</b>
Toimistotarvikkeet	-649 967	-785 421	-1 435 388	-1 317 719,13	-117 668,87	8,2
Kirjallisuus	-422 100	-232 790	-654 890	-627 194,97	-27 695,03	4,2
Hoitotarvikkeet	-22 645 589	-859 363	-23 504 952	-22 926 417,34	-578 534,66	2,5
Lääkinnällisen kuntoutuksen tarvikkeet,	-4 357 100	471 159	-3 885 941	-4 521 518,41	635 577,41	-16,4
Apteekkitarvikkeet	-17 705 804	-901 773	-18 607 577	-17 092 675,10	-1 514 901,90	8,1
Elintarvikkeet ja ruokailutarvikkeet	-1 213 290	-103 757	-1 317 047	-1 521 698,26	204 651,26	-15,5
Vaatteisto	-1 597 440	67 474	-1 529 966	-1 299 769,55	-230 196,45	15,0
Puhdistusaineet- ja tarvikkeet	-824 760	-190 425	-1 015 185	-1 058 249,09	43 064,09	-4,2
Poltto- ja voiteluaineet	-960 840	-148 337	-1 109 177	-1 226 971,25	117 794,25	-10,6
Lämmitys	-1 282 220	-249 807	-1 532 027	-1 478 041,05	-53 985,95	3,5
Sähkö ja kaasuu	-1 808 040	98 818	-1 709 222	-2 139 239,26	430 017,26	-25,2
Vesi	-180 870	13 637	-167 233	-177 688,48	10 455,48	-6,3
Rakennusmateriaali	-1 734 330	383 257	-1 351 073	-1 471 039,74	119 966,74	-8,9
Lyhytvaikutteinen irtaimisto	-2 632 910	390 886	-2 242 024	-2 111 406,00	-130 618,00	5,8
Muut tarvikkeet	-655 510	-12 650	-668 160	-688 784,19	20 624,19	-3,1

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
<b>Avustukset</b>	<b>-15 705 920</b>	<b>-2 115 153</b>	<b>-17 821 073</b>	<b>-17 557 903,55</b>	-263 169,45	1,5
Avustukset kotitalouksille	-15 099 170	-2 114 153	-17 213 323	-16 990 644,06	-222 678,94	1,3
Avustukset yhteisöille	-606 750	-1 000	-607 750	-567 259,49	-40 490,51	6,7
<b>Tilavuokrat</b>	<b>-45 766 400</b>	<b>-799 437</b>	<b>-46 565 837</b>	<b>-46 597 712,13</b>	31 875,13	-0,1
<b>Muut vuokrat</b>	<b>-5 793 350</b>	<b>-1 442 561</b>	<b>-7 235 911</b>	<b>-7 154 296,28</b>	-81 614,72	1,1
<b>Muut kulut</b>	<b>-2 514 440</b>	<b>-179 506</b>	<b>-2 693 946</b>	<b>-4 072 361,64</b>	1 378 415,64	-51,2
<b>TOIMINTAKUSTANNUKSET</b>	<b>-838 733 712</b>	<b>-71 342 428</b>	<b>-910 076 142</b>	<b>-888 780 986</b>	-21 295 156,30	2,3
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-747 365 509</b>	<b>-63 910 016</b>	<b>-811 275 527</b>	<b>-785 702 330</b>	<b>-25 573 197,00</b>	3,2
VALTION RAHOITUS	741 189 440	25 302 913	766 492 353	762 973 168,98	3 519 184,02	0,5
Rahoitustuotot	180 000	0	180 000	2 840 717,64	-2 660 717,64	-1 478,2
Rahoituskulut	-1 773 900	0	-1 773 900	-2 705 036,28	931 136,28	-52,5
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 593 900	0	-1 593 900	135 681,36	-1 729 581,36	108,5
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-7 769 969</b>	<b>-38 607 103</b>	<b>-46 377 074</b>	<b>-22 593 479,66</b>	-23 783 594,34	51,3
POISTOT	-15 562 326	0	-15 562 326	-15 427 048,43	-135 277,57	0,9
<b>TULOS</b>	<b>-23 332 295</b>	<b>-38 607 103</b>	<b>-61 939 399</b>	<b>-38 020 528,09</b>	-23 918 870,91	38,6
<b>Valtuuston sitovuustaso</b>	<b>-747 365 509</b>		<b>-811 275 527</b>	<b>-785 702 330,00</b>	<b>-25 573 197,00</b>	<b>3,2</b>

VALTION RAHOITUS	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	741 189 440,00	25 302 913	766 492 353	746 398 288,09	20 094 064,91	2,6
Pelastustoimen rahoitus				16 574 880,89		
Lisärahoitus						
<b>Yhteensä</b>	<b>741 189 440,00</b>	<b>25 302 913,00</b>	<b>766 492 353,00</b>	<b>762 973 168,98</b>	<b>3 519 184,02</b>	<b>0,5</b>

### 4.3 Investointiosan toteuma

Investoinnit olivat 8,8 miljoonaa euroa, mikä on 28,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin budjetoidut 37 miljoonaa euroa. Potilas- ja asiakastietojärjestelmään oli budjetoitu 10 miljoonaa euroa, mutta vuoden aikana käytettiin vain 1,6 miljoonaa euroa, koska toteutus päästiin aloittamaan vasta loppuvuodesta. Myös muut IT-järjestelmähankinnat toteutuivat vähäisessä määrin, minkä vuoksi IT-investointien talousarviosta on käyttämättä yhteensä 10,2 miljoonaa euroa.

Rakennusinvestointeihin oli varattu vuoden 2023 talousarviossa 19 miljoonaa euroa, mutta vain 3,9 miljoonaa euroa käytettiin. Tämä johtuu siitä, että T-osa toteutetaan vuosina 2025-2026 ja M- ja B-osat valmistuvat kevään 2024 aikana. Ambulanssikatoksen kustannukset olivat kuitenkin 1,1 miljoonaa euroa budjetoidun 0,5 miljoonan euron sijasta. Lisäksi kiinteisiin rakenteisiin budjetoiduista 1,2 miljoonan euron määrärahoista toteutui vain 0,35 miljoonaa euroa. Rakennuksiin ja kiinteisiin rakenteisiin budjetoidusta summasta jäi käyttämättä 16 miljoonaa euroa.

Laite- ja ajoneuvohankintoihin budjetoidusta 4,8 miljoonasta eurosta toteutui 2,6 miljoonaa euroa. Niistä voidaan mainita pelastuslaitoksen n. 0,75 miljoonan euron ajoneuvohankinnat, jotka oli tilattu, mutta joita ei ollut toimitettu tai laskutettu vuodenvaihteeseen mennessä. Lisäksi osa budjetoidusta kalustosta ei lopulta ollut investointiluonteista, vaan kirjattiin käyttömenoihin. Laitteisiin, irtaimen käyttöomaisuuteen ja ajoneuvoihin budjetoidusta määrästä jäi käyttämättä 2,2 miljoonaa euroa.

Vaikka suurin osa investointitalousarviosta on käyttämättä, toteutetaan kiinteistötoimenpiteiden sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmän investoinnit tulevina vuosina.

Investointeja vastaavina hankintoina on hankittu leasingin avulla päivystys-CT, sädehoitolaitteisto, ambulansseja sekä autoja kotisairaalan ja kotihoidon käyttöön yhteensä 4,8 miljoonalla eurolla. Hankintoihin oli varattu 4,7 miljoonaa euroa.

Investointimenot	Aik.vuosien kustannukset	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama % talousarviosta
<b>Osakkeet ja osuudet</b>		<b>0</b>	<b>22 030,00</b>	<b>22 030,00</b>
<b>Joukkovelkakirjalainasaamiset, muut lainasaamiset ja muut saamiset</b>			<b>129 690,50</b>	<b>129 690,50</b>
<b>Maa- ja vesialueet</b>			<b>-160</b>	<b>-160,00</b>
<b>It-ohjelmistot</b>				
CCL Anywherium		22 000	18 240,00	-3 760,00 -17,1
* CAD-stream päivitys		25 000	22 450,00	-2 550,00 -10,2
Närpiö NeaRIS+PACS		100 000	0	-100 000,00 -100,0
RAI-yhtenäinen järjestelmä		40 000	0	-40 000,00 -100,0
Uoma- potilas- ja logistikkajärjestelmä		50 000	0	-50 000,00 -100,0
Koti-TV		35 000	0	-35 000,00 -100,0
TeliaACE: Tietämyskanta FAQ + Chatbot, vahva tunnistautumisen, tunnista		64 770	0	-64 770,00 -100,0
TeliaACE: asiantuntijatyö Tietämyskanta FAQ + chatbot		26 100	0	-26 100,00 -100,0
RAI-ohjelman laajennus, kustannusjako HEBO 50 % ja Tilannearv.1 50 %		50 000	0	-50 000,00 -100,0
* Sotender		33 000	40 306,53	7 306,53 22,1
Moveon Resurssiyksikköön		27 000	0	-27 000,00 -100,0
Moveon Sihteeripalveluihin		15 000	0	-15 000,00 -100,0
SBM-laaennus		200 000	0	-200 000,00 -100,0
Järjestelmä hoitotasvikkeiden jakeluun 2022-2023		55 000	0	-55 000,00 -100,0
HR-ohjelma, Numeron		110 000	0	-110 000,00 -100,0
* Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	4 207 472,51	10 000 000	1 573 729,14	-8 426 270,86 -84,3
Muut ATK-järjestelmät		1 147 130	0	-1 147 130,00 -100,0
Opiferus, toimintasuunnitelmajärjestelmä	25 925,00		-12 400,00	-12 400,00
* H-talo, itseilmoittautuminen	132 122,97		128 201,14	128 201,14
		<b>12 000 000</b>	<b>1 770 526,81</b>	<b>-10 229 473,19 -85,2</b>
<b>Rakennukset</b>				
Ambulanssikatko		500 000	1 108 288,11	608 288,11 121,7
H-talon takuutoimenpiteet		156 000	184 379,63	28 379,63 18,2
* M-rakennus		5 100 000	875 358,88	-4 224 641,12 -82,8
T-osan saneeraus T2-T3		10 500 000	0	-10 500 000,00 -100,0
* B-rakennuksen saneeraus		2 800 000	1 155 476,01	-1 644 523,99 -58,7
F-rakennus			11 060,84	11 060,84
H-rakennus	134 214 247,15		573 912,55	573 912,55
Julkisivun muutos, vihreä vaja			-7 921,49	-7 921,49
		<b>19 056 000</b>	<b>3 900 554,53</b>	<b>-15 155 445,47 -79,5</b>
<b>Kiinteät rakenteet ja laitteet</b>				
MYCO Hoitajapuhelimia H taloon		50 000	0	-50 000,00 -100,0
* Hoitajakutsujärjestelmien uusinta eri toimipisteissä		200 000	125 715,98	-74 284,02 -37,1
* Kameravalvonnan uusinta eri kohteissa ympäri koko Hyky aluetta		140 000	149 983,07	9 983,07 7,1
Ilmanvaihto Y2/U0		250 000	0	-250 000,00 -100,0
Ikkunoiden vaihto A-8/9		75 000	0	-75 000,00 -100,0
Sprinkler		500 000	0	-500 000,00 -100,0
Muutostyöt CTn takia			44 722,46	44 722,46
* Muutostyö sädehoitolaitteen takia			21 117,64	21 117,64
* A3 muutostyö			27 304,52	27 304,52
Muutostyöt kardiologia	181 169,50		9 145,62	9 145,62
S talon hoitajakutsujärjestelmän uusiminen	27 704,04		-27 704,04	-27 704,04
		<b>1 215 000</b>	<b>350 285,25</b>	<b>-864 714,75 -71,2</b>
<b>Kalusto ja laitteet</b>				
Sairaalapalvelut		904 000	813 603,00	-90 397,00 -10,0
Koti- ja asumispalvelut		375 000	14 504,00	-360 496,00 -96,1
Psykososiaaliset palvelut		50 000	21 435,00	-28 565,00 -57,1
Kuntous		73 000	63 408,00	-9 592,00 -13,1
Sosiaali- ja terveystoiminta		1 018 000	619 722,10	-398 277,90 -39,1
Pelastustoimi		1 603 000	739 372,30	-863 627,70 -53,9
Aluehallinto		753 000	0	-753 000,00 -100,0
H-talon laitehankinnat (sisältyy H-talon talousarviossa 2022)			305 148,97	305 148,97
		<b>4 776 000</b>	<b>2 577 193,37</b>	<b>-2 198 806,63 -46,0</b>
<b>Taidetta</b>				
H-talon taidetta	221 468,44	<b>0</b>	<b>11 309,00</b>	<b>11 309,00</b>

Investointimenot	Aik.vuosien kustannukset	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama % talousarviosta
<b>Investointimenot yhteensä</b>		<b>37 047 000</b>	<b>8 761 429,46</b>	<b>-28 285 570,54 -76,4</b>
<b>Investointitulot</b>		<b>0</b>	<b>-80</b>	
<b>Investoinnit netto</b>	<b>Investeringar net</b>	<b>37 047 000</b>	<b>8 761 509,46</b>	<b>-28 285 490,54 -76,4</b>
<b>Muut talousarvion mukaiset hankinnat investoinnit</b>				
<b>Rahoitetaan leasingillä</b>		1 400 000	1 196 990,00	-203 010,00 -14,5
Päivystys -CT		2 500 000	2 378 922,00	-121 078,00 -4,8
Sädehoitolaite		560 000	576 472,00	16 472,00 2,9
Ambulanssit á 140.250,-		70 000	223 887,60	153 887,60 219,8
Autoja kotisairaalalle (Vaasa, Närpiö)		170 000	326 791,44	156 791,44 92,2
Autoja kotihoidolle			81 186,12	81 186,12
Sosiaali- ja terveyskeskus, korvaavat autot			15 640,92	15 640,92
Psykososiaalinen keskus, korvaavat autot			24 594,12	24 594,12
Aluehallinto, korvaavat autot		<b>4 700 000</b>	<b>4 824 484,20</b>	<b>124 484,20 2,6</b>
<b>Investoinnit sekä muut hankinnat verrattavissa investointeihin yhteensä</b>		<b>41 747 000</b>	<b>13 585 993,66</b>	<b>-28 161 006,34 -67,5</b>

\* Käynnissä olevat investoinnit

Yhteenveto isoimmista investoinneista	Projektets tot budget	Projektets tot kostnader	Avvikelse från budgeten	%
<b>Ambulanssikatto</b>	<b>500 000</b>	<b>1 108 288</b>	<b>608 288</b>	<b>121,7</b>
<b>M-rakennus</b>	<b>5 100 000</b>	<b>1 660 347</b>	<b>-3 439 653</b>	<b>-67,4</b>
<b>B-rakennus</b>	<b>2 800 000,00</b>	<b>1 429 305</b>	<b>-1 370 695</b>	<b>-49,0</b>
<b>H-uudisrakennus v. 2017-2022</b>	<b>145 600 000</b>	<b>138 781 039</b>	<b>-6 818 961</b>	<b>-4,7</b>
<b>T-saneeraus</b>	<b>10 500 000</b>	<b>0</b>	<b>-10 500 000</b>	<b>-100,0</b>
<b>F-rakennus v. 2015-2022</b>	<b>22 800 000</b>	<b>19 918 935</b>	<b>-2 881 065</b>	<b>-12,6</b>
<b>Asiakas- ja potilastietojärjestelmä</b>	<b>30 000 000</b>	<b>5 781 202</b>	<b>-24 218 798</b>	<b>-80,7</b>

Investointien erittely 2023			Talousarvio 2023	Toteutunut 2023
<b>Osakkeet ja osuudet</b>				
		Provina		3 780,00 Kauppakirja 30.12.2022
		Stöd Botnia tuki Ab Oy		8 250,00 Hallitus 13.3.2023
		Hyyil Oy		20 000,00 Hallitus 16.1.2023
		Työplus yhtiöt		-10 000,00 Kauppakirja 13.12.2023
			<b>0</b>	<b>22 030,00</b>
<b>Joukkovelkakirjalainasaamiset, muut lainasaamiset ja muut saamiset</b>				
<b>10230</b>		Stöd Botnia Tuki Ab Oy		120 000,00 Valtuusto 24.4.2023
		Osterbottens Migrationscenter Ab		50 000,00 Hallitus 13.3.2023
		TT Botnia Oy		-40 309,50 Päättös 29.8.2023
			<b>0</b>	<b>129 690,50</b>
<b>Maa- ja vesialueet</b>				
		Stenbacken 475-401-76-8		-160 Kauppakirja 6.10.2023
			<b>0</b>	<b>-160</b>
<b>IT-järjestelmät</b>				
907015	90000	260210 CCL Anywherium	22 000	18 240,00
907016	90000	420011 CAD-stream päivitys	25 000	22 450,00 Keskener.
907017	90000	420011 Närpiö NeaRIS+PACS	100 000	Hallitus 18.9.2023
907018	90000	110770 RAI- yhtenäinen järjestelmä	40 000	
907019	90000	110770 Uoma- potilas- ja logistikkajärjestelmä	50 000	
907020	90000	110770 Koti-TV	35 000	Käyttökust.
907021	90000	253620 TeliaACE: Tietämyskanta FAQ + Chatbot, vahva tunnistautum	64 770	
907022	90000	253620 TeliaACE: asiantuntijatyö Tietämyskanta FAQ + chatbot	26 100	
907023	90000	253622 RAI-ohjelman laajennus, kustannusjako HEBO 50 % ja Tilar	50 000	
907024	90000	422001 Sotender	33 000	40 306,53 Keskener.
907025	90000	422001 Moveon Resurssiyksikköön	27 000	
907026	90000	421001 Moveon Sihteeripalveluihin	15 000	
907027	90000	253622 SBM-laajennus	200 000	
907028	90000	253617 Järjestelmä hoitotasvikkeiden jakeluun 2022-2023	55 000	
907029	90000	HR-ohjelma, Numeron	110 000	
907008	90000	110015 Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	10 000 000	1 573 729,14 Keskener.
		Muut ATK-järjestelmät	1 147 130	
		Opiferus, toimintasuunnitelmajärjestelmä		-12 400,00 Valtuusto 29.03.2021
		H-talo, itseilmoittautuminen		128 201,14 Keskener.
			<b>12 000 000</b>	<b>1 770 526,81</b>
<b>Rakennukset</b>				
	900512	91120 Ambulanssikatto	500 000	1 108 288,11
	904149	91100 H-talon takuutoimenpiteet	156 000	184 379,63
	908050-908102	91120 M-rakennus	5 100 000	875 358,88 Keskener.
	904500-904575	91100 T-osan saneeraus T2-T3	10 500 000	
	904300-904375	91100 B-rakennuksen saneeraus	2 800 000	1 155 476,01 Keskener.
		91100 F-rakennus		11 060,84 A-lista 2022
		H-rakennus		573 912,55 A-lista 2022
	900504	91120 Julkisivun muutos, vihreä vaja		-7 921,49 Käyttökust.
			<b>19 056 000</b>	<b>3 900 554,53</b>
<b>Kiinteät rakenteet</b>				
	900513	91250 MYCO Hoitajapuhelimia H taloon	50 000	
	900514	91250 Hoitajakutsujärjestelmien uusinta eri toimipisteissä	200 000	125 715,98 Keskener.
	900515	91280 Kameravalvonnan uusinta eri kohteissa ympäri koko Hyky al	140 000	149 983,07 Keskener.
	900516	91280 Ilmanvaihto Y2/U0	250 000	
	900517	91100 Ikkunoiden vaihto A-8/9	75 000	
	900518	91230 Sprinkler	500 000	Käyttökust.
	900524	91100 Muutostyöt CTn takia		44 722,46
	900525	91100 Muutostyö sädehoitolaitteen takia		21 117,64 Keskener.
	900526	91100 A3 muutostyö		27 304,52 Keskener.
	907009	Muutostyöt kardiologia		9 145,62 A-lista 2022
	900499	91280 S talon hoitajakutsujärjestelmän uusiminen		-27 704,04 Käyttökust.
			<b>1 215 000</b>	<b>350 285,25</b>
<b>Apparatur</b>				
<b>Sairaalapalvelut</b>				
	906947	91300 260201 Sydämen-ECHO	60 000	48 869,00 Keskener.
	906948	91300 260205 Resektoskooppi & kystoskooppi	50 000	
	906949	91300 260205 3D endoeye laparoskooppi	25 000	23 500,00
	906950	91300 260205 2D multieye laparoskooppi	25 000	15 500,00
	906951	91300 260205 Piezo- saha (suu- ja leukakirurgia)	18 000	17 500,00
	906952	91300 260205 Ultraäänilaitte	50 000	46 876,00
	906953	91300 260205 Olympus kolonoskoppi (ped)	50 000	38 900,00
	906954	91300 260206 TeVa tehohoitosänky	54 000	42 829,00
	906955	91300 260211 Sydämen Uä	126 000	114 003,00
	906956	91300 260212 UÄ laite	45 000	40 000,00
	906957	91300 260401 EKG monitori defibrillaattori	18 000	
	906958	91300 260501 Vastasyntyneiden respiraattori	48 000	49 000,00 Keskener.
	906946	91300 260702 UÄ laite	45 000	34 926,00
906959, 906960	91300	420011 UÄ laite	170 000	126 500,00
	907017	OPTG laite		38 500,00 Hallitus 18.9.2023
906961, 906962	91300	420015 Autoklaavi (Vasa)	120 000	176 700,00 Hallitus 28.8.2023
			<b>904 000</b>	<b>813 603,00</b>

<b>Koti- ja asumispalvelut</b>						
906963	91321	224101	Huonekaluiden hankinta päivätoimintaan	25 000		Käyttökust.
906964	91321	224103	Huonekaluiden hankinta päivätoimintaan	25 000		Käyttökust.
906965	91321	224103	Huonekaluiden hankinta päivätoimintaan	20 000		
906966	91300	221102	Sängyt, pöydät + Decolaite ja pöytä ja tuolit (Uudet tilat)	43 500		
906967	91300	221140	Sängyt, pöydät, suihkusänky ja suihkutuoli (uudet tilat)	24 000	14 504,00	
906968	91300		Digitaaliset ja teknologiset työvälineet	237 500		Käyttökust.
				<b>375 000</b>	<b>14 504,00</b>	
<b>Psykososiaaliset palvelut</b>						
906969	91300	110072	Iwall	50 000	21 435,00	
				<b>50 000</b>	<b>21 435,00</b>	
<b>Kuntous</b>						
906970	91300	253502	Kuntosalivälineistö - Mustasaari	35 000	31 139,35	
906971	91300	253502	Korsholm - remontin yhteydessä uusitaan vanha laitteisto:	18 000	16 973,65	
906972	91300	260220	H-talon 00-kerroksen kuntosal	20 000	15 295,00	
				<b>73 000</b>	<b>63 408,00</b>	
<b>Sosiaali- ja terveyskeskus</b>						
906973	91300	253617	Kalustot keskitettyyn hoitotarvikejakeluun (uudet tilat) Inventa	100 000		
906974	91300	260232	Ultraäänilaitte Pietarsaaren reumapoliklinikalle, inremed pkl	60 000	45 000,00	
906975	91300	260232	Uusi ultraäänilaitte kilpirauhasen tutkimuksia varten, inremec	60 000	42 000,00	
906976	91300	260234	Ultraäänilaitte, gyn pkl	65 000	39 000,00	
906977	91300	260239	Olympus Evis XI endoskopiakeskusyksikkö, koko torni, endo	75 000	72 941,00	
906978	91300	260239	Scope guide 3, endoskopiayksikkö H	25 000	25 828,00	
906979	91300	260239	Olympus kolonoskooppi 1680 mm, endoskopiayksikkö H3	50 000	38 900,00	
906980	91300	260239	Olympus kolonoskooppi 1680 mm, endoskopiayksikkö H3	50 000	38 900,00	
906981	91300	254206	Kalustot, ajanvatausjärjestelmä	50 000	32 712,43	Keskener.
906982	91300	254207	hammashoitolan kalustaminen, Vasa munhålsövärd	65 000	8 626,82	
906983, 906984, 906988	91300	254201	hammashoitokonetta Jakobstad munhålsövärd	100 000	83 010,00	
906986	91300	254209	potilastuoli hammashoitolaan/unit á 33.000 st , Malax-Kors	33 000	24 799,00	
906987	91300	254203	potilastuoli hammashoitolaan/unit a 33.000 st , Pedersöre	33 000	22 220,00	
906988	91300	254204	potilastuoli hammashoitolaan/unit a 33.000 st , Nykarleby n	33 000	22 220,00	
906989, 906990	91300	254207	hammashoitokonetta á 33.000 , Vasa munhålsövärd	66 000		
906991	91300	254208	potilastuoli hammashoitolaan/unit a 33.000 st , Laihela m	33 000		Käyttökust.
906992	91300	254201	suuskanneri , Jakobstad munhålsövärd	35 000	23 809,00	Keskener.
906993	91300	254206	suuskanneri , Korsholm munhålsövärd	35 000	23 809,00	Keskener.
906994	91300	254207	suuskanneri , Vasa munhålsövärd	35 000	23 809,00	Keskener.
906995	91300	254208	hammashoituhuoneen kalustaminen, Munhålsövärd Laihel:	15 000	15 058,44	
906923	91300	253610	Kuulohäkki		8 131,00	A-lista 2022
906925		253610	Kalusto TK-lle		28 948,41	A-lista 2022
				<b>1 018 000</b>	<b>619 722,10</b>	
<b>Pelastustoimi</b>						
906996, 907034	91340		Sammutusauto- 1+ Säiliö - 1 st/kpl	680 000	66 318,90	Keskener.
907041, 907042, 90704	91340		Sammutusauto - 2+Säiliö 1 st/kpl		103 272,90	A-lista 2024
906997, 907035, 90703	91340		Miehistöauto - , 2+1 zt/kpl	210 000		Keskener.
906998, 907037, 90703	91340		Henkilöauto, 3+1 st/kpl	140 000	87 038,00	Keskener.
	906999	91300	Kalusto	40 000	24 697,50	
	907011	91300	Turvahanke	100 000		
	907012	91300	Varautuminen	40 000		
	907013	91370	C-vene	250 000	256 992,00	
	907014	91370	vene	200 000	201 053,00	
			Myynnit	-57 000		
				<b>1 603 000</b>	<b>739 372,30</b>	
<b>Aluehallinto</b>						
			Varaus	753 000		
				<b>753 000</b>	<b>0</b>	
<b>H-talon laitehankinnat (sisältyy H-talon talousarviossa 2022)</b>						
904142+904143	91310		H-huset Näytöt huoneiden ulkopuolelle (n=288)		135 939,15	
904146+904147	91300		H-huset Paikallistumisjärjestelmä "		10 953,61	
904181+904184-90419;	91300		H-huset Kalusto ja laitteet H-taloon, erikoissairaanhoidon		144 933,46	
904182+904183+90419	91300		H-huset Kalusto ja laitteet H-taloon, perusterv.hoitoon		13 322,75	
				<b>0</b>	<b>305 148,97</b>	
<b>Koneet ja kalusto 2022</b>				<b>4 776 000</b>	<b>2 577 193,37</b>	
<b>Taidetta</b>						
906874 + 904139	91400	<b>H-talo</b>	Taidetta H-taloon	0	11 309,00	
<b>INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ</b>				<b>37 047 000</b>	<b>8 761 429,46</b>	
<b>INVESTOINTITULOT 2023</b>						
<b>Investointitulot 2023 yhteensä</b>				<b>0</b>	<b>-80</b>	
<b>INVESTOINNIT NETTO</b>				<b>37 047 000</b>	<b>8 761 509,46</b>	



#### Muut talousarvion mukaiset hankinnat verrattavissa investointeihin

##### Rahoitetaan leasingillä

120036	46012	420011	Päivystys -CT	1 400 000	1 196 990,00
120037	46012	260208	Sädehoitolaite	2 500 000	2 378 922,00
120035	46012	260401	Ambulanssit á 140.250,-	560 000	576 472,00
	46012	253101	Autoja kotisairaalalle (Vaasa, Närpiö)	70 000	223 887,60
	46012		Autoja kotihoidolle	170 000	326 791,44
			Sosiaali- ja terveyskeskus, korvaavat autot		81 186,12
			Psykososiaalinen keskus, korvaavat autot		15 640,92
			Aluehallinto, korvaavat autot		24 594,12
				<b>4 700 000</b>	<b>4 824 484,20</b>

#### INVESTOINNIT JA MUUT HANKINNAT VERRATTAVISSA INVESTOINTEIHIN YHTEENSA

**41 747 000 13 585 993,66**

#### Vastiketonta siirrettyä käyttöomaisuutta (sisältyy aloittavaan taseeseen 1.1.2023)

		Eskoo maa- ja vesialueet	25 360,00
		Eskoo kiinteistöjen liittymismaksut	8 420,00
900527		Eskoo rakennukset	1 205 783,85
900528		Eskoo kiinteät rakenteet ja laitteet	13 212,95
		Kärkulla maa- ja vesialueet	195 593,85
		Kärkulla kiinteistöjen liittymismaksut	34 444,99
900520-900523		Kärkulla rakennukset	7 122 166,70
907032 + 907109		Kärkulla koneet ja kalusto	313 996,14
	900521	Räddningsverket rakennukset	13 145,01
	907033	Räddningsverket koneet ja kalusto	5 007 009,39
			<b>0 13 939 132,88</b>

## 4.4 Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen

Lainanottovaltuudet	Lainanotto- valtuus	Valtuudella käynnistettävät investoinnit	Valtuus käytetty aiemmilla tilikausilla	Valtuutta käytetty tilikaudella	Valtuutta käyttämättä
<b>Vuosi 2023</b>	53 424 978,00	53 176 000,00	0,00	13 585 993,66	39 838 984,34

## 4.5 Rahoitusosan toteuma

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMIS- VERTAILU	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
<b>Toiminta ja investoinnit</b>						
Vuosikate	-7 769 969,00	-38 607 106	-46 377 075	-22 593 479,66	-23 783 595,34	51,3
Satunnaiset erät				571 445,00		
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-37 047 000,00	0	-37 047 000	-8 761 509,46	-28 285 490,54	76,4
Rahoitusosuudet investoinneihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				80,00		
<b>Toiminta ja investoinnit, netto</b>	<b>-44 816 969,00</b>	<b>-38 607 106,00</b>	<b>-83 424 075,00</b>	<b>-30 783 544,12</b>	<b>-52 640 530,88</b>	<b>63,1</b>
<b>Rahoitustoiminta</b>						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille						
Antolainasaamisten vähennykset muilta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	28 400 000,00	0	28 400 000,00	14 030 000,00	14 370 000,00	50,6
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-11 527 860,00	0	-11 527 860,00	-12 893 197,00	1 365 337,00	-11,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 963 580,00	0	3 963 580,00	3 199 995,00	763 585,00	19,3
Oman pääoman muutokset						
<b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>	<b>-23 981 249,00</b>	<b>-38 607 106,00</b>	<b>-62 588 355,00</b>	<b>-26 446 746,12</b>	<b>-36 141 608,88</b>	<b>57,7</b>



## 4.6 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutumisvertailu

YHTEENVETO ALUEVALTUUSTON HYVÄKSYMÄN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	Sito- vuus *	Määrärahat, 1000 €						Tuloarviot, 1000 €					
		Alkup. TA	TA:n muut.	TA muut:n jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poik. %	Alkup. TA	TA:n muut.	TA muut:n jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poik. %
<b>Käyttötalousosa</b>													
Asiakas- ja resurssikeskus	N	132 089	19 493	151 582	151 956	-374	-0,2	126 315	18 552	144 867	146 057	-1 190	-0,8
Koti- ja asumispalvelut	N	216 162	12 349	228 510	217 550	10 960	4,8	38 402	-628	37 774	37 390	384	1,0
Psykososiaaliset palvelut	N	55 982	8 470	64 452	61 835	2 617	4,1	4 586	-683	3 903	4 741	-838	-21,5
Kuntoutus	N	99 932	17 929	117 861	113 392	4 469	3,8	7 852	-227	7 626	8 369	-743	-9,7
Sosiaali- ja terveyskeskus	N	200 091	12 136	212 228	207 888	4 340	2,0	15 225	-1 166	14 058	15 851	-1 793	-12,8
Sairaalapalvelut	N	314 206	8 682	322 888	326 051	-3 163	-1,0	82 869	866	83 735	84 694	-959	-1,1
Aluehallinto	N	126 019	20 965	146 984	142 672	4 312	2,9	139 798	20 965	160 763	154 348	6 415	4,0
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus	N	1 489	23	1 512	1 540	-28	-1,9	1 489	23	1 512	1 540	-28	-1,9
Pelastuslaitos	N	18 140	1 828	19 968	17 036	2 932	14,7	209	262	471	1 227	-756	-160,5
Pohjanmaan hyvinvointialue	N	838 734	71 342	910 076	888 781	21 295	2,3	91 368	7 432	98 801	103 079	-4 278	-4,3
<b>Tuloslaskelmaosa</b>													
Valtionrahoitus								741 189	25 303	766 492	762 973	3 519	0,5
Korkotulot	N							0	0	0	983	-983	
Muut rahoitustulot	N							180	0	180	1 858	-1 678	-932,2
Korkomenot	N	1 630	0	1 630	2 389	-759	-46,6						
Muut rahoitusmenot	N	144	0	144	316	-172	-119,4						
<b>Investointiosa</b>													
Investointitulot	N							0	0	0	-80	-80	
Investointimenot	N	37 047	0	37 047	8 761	28 286	76,4						
<b>Rahoitusosa</b>													
Antolainauksen muutokset													
Antolainasaamisten lisäys	N	0	0	0	0	0	0,0						
Antolainasaamisten vähennys	N							0	0	0	0	0	0,0
Lainakannan muutokset													
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N							28 400	0	28 400	14 030	14 370	50,6
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	11 528	0	11 528	12 893	-1 365	-11,8						
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N							3 964	0	3 964	3 200	764	19,3
<b>Yhteensä</b>		889 083	71 342	960 425	913 140	47 285	4,9	865 101	32 735	897 837	886 043	11 794	1,3

\* N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

SITOVAT MÄÄRÄRAHAT	Alkup. Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteuma 1- 12.2023	Poikkeama	Poik. %
<b>Käyttötalousosa</b>						
<b>Toimintakate</b>	<b>-747 365 509</b>	<b>-63 910 019</b>	<b>-811 275 528</b>	<b>-785 702 330</b>	<b>25 573 198,00</b>	<b>-3,15 %</b>
Asiakas- ja resurssikeskus	-5 773 728	-941 073	-6 714 801	-5 899 340	815 460,81	-12,14 %
Koti- ja asumispalvelut	-177 759 319	-12 977 021	-190 736 341	-180 160 287	10 576 054,10	-5,54 %
Psykososiaaliset palvelut	-51 396 283	-9 152 372	-60 548 655	-57 094 105	3 454 549,53	-5,71 %
Kuntoutus	-92 079 896	-18 155 400	-110 235 296	-105 022 195	5 213 100,94	-4,73 %
Sosiaali- ja terveyskeskus	-184 866 780	-13 302 401	-198 169 181	-192 036 653	6 132 527,85	-3,09 %
Sairaalapalvelut	-231 337 785	-7 816 153	-239 153 938	-241 357 512	-2 203 574,27	0,92 %
Aluehallinto	13 779 198	3	13 779 201	11 676 427	-2 102 773,89	-15,26 %
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus	0	0	0	0	0,00	
Pelastuslaitos	-17 930 917	-1 565 598	-19 496 515	-15 808 664	3 687 850,93	-18,92 %
<b>Tuloslaskelmaosa</b>						
Nettorahoituskulut	-1 593 900		-1 593 900	135 681,36	1 729 581,36	-108,51 %
<b>Investointiosa</b>						
Nettoinvestointimenot	41 747 000		41 747 000	13 585 993,66	-28 161 006,34	-67,46 %
<b>Rahoitusosa</b>						
Lainakannan nettomuutos	20 835 720		20 835 720	4 336 798,00	-16 498 922,00	-79,19 %

## 5. Tilinpäätöslaskelmat

### 5.1 Tuloslaskelma

<b>HYVINVOINTIALUEEN TULOSLASKELMA</b>	<b>2023</b>	<b>2022</b>
Toimintatuotot		
Myyntituotot	19 014 478,43	
Maksutuotot	50 246 012,75	
Tuet ja avustukset	23 256 814,83	8 908 613,27
Muut toimintatuotot	10 561 349,69	450,00
	<u>103 078 655,70</u>	<u>8 909 063,27</u>
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		-462 495,48
Palkat ja palkkiot	-351 966 431,14	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-69 528 177,88	
Muut henkilösivukulut	-14 034 182,03	
Henkilöstökorvaukset	6 562 526,47	
Palvelujen ostot	-324 774 035,70	-8 303 142,54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59 658 411,82	0,00
Avustukset	-17 557 903,55	-142 036,25
Muut toimintakulut	-57 824 370,05	-1 389,00
	<u>-888 780 985,70</u>	<u>-8 909 063,27</u>
<b>Toimintakate</b>	<b>-785 702 330,00</b>	<b>0,00</b>
Valtion rahoitus	762 973 168,98	
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	982 751,35	
Muut rahoitustuotot	1 857 966,29	
Korkokulut	-2 389 103,36	
Muut rahoituskulut	-315 932,92	
	<u>-22 593 479,66</u>	<u>0,00</u>
<b>Vuosikate</b>	<b>-22 593 479,66</b>	<b>0,00</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-15 427 048,43	
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-38 020 528,09</b>	<b>0,00</b>
Tilinpäätössierrot		
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-38 020 528,09</b>	<b>0,00</b>

## 5.2 Rahoituslaskelma

HYVINVOINTIALUEEN RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	-22 593 480	
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	571 445	
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-8 761 509	-75 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-30 783 544</b>	<b>-75 000</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 030 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 893 197	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 199 995	
	<b>4 336 798</b>	
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	177 092	92 099
Vaihto-omaisuuden muutos	-236 072	
Saamisten muutos	47 491 477	-5 937 652
Korottomien velkojen muutos	-63 177 674	65 593 606
	<b>-15 745 177</b>	<b>59 748 053</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-11 408 379</b>	<b>59 748 053</b>
<b>Rahavarojen muutokset</b>	<b>-42 191 923</b>	<b>59 673 053</b>
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	22 343 989	60 284 340
Rahavarat 1.1	64 535 912	611 287
	<b>42 191 923</b>	<b>59 673 053</b>

## 5.3 Tase

VASTAAVAA	2023	Avaava tase 1.1.2023	2022
<b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>			
I Aineettomat hyödykkeet			
1 Aineettomat oikeudet	1 486 428,92	2 089 651,51	0,00
II Aineelliset hyödykkeet	282 917 580,63	289 131 697,51	0,00
1 Maa- ja vesialueet	7 943 878,32	7 944 038,32	0,00
2 Rakennukset	246 544 177,27	255 110 954,70	0,00
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 321 484,44	4 500 082,95	0,00
4 Koneet ja kalusto	14 302 557,13	12 600 210,49	0,00
5 Muut aineelliset hyödykkeet	232 777,44	237 375,14	0,00
6 Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	9 572 706,03	8 739 035,91	0,00
III Sijoitukset	6 763 767,32	6 762 046,82	77 240,00
1 Osakkeet ja osuudet	5 774 384,73	5 902 354,73	77 240,00
3 Muut lainasaamiset	60 043,09	60 043,09	0,00
4 Muut saamiset	929 339,50	799 649,00	0,00
<b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	2 244 378,55	2 301 484,82	0,00
2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 244 378,55	2 301 484,82	0,00
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>			
I Vaihto-omaisuus	5 117 528,79	4 881 456,24	0,00
Keskusvarasto	2 796 047,12	2 805 289,25	0,00
Apteekkivarasto	2 321 481,67	2 076 166,99	0,00
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	70 085 973,52	117 577 450,80	5 937 652,18
1 Myyntisaamiset	17 021 482,07	72 777 997,73	0,00
2 Lainasaamiset	110 000,00	100 000,00	0,00
3 Muut saamiset	10 310 442,90	12 177 563,62	5 937 652,18
4 Siirtosaamiset	42 644 048,55	32 521 889,45	0,00
Rahoitusarvopaperit			
III 1 Osakkeet ja osuudet	4 502,76	4 502,76	0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	22 343 988,95	64 535 912,13	60 284 340,00
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>390 964 149,44</b>	<b>487 284 202,59</b>	<b>66 299 232,18</b>
<b>VASTATTAVAA</b>	<b>2023</b>	<b>Avaava tase 1.1.2023</b>	<b>2022</b>
<b>A OMA PÄÄOMA</b>	<b>29 035 167,32</b>	<b>67 055 695,44</b>	<b>0,00</b>
I Peruspääoma	67 055 695,41	67 055 695,44	0,00
III Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		547 010,68	0,00
IV Tilikauden ylijäämä	-38 020 528,09	-547 010,68	0,00
<b>C PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>5 046 496,00</b>	<b>4 625 131,00</b>	<b>0,00</b>
2 Muut pakolliset varaukset	5 046 496,00	4 625 131,00	0,00
<b>D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>3 720 538,79</b>	<b>3 600 552,80</b>	<b>92 099,29</b>
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	3 720 538,79	3 600 552,80	92 099,29
<b>E VIERAS PÄÄOMA</b>			
I Pitkäaikainen	192 649 413,02	191 512 610,91	0,00
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	192 649 413,02	191 512 610,91	0,00
II Lyhytaikainen	160 512 534,31	220 490 212,44	66 207 132,89
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	15 009 448,05	12 704 573,26	
5 Saadut ennakot	895 120,90	0,00	60 813 932,84
6 Ostovelat	53 684 289,18	62 950 102,40	5 393 200,05
7 Muut velat	17 980 001,97	11 652 797,49	0,00
8 Siirtovelat	72 943 674,21	133 182 739,29	0,00
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>390 964 149,44</b>	<b>487 284 202,59</b>	<b>66 299 232,18</b>

## 6. Tilinpäätöksen liitetiedot

### 6.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Liitetiedoissa tulee ilmoittaa arviointiperiaatteista ja arviointimenetelmistä sekä niistä jaksotusperiaatteista ja menetelmistä, joita on noudatettu tilinpäätöksen laadinnassa.

#### Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti

#### Käyttöomaisuuden arvostaminen

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet merkitään taseessa hankintahinnan mukaan, josta on vähennetty suunnitelmanmukaiset poistot. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu etukäteen laaditun poistosuunnitelman mukaan.

#### Sijoitusten arvostaminen

Sijoitukset pysyvissä vastaavissa merkitään taseessa hankintamenon tai alemman arvon mukaan.

#### Vaihtuvien vastaavien arvostaminen

Vaihto-omaisuus merkitään taseessa keskihinnan tai alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan mukaan.

#### Rahoitusomaisuuden arvostaminen

Saatavat merkitään taseessa nimellisarvon tai alemman todennäköisen arvon mukaan. Rahoitusomaisuuteen sisältyvät arvopaperit merkitään taseessa hankintamenon tai alemman todennäköisen luovutushinnan mukaan.

#### Johdannaissopimusten arvostusperiaatteet

Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedossa kohdassa *Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot*. Hyvinvointialue on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimukset ovat voimassa 27.12.2033 asti.

#### Konsernitilinpäätös

Pohjanmaan hyvinvointialueen konserniin kuuluu tytäryhtiö, kiinteistöyhtiö Eila Ab. Pohjanmaan hyvinvointialue ei ole tehnyt konsernitilinpäätöstä viitaten Kirjanpitolain §6:3.1. Pohjanmaan hyvinvointialueen pääasiallinen toiminta on sairaanhoito, terveydenhuolto ja sosiaalihuolto sekä pelastustoiminta, kun taas kiinteistöyhtiön Eila Oy:n tavoitteena on ylläpitää vuokra-asuntoja, joiden kustannukset katetaan täysin vuokrauksesta saatavilla tuloilla. Konsernitilinpäätös ei antaisi lisäarvoa kuntayhtymän tilinpäätökseen eikä se ole tarpeellinen totuudenmukaisen kuvan antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta tilanteesta.

#### Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Edellisellä tilikaudella hyvinvointialueen toiminta koostui vain valmisteleavasta toimielimestä, joten edellisen tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia kuluvan tilikauden kanssa.

### 6.2 Tuloslaskelman liitteet

#### 6.2.1 Toiminnan tuotot

TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN	2023	2022
Sosiaali- ja terveyspalvelut	81 971 992,86	0,00
Pelastustoimi	227 770,50	0,00
Yleishallinto ja muut palvelut	20 878 892,34	8 909 063,00
<b>Toimintatuotot yhteensä</b>	<b>103 078 655,70</b>	<b>8 909 063,00</b>

HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTATUOTOT	2023	2022
Myyntituotot muilta hyvinvointialueilta	11 272 386,08	0,00
Myyntituoto muilta	5 521 867,33	0,00
	16 794 253,41	0,00
Terveyspalvelut	609 211,18	0,00
Huoltopalvelut	44 284,41	0,00
Koulutuspalveluiden myynti	945 457,11	0,00
Muiden palveluiden myynti	491 304,26	0,00
Muut myyntituotot	129 968,06	0,00
	2 220 225,02	0,00
Maksutuotot	50 246 012,75	0,00
Tuet ja avustukset	23 256 814,83	8 908 613,00
Muut toimintatuotot	10 561 349,69	450,00
<b>Toimintatuotot yhteensä</b>	<b>103 078 655,70</b>	<b>8 909 063,00</b>

### 6.2.2 Valtion rahoitus

VALTION RAHOITUS	2023	2022
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	746 398 288,09	0,00
Pelastustoimen tehtävien rahoitus	16 574 880,87	0,00
Lisärahoitus	0,00	0,00
<b>Rahoitus yhteensä</b>	<b>762 973 168,96</b>	<b>0,00</b>

### 6.2.3 Palveluiden ostot

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	166 893 240,42	0,00
Muiden palvelujen ostot	157 880 795,28	8 303 143,00
<b>Ostopalvelut yhteensä</b>	<b>324 774 035,70</b>	<b>8 303 143,00</b>

### 6.2.4 Valtuustoryhmille annetut tuet

VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET	2023	2022
Ruotsalainen kansanpuolue	155 000,00	96 000,00
Suomen keskusta	12 000,00	3 800,00
Pohjanmaan sosialidemokraatit	42 000,00	12 236,25
Suomenruotsalaiset sosialidemokraatit	6 000,00	4 000,00
Vaasanseuden Vihreät	6 000,00	4 000,00
Pohjanmaan vasemmiso	6 000,00	4 000,00
Kokoomuksen valtuustoryhmä	36 000,00	18 000,00
<b>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</b>	<b>263 000,00</b>	<b>142 036,25</b>

## 6.2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

### POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEEN POISTOSUUNNITELMA

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Hyödykkeen taloudellinen pitoaika riippuu hyödykkeeseen liittyvistä tulonodotuksista. Taloudellisella pitoajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jona pysyvän vastaavan hyödykkeen ennakoidaan hyödyttävän kirjanpitovelvollista tuloa tuottamalla.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden perusparannusmeno lisätään sen poistamattomaan hankintamenuun. Perusparannusmeno poistetaan vaikutusaikanaan, joka on usein sama kuin perusparannetun pysyvien vastaavien hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pitoaika. Jos perusparannus lisää hyödykkeeseen liittyviä tulonodotuksia pidentämällä olennaisesti sen jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa, muutetaan poistosuunnitelmaa vastaavasti.

Poistot lasketaan valtuuston vahvistaman poistosuunnitelman mukaan. Hankinnat, joiden hankintameno on alle **15.000** euroa, kirjataan vuosikustannuksena.

Kiinteistöinvestointien minimi-aktiivointiraja on **50 000** euroa.

Jäännösarvot 1.000 euroa poistetaan kertapoistolla

Hyvinvointialueelle siirretyn mittavamman käyttöomaisuuden käistelyssä käytetään niiden 31.12.2022 olevaa jäännösarvoa, niillä poistoajoilla, jotka ovat olleet käytössä aikaisemmassa organisaatiossa, kun taas uudelle käyttöomaisuudelle käytetään alla olevia poisto-aikoja.

#### 1. AKTIVOITU KÄYTTÖOMAISUUS

##### A. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

###### a) Aineettomat oikeudet

- IT-ohjelma	4 vuotta	tasapoisto
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	6 vuotta	tasapoisto

###### b) Muut pitkävaikutteiset menot

- Tutkimus- ja kehittämismenot	4 vuotta	tasapoisto
--------------------------------	----------	------------

###### c) Ennakkomaksut

- Laitetaan taseeseen asianomaiseen kohtaan		ei poistoja
---	--	-------------

##### B. AINEELLISET HYÖDYKKEET

###### a) Maa- ja vesialueet

ei poistoja

###### b) Rakennukset

- Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	tasapoisto
- H-talo	35 vuotta	- " -
- Talousrakennukset	10 vuotta	- " -
- Muut rakennukset ja asuinrakennukset	20 vuotta	- " -
- Muutoksia laitteiden asennusta varten	5-10 vuotta	- " -

###### c) Kiinteät rakenteet ja laitteet

- Kadut, tiet, puistot, parkkipaikat	15 vuotta	tasapoisto
- Viemäriverkko	30 vuotta	- " -
- Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	- " -
- Kaukolämpöverkko	20 vuotta	- " -
- Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	- " -
- Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset ja it-verkot	10 vuotta	- " -
- Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	- " -
- Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta	- " -
- Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	- " -
- Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	- " -
- Tunnelit	20 vuotta	- " -



<b>d) Koneet ja kalusto</b>		
- Monimutkaiset tutkimus- ja hoitolaitteet	8 vuotta	tasapoisito
- Muut tutkimus- ja hoitolaitteet	5 vuotta	- " -
- It-laitteet	4 vuotta	- " -
- Lääkinnälliset apuvälineet	5 vuotta	- " -
- Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	- " -
- Muut kevyet koneet	5 vuotta	- " -
- Muut raskaat koneet	10 vuotta	- " -
- Rautaiset alukset	15 vuotta	- " -
- Muut alukset ja uivat työkoneet	12 vuotta	- " -
- Raskaat kujetusvälineet	8 vuotta	- " -
- Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	- " -
- Muut liikkuvat koneet	5 vuotta	- " -
<b>e) Muut aineelliset hyödykkeet</b>		ei poistoja
- Arvo- ja taideesineet		
<b>f) Ennakkomaksut ja keskeneräiset työt</b>		ei poistoja
- Ennakkomaksut		
- Keskeneräiset työt		
<b>C. KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET</b>		
a) Osakkeet ja osuudet		ei poistoja
b) Lainasaamiset		- " -
c) Muut sijoitukset		- " -

Vahvistettu hyvinvointialueen valtuustossa 16.12.2022

## 6.2.6 Varausten muutokset

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	4 625 131,00	0,00
Lisäys	421 365,00	0,00
Vähennys		
<b>Potilasvahinkovakuutusmaksu</b>	<b>5 046 496,00</b>	<b>0,00</b>

## 6.2.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT- JA TAPPIOT	2023	2022
Muut toimintakulut		
Stenbackenin kiinteistön luovutustappio	80,00	0
Una Oy osakkeiden luovutustappio	150 000,00	0
<b>Luovutustappiot yhteensä</b>	<b>150 080,00</b>	<b>0</b>

## 6.2.8 Osinkotuottojen erittely

OSINKOTUOTTOJEN ERITTELY	2023	2022
Osinkotuotot yhteisöstä	917 031,70	450,00

## 6.3 Taseen liitetiedot

### VASTAAVA

#### 6.3.1 Pysyvät vastaavat

<b>AINEETTOMAT HYÖDYKKEET</b>	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä			
Poistamaton hankintameno 1.1	2 089 651,51			<b>2 089 651,51</b>			
Lisäykset tilikauden aikana	5 840,00			<b>5 840,00</b>			
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto	609 062,59			<b>609 062,59</b>			
Arvonlennukset ja niiden palaut.							
Poistamaton hankintameno 31.12	1 486 428,92			<b>1 486 428,92</b>			
<b>AINEELLISET HYÖDYKKEET</b>	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskener. Hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	7 944 038,32	254 712 631,69	4 898 405,96	12 616 117,19	221 468,44	8 739 035,91	<b>289 131 697,51</b>
Lisäykset tilikauden aikana		2 144 360,04	413 947,56	5 200 742,24	11 309,00	833 670,12	<b>8 604 028,96</b>
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana	160,00						<b>160,00</b>
Siirrot erien välillä		-243 624,83		243 624,83			
Tilikauden poisto		10 069 189,63	990 869,08	3 757 927,13			<b>14 817 985,84</b>
Arvonlennukset ja niiden palaut.							
Poistamaton hankintameno 31.12	7 943 878,32	246 544 177,27	4 321 484,44	14 302 557,13	232 777,44	9 572 706,03	<b>282 917 580,63</b>

<b>OSAKKEET JA OSUUDET</b>	Osakkeet tytäryhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Hyvinvointi-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	524 746,33	5 377 608,40			<b>5 902 354,73</b>
Lisäykset tilikauden aikana		32 030,00			<b>32 030,00</b>
Vähennykset tilikauden aikana		160 000,00			<b>160 000,00</b>
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12	524 746,33	5 249 638,40			<b>5 774 384,73</b>
Arvonlennukset					
Kirjanpitoarvo 31.12	524 746,33	5 249 638,40			<b>5 774 384,73</b>
<b>JOUKKOVELKAKIRJA- MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET</b>	Jvk-laina-saamiset	Saamiset tytäryhtiöt	Saamiset hyv.yhtymät	Saamiset muut yhtysisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1		60 043,09		799 649,00	<b>859 692,09</b>
Lisäykset tilikauden aikana				170 000,00	<b>170 000,00</b>
Vähennykset tilikauden aikana				40 309,50	<b>40 309,50</b>
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12		60 043,09		929 339,50	<b>989 382,59</b>
Arvonlennukset					
Kirjanpitoarvo 31.12		60 043,09		929 339,50	<b>989 382,59</b>

### 6.3.2 Omistus muissa yhteisössä

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖSSÄ			Hyvinvointialueen osuus (1000 €)		
	Y-tunnus	Hyv.alue omistus-osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
<b>Tytär yhteisöt</b>					
Asuntoyhtiö Eila Oy	0888931-8	100,00 %	420	570	-38
<b>Osakkuusyhteisöt, omistus &gt; 20 %</b>					
Provina tekstiilipalvelut Oy	0182263-9	43,00 %	1 391	786	152
Stöd Botnia Tuki Ab Oy	3333208-7	30,00 %	299	541	96
Österbottens migrationscenter Ab	3323612-4	20,00 %	151	321	61
Teese Botnia Oy	2859365-3	29,00 %	648	2 312	34
Suomen lähilaboratoriot Oy	2955397-9	33,33 %	39	0	-3
<b>Osakkuusyhteisöt, omistus &lt; 20 %</b>					
Mico Botnia Oy	2876122-3	18,80 %			
TT Botnia Oy	2995396-4	7,86 %			
2M-It Oy	2859795-3	4,76 %			
Fimlab Laboratoriot Oy	2392519-6	7,55 %			
Alerte Ab Oy	2775851-6	5,00 %			
Coxa Oy	1861209-9	2,97 %			
Sotevirtuaalikirjasto Oy	3102659-6	6,25 %			
Selkämeren terveys Oy	2833208-2	7,50 %			
Hyvinvointilueyhtiö Hyvil Oy	3324881-1	4,16 %			
Digifinalnd Oy	2859355-7	2,90 %			
Loidhe Trust Oy	0747682-9				
Kuntien Tiera Oyj	2362180-3				
Sarastia Oy	2360731-5				
Ab det finlandssvenska kompetenscentet inom det sociala området - FSKC	1757862-6				
Labquality Oy	0110079-1	2,00 %			
<b>Valtion ja hyvinvointialueiden yhteiset yhtiöt</b>					
Maakuntien tilakeskus Oy	2809806-2	3,20 %			

### 6.3.3 Saamiset tytäryhteisöltä sekä muista omistusyhteisyyhtiöiltä

SAAMISTEN ERITTELY	2023		2022	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
<b>Saamiset tytäryhteisöiltä</b>				
Myyntisaamiset		19 259,85		
Lainasaamiset	60 043,09	110 000,00		
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<b>Yhteensä</b>	<b>60 043,09</b>	<b>129 259,85</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhtiöiltä</b>				
Myyntisaamiset		458 149,79		
Lainasaamiset				
Muut saamiset	929 339,50	-1 176,47		
Siirtosaamiset		1 461 922,14		
<b>Yhteensä</b>	<b>929 339,50</b>	<b>1 918 895,46</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>

### 6.3.4 Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

SIIRTOSAAMIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	2023	2022
<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</b>		
Ennakkomaksut	209 388,92	0,00
Lääkärin erikoistumiskoulutuksen jaksotukset	252 656,67	0,00
Projektitulojen jaksotukset	4 764 539,83	0,00
Korvaus työterveydenhuollosta	4 521 993,89	0,00
Muut siirtosaamiset	32 895 469,24	5 937 652,18
<b>Yhteensä</b>	<b>42 644 048,55</b>	<b>5 937 652,18</b>

### VASTATTAVAA

#### 6.3.5 Oman pääoman erittely

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	2023	2022
Peruspääoma 1.1.2023	67 055 695,41	0,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.2023	67 055 695,41	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.2023	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.2023	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-38 020 528,09	0,00
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>29 035 167,32</b>	<b>0,00</b>

#### 6.3.6 Velat jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua

VELAT JOTKA ERÄÄNTYVÄT VIIDEN VUODEN TAI PIDEMMÄN AJAN KULUTTUA	2023	2022
<b>Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta</b>	<b>144 713 092,10</b>	<b>0,00</b>
NIB	57 236 842,10	0,00
EIB	67 306 250,00	0,00
Kuntarahoitus	10 500 000,00	0,00
Danske	8 900 000,00	0,00
Nordea	770 000,00	0,00
<b>Velat jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua yhteensä</b>	<b>144 713 092,10</b>	<b>0,00</b>

#### 6.3.7 Pakolliset varaukset

PAKOLLISET VARAUKSET	2023	2022
Potilasvahinkovakuutus	5 046 496,00	0,00
<b>Muut pakolliset varaukset yhteensä</b>	<b>5 046 496,00</b>	<b>0,00</b>

### 6.3.8 Velat tytäryhteisöille ja muille omistusyhteisöille

VIERAS PÄÄOMA	2023		2022	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
<b>Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä</b>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10 666 057,55		1 177 239,34
Siirtovelat		858 397,76		0,00
<b>Yhteensä</b>		<b>11 524 455,31</b>		<b>1 177 239,34</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>11 524 455,31</b>		<b>1 177 239,34</b>

### 6.3.9 Sekkitililimiitti

SEKKITILILIMIITTI	2023	2022
<b>Luottollisen sekkitilin limiitti 31.12.2023</b>		
Nordea	15 000 000,00	0,00
Aktia	2 522 800,00	0,00
Danske Bank	1 680 000,00	0,00
<b>Yhteensä</b>	<b>19 202 800,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Käyttämättä oleva määrä 31.12.2023</b>		
Nordea	15 000 000,00	0,00
Aktia	2 522 800,00	0,00
Danske Bank	1 680 000,00	0,00
<b>Yhteensä</b>	<b>19 202 800,00</b>	<b>0,00</b>

### 6.3.10 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät	2023	2022
<b>Lyhytaikaiset siirtovelat</b>		
Korkojaksotukset	326 027,73	0,00
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	0,00	0,00
Lomapalkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	59 923 282,34	0,00
Valtionosuusennakko	0,00	60 813 932,84
Muut siirtovelat	12 694 364,14	5 393 200,05
<b>Yhteensä</b>	<b>72 943 674,21</b>	<b>66 207 132,89</b>

## 6.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

### 6.4.1 Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

TAKAUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA	2023	2022
Alkuperäinen pääoma	403 332,54	0,00
Jäljellä oleva pääoma	359 999,12	0,00

### 6.4.2 Huostassa olevat varat

HUOSTASSA OLEVAT VARAT	2023	2022
Valtion varmuusvarasto	62 718,00	0,00
Itsenäistymisvarat	882 407,84	0
Toimeksiantojen varat	2 838 130,95	92 099,29

### 6.4.3 Vuokravastuu

VUOKRAVASTUUT	2023	2022
<b>Vuokravastuut, toim tilat</b>	<b>137 982 380,37</b>	<b>0,00</b>
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	45 344 017,01	0,00
erääntyy maksettavaksi myöhemmin	92 638 363,36	0,00
<b>Vuokravastuut, leasing</b>	<b>14 289 252,02</b>	<b>0,00</b>
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 590 658,25	0,00
erääntyy maksettavaksi myöhemmin	9 698 593,77	0,00
<b>Vuokravastuut yhteensä</b>	<b>152 271 632,39</b>	<b>0,00</b>
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	49 934 675,26	0,00
erääntyy maksettavaksi myöhemmin	102 336 957,13	0

Leasingsopimuksiin ei sisälly irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta

### 6.4.4 Takaisinmaksuvastuu

TAKAISINMAKSUVASTUU	2023	2022
Vastuu koskien uudisrakennuksiin ja peruskorjauksiin sisältyvän arvolisäveron palautusta	57 904 498,93	0,00

## 6.4.5 Johdannaissopimukset

JOHDANNAISSOPIMUKSET	2023	2022
Koronvaihtosopimus Danske Bank Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.12.2024. Uusi sopimus tehtiin 28.12.2023 koskien 16 miljoonaa euroa ja sopimus erääntyy 27.12.2033		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	17 400 000,00	0
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	86 872,00	0

## 6.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

### 6.5.1 Henkilöstön määrä

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.2023	2023	2022
Sosiaali- ja terveydenhuolto	7 883	0,00
Pelastustoimi	153	0
Yleishallinto ja muut palvelut	485	0
<b>Yhteensä</b>	<b>8 521</b>	<b>0</b>

### 6.5.2 Henkilöstökulut

HENKILÖSTÖKULUT	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	428 966 264,58	462 495,48
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	146 273,83	0,00
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>429 112 538,41</b>	<b>462 495,48</b>

### 6.5.3 Tilintarkastajan palkkiot

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2023	2022
KPMG OY		
Tilintarkastuspalkkiot	27 547,28	0,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0,00	0,00
Muut palkkiot	28 028,62	0,00
Yhteensä	<b>55 575,90</b>	<b>0,00</b>
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	34 460,50	20 484,85
Tilintarkastajan lausunnot	1 716,91	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	800,00	0,00
Muut palkkiot	11 700,00	33 115,50
Yhteensä	<b>48 677,41</b>	<b>53 600,35</b>
<b>Palkkiot yhteensä</b>	<b>104 253,31</b>	<b>53 600,35</b>



## 6.5.4 Intressitahotapahtumia

### INTRESSITAHOTAPAHTUMIA

#### **Provina Tekstiilipalvelut Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, johtava lakimies Tuula Hartman toimii puheenjohtajana ja ylihoitaja Saija Seppelin jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut ympäristöystävällisiä pesulapalveluita sekä tekstiilien vuokraus yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 3 412 387,52 €.

#### **TT Botnia Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, HR-johtaja Ann-Charlott Gröndahl toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut työterveyspalveluita yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 5 212 675,79 €.

#### **2M-It Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, hyvinvointialueen johtaja Marina Kinnunen toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut sosiaali- ja terveydenhuollon tietotekniset palvelut yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 38 977 466,60 €.

#### **Mico Botnia Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, strategiajohtaja Suvi Einola toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut talous- ja palkkapalvelut (1.1-131.8.2023), ICT-palvelut sekä tulkki- ja käännöspalvelut yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 3 043 475,07 €.

#### **TeeSe Botnia Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, talousjohtaja Lena Nystrand ja tekninen johtaja Ulf Stenbacka toimivat jäseninä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut tekniset tukipalvelut (puhdistus-, ruoka-, kiinteistö- ja logistiikkapalvelut) yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 27 558 487,34 €.

#### **Fimlab Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, ylihoitaja Birgitta Ivars toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut laboratoriopalveluita yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 20 531 900,26 €.

#### **Alerte Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, talousjohtaja Lena Nystrand toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut tekniset tukipalvelut (puhdistus-, ruoka-, kiinteistö- ja logistiikkapalvelut) yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 6 420 571,31 €.

#### **Ab Stöd Botnia Tuki Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, palvelupäällikkö Kirsti Mylläri toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut puhdistus- ja ateriapalvelut yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 5 821 817,80 €.

#### **Selkämeren terveys Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, hyvinvointialueen johtaja Marina Kinnunen toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut Kristiinankaupungin perusterveydenhuollon palvelut yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 4 621 743,23 €.

#### **Pohjanmaan migraatiokeskus Oy**

Pohjanmaan hyvinvointialue on osakkeenomistaja, sektorijohtaja Pia-Maria Sjöström toimii jäsenenä hallituksessa. Hyvinvointialue on ostanut perheryhmäkotoiminta yksin saapuville ja oleskeluluvan saaneille lapsille yhtiöltä. Vuonna 2023 on ostettu palveluita arvoltaan 1 402 857,10 €.

## 7. Käytetyt kirjanpitokirjat

---

Tasekirja  
Päiväkirja, atk  
Pääkirja, atk  
Ostoreskontra, atk  
Potilasreskontra, atk  
Kuntalaskutusreskontra, atk  
Myyntireskontra, atk  
Varastokirjanpito, atk  
Kassakladi, atk

## 8. Käytetyt tositelajit

---

AA Käyttöom.kirjaus  
AF Poistokirjaukset  
AZ Investointien akt.  
BA Konekielinen tiliote  
BS Tiliotetapahtuma  
C1 Kassatosite, VKS  
C3 Kassatosite, Psyk  
DA Asiakastosite  
DK Asiakkaat - korkolasku  
DR Asiakkaat - lasku  
DT Asiakas - tasaus  
DV Asiakassuoritus.aut.  
DZ Asiakkaat - maksu  
KA Toimittajatosite  
KG Toimittajat - hyvät.  
KP Tilin ylläpito  
KR Toimittajat - lasku  
KT Toimittajat - tasaus  
KZ Toimittajat - maksu  
LZ Sisäinen laskutus  
MA Liittymä - Apteekki  
MB Liittymä - Potilaslaskutus  
MM Liittymä - Matkalaskut  
MP Liittymä - Palkat  
MV Liittymä - Veripankki  
PO Potilaslaskutus, Omni  
PR Hinnanmuutos  
RE Lasku - brutto  
RV Laskun siirto  
SA Pääkirjatilitosite  
ST Pääkirjatilin tasaus  
WA Tavarantuotto  
WE Tavarantuotto  
WI Inventointitosite

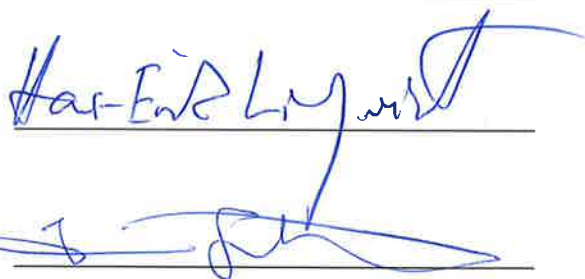
## 9. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Vasa den 25 mars 2024

Vaasassa 25 maaliskuu 2024

  
Pasi Haggö


Sari Somi

  
Har-Erik Lyngst



Anni Hald

  
Pasi

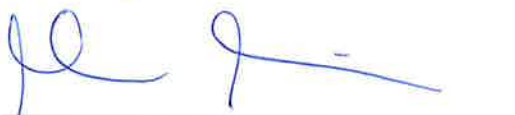
  
Peter Sjöström

Ann-Dan Johansson

Linda Laitinen

David Pettersson

Katrin Rönkä



välfrädsområdet direktör  
hyvinvointialueen johtaja

## 10. Tilinpäätösmerkintä

---

Vi har idag avgivit berättelse över utförd revision.

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vasa - Vaasassa 20.5 2024  
KPMG Oy  
Revisionssammanslutning - Tilintarkastusyhteisö



---

Martin Slotte  
revisor, GR, OFGR  
tilintarkastaja, HT, JHT